

ผลของโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญใน
ชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม
ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

นางเยาวนารถ โพธิ์มี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

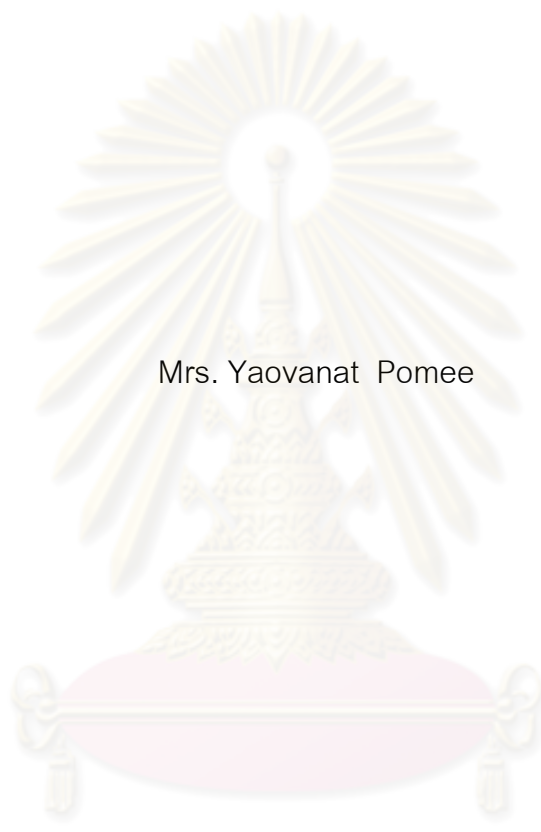
สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF THINKING ENHANCEMENT PROGRAM USING NEWS AND
CURRENT ISSUES IN DAILY LIFE IN SOCIAL STUDIES, RELIGION, AND
CULTURE LEARNING AREA ON REFLECTIVE THINKING ABILITY OF
FIFTH GRADE STUDENTS

Mrs. Yaovanat Pomee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Elementary Education
Department of Curriculum, Instruction and Education Technology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและ
เหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวันในกลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการ
คิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

โดย

นางเยาวนารถ โพธิ์มี

สาขาวิชา

ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

คณบดีคณะครุศาสตร์

(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.ยุรวุฒินันท์ คล้ายมงคล)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ)

กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(อาจารย์ ดร.อุไรรัตน์ สำเร็จวงศ์)

เยาวนารถ โพธิ์มี : ผลของโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5. (EFFECTS OF THINKING ENHANCEMENT PROGRAM USING NEWS AND CURRENT ISSUES IN DAILY LIFE IN SOCIAL STUDIES, RELIGION, AND CULTURE LEARNING AREA ON REFLECTIVE THINKING ABILITY OF FIFTH GRADE STUDENTS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รศ.ดร.สมพงษ์ จิตระดับ, 204 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 38 คน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ปีการศึกษา 2553 ได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ระยะเวลาในการทดลองใช้โปรแกรม รวม 10 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.45–0.80 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20–0.58 และค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับมีค่า 0.93 ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการทดลองโปรแกรม นำมาวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาควิชา หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา
สาขาวิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนิสิต...เยาวนารถ โพธิ์มี
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

5183374927 : MAJOR ELEMENTARY EDUCATION

KEYWORDS : REFLECTIVE THINKING / PROGRAM / THINKING ABILITY

YAOVANAT POMEE : EFFECTS OF THINKING ENHANCEMENT PROGRAM USING NEWS AND CURRENT ISSUES IN DAILY LIFE IN SOCIAL STUDIES, RELIGION, AND CULTURE LEARNING AREA ON REFLECTIVE THINKING ABILITY OF FIFTH GRADE STUDENTS. ADVISOR : ASSOC.PROF.SOMPONG CHITRADUB, Ph.D., 204 pp.

The purpose of this research was to study the effects of thinking enhancement program using news and current issues in daily life in social studies, religion, and culture learning area on reflective thinking ability of fifth graded students. The subjects consisted of 38 students of fifth graded students in the academic year 2010 from Kasetsart university laboratory school center for education research and development. The subjects were selected by purposive sampling. The duration in the experimental program was 10 week. The research instrument was the Reflective Thinking Ability Test constructed by the researcher. The instrument's difficulty ranges from 0.45 to 0.80. The discrimination was between 0.20 and 0.58 and the validity was 0.93. The data were analyzed t-test.

The research findings were as follows:

The post-test mean score of the student' reflective thinking ability was higher than that of the pre-test at the .01 level of significance.

Department : ...Curriculum, Instruction and Education.....

Field of Study : Elementary Education.....

Academic Year : 2010.....

Student's Signature.....

Advisor's Signature.....

Y. Pomee
S. Chitradub

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางการปรับปรุง ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความห่วงใย ให้กำลังใจ แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ยุรวัฒน์ คล้ายมงคล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.อุไรรัตน์ สำเร็จวงศ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาตรวจสอบ และให้คำแนะนำข้อคิดเห็นต่างๆ ในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้สละเวลา กรุณาตรวจพิจารณาแก้ไขปรับปรุงและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการสร้างเครื่องมือ ตลอดจนเอกสารที่ใช้ในการวิจัย จนมีความสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ใหญ่ คณะครู โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่เข้าร่วมกิจกรรมและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ ที่มีคุณค่ายิ่ง และเป็นแบบอย่างอันดีงามแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ในสาขาประถมศึกษาทุกคนที่คอยให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ จนวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ร้อยตำรวจตรีกรมล นางฉายศรี ทองพราว และน้องๆ หลานๆ ที่คอยเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ และขอขอบคุณ พันตำรวจโท กฤษดากร โพธิ์มี สามีที่เป็นพลังสำคัญต่อความสำเร็จในครั้งนี้ให้การช่วยเหลือ สนับสนุน คอยเป็นกำลังใจและอดทนเพื่อผู้วิจัยตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
กรอบแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรม.....	11
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	12
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
การเรียนแบบโปรแกรม.....	15
ความหมายของการเรียนแบบโปรแกรม.....	15
ประเภทของการเรียนแบบโปรแกรม.....	17
การพัฒนารูปแบบการเรียนแบบโปรแกรม.....	18
แนวคิดเกี่ยวกับการคิด.....	19
แนวคิดทฤษฎีเรื่องการคิด.....	20
ทักษะการคิด.....	23
วิธีการสอนการคิด.....	25
แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการคิดสะท้อน (reflective thinking).....	26
ความหมายของการคิดสะท้อน.....	26

บทที่	หน้า
องค์ประกอบของการคิดสะท้อน.....	29
ลำดับขั้นตอนของกระบวนการคิดสะท้อน.....	30
การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน.....	35
ความหมายของข่าว.....	35
ประเภทของข่าว.....	35
ความหมายของเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน.....	37
เหตุผลความจำเป็นในการใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน.....	37
แนวคิดเกี่ยวกับแบบวัดความเรียงและเกณฑ์การประเมิน.....	40
ความหมายของแบบวัดความเรียง.....	40
ประเภทของแบบวัดความเรียง.....	41
การตอบคำถามและเกณฑ์การประเมิน.....	42
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม.....	43
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
งานวิจัยในประเทศ.....	44
งานวิจัยต่างประเทศ.....	51
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และการพัฒนากรอบแนวคิดในการสร้างโปรแกรมส่งเสริม ทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการ เรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของ นักเรียนประถมศึกษปีที่ 5.....	53
การสร้างโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญใน ชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อ ความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษปีที่ 5.....	55
การทดลองโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญใน ชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อ ความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษปีที่ 5.....	58
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	58

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
แบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อน.....	62
เกณฑ์การประเมิน.....	66
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
ความเที่ยงในการตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์.....	69
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
การปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ ในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อ ความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5.....	70
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	78
สรุปผลการวิจัย.....	80
อภิปรายผลการวิจัย.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	84
รายการอ้างอิง.....	86
ภาคผนวก.....	93
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	94
ภาคผนวก ข จดหมายขอความร่วมมือในการทำวิจัย.....	96
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย.....	103
ภาคผนวก ง ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้.....	140
ภาคผนวก จ คะแนนและข้อมูลทางสถิติ.....	185
ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างภาพประกอบกิจกรรมและผลงานนักเรียน.....	198
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	204

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	กระบวนการคิดสะท้อนตามแนวคิดต่างๆ	32
2	แผนการจัดการเรียนรู้โปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน.....	59
3	แผนการจัดการเรียนรู้โปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ที่ปรับปรุงแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ.....	61
4	โครงสร้างของแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อน.....	63
5	โครงสร้างของแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อน ปรับปรุงแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ.....	64
6	ผลการทดสอบค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก.....	65
7	ตัวอย่างเกณฑ์การประเมิน.....	67
8	การดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้.....	68
9	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 1 ก่อนและหลังการทดลอง.....	72
10	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 2 ก่อนและหลังการทดลอง.....	73
11	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 3 ก่อนและหลังการทดลอง.....	74
12	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 4 ก่อนและหลังการทดลอง.....	75
13	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 5 ก่อนและหลังการทดลอง.....	76
14	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนโดยรวมของนักเรียน ก่อนและหลังการทดลอง.....	77

ตารางที่	หน้า
15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน	112
16 คะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนของนักเรียนก่อนทดลองและหลัง ทดลอง.....	189
17 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการคิด สะท้อนก่อนทดลองและหลังทดลอง.....	191
18 คะแนนแบบฝึกความสามารถในการคิดสะท้อนของนักเรียน.....	192
19 ร้อยละของจำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ระดับความสามารถในการคิดสะท้อนก่อนทำ การทดลอง.....	194
20 ร้อยละของจำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ระดับความสามารถในการคิดสะท้อนหลังทำ การทดลอง.....	195
21 จำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ระดับความสามารถในการคิดสะท้อนก่อนและหลังทำ การทดลอง เปรียบเทียบเป็นร้อยละ.....	196

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรม.....	11
2	กรอบแนวคิดในการสร้างโปรแกรม.....	54
3	ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม.....	57
4	แสดงกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด.....	199
5	แสดงตัวอย่างการทำแบบฝึกหัดของนักเรียน.....	201

คุรุศาสตร์วิทยาทรรพยากร
จุฬาลงกรณมทาวทยาาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในปัจจุบันเป็นโลกยุคใหม่ที่ไร้พรมแดนหรือเรียกว่าโลกาภิวัตน์ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทุกๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม รวมถึงด้านวัฒนธรรม ในกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว มีข้อมูลข่าวสารเกิดขึ้นอย่างมากมายในแต่ละวัน ซึ่งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถทำให้เข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ความรู้ต่างๆ ตลอดจนวัฒนธรรมและค่านิยมต่างๆ จากต่างประเทศที่เคลื่อนถาโถมเข้าสู่ประเทศ และตัวเราได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ค่านิยมในการดำรงชีวิต ดังนั้นเมื่อโลกยุคใหม่เต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ข้อมูล ต่างๆ มากมายและไร้พรมแดน คนรุ่นใหม่จึงต้องพัฒนาตนเอง และให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง ทำให้บริบทสังคมอยู่ในกระแสของสังคมฐานความรู้ (knowledge-based society) แต่ละวินาทีจะมีข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ต่างๆ ผ่านเข้ามามากมาย ข้อมูลเหล่านี้ บางอย่างมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ บางอย่างก็มีโทษ หากได้รับมาแล้วไม่รู้จักรับการสังเคราะห์ ไตร่ตรองข้อมูล ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ก็จะไม่มีประโยชน์ และอาจจะมีโทษด้วยซ้ำไป โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ที่จำเป็นต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง หากยังขาดทักษะการคิดอย่างเป็นระบบแล้ว ก็จะไม่สามารถคัดกรองและประเมินเลือกรับข้อมูลเหล่านี้ และนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (2540 – 2544) เป็นต้นมาได้มีการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์การพัฒนาใหม่ โดยมุ่งเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ส่งผลให้มีการปฏิรูประบบการศึกษาในปี พ.ศ.2542 ซึ่งนับตั้งแต่ปฏิรูปการศึกษามาจนถึงปัจจุบัน ผลการวิจัยพบว่าคนไทยยังไม่รู้จักรับการคิดวิเคราะห์ ประกอบกับจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่ 2 ประจำปีงบประมาณ 2549 – 2551 ภาพรวมทั้งประเทศจากจำนวนสถานศึกษาทั้งสิ้น 22,189 แห่ง ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ได้คะแนนเฉลี่ยค่อนข้างต่ำเมื่อพิจารณาจากช่วงระดับคุณภาพของคะแนนเฉลี่ยรายมาตรฐานที่ สมศ.กำหนด โดย 3 มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการเป็นคนเก่งของผู้เรียนคือ มาตรฐานที่ 4 เกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์/สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และมีวิจรรณญาณ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.72 จัดอยู่ในระดับพอใช้ มาตรฐานที่ 5

เกี่ยวข้องกับความรู้ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 จัดอยู่ในระดับดี และมาตรฐานที่ 6 ทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 จัดอยู่ในระดับดี โดยระดับคุณภาพของค่าเฉลี่ยรายมาตรฐานที่ สมศ. กำหนดมี 4 ระดับ คือ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)

1. ระดับดีมาก หมายถึง มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยรายมาตรฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป
2. ระดับดี หมายถึง มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยรายมาตรฐาน $\geq 2.75 < 3.50$ และ $\geq 2.60 < 3.50$ สำหรับมาตรฐานที่ 5 ระดับขั้นพื้นฐาน
3. ระดับพอใช้ หมายถึง มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยรายมาตรฐาน $\geq 1.75 < 2.75$ และ $\geq 1.51 < 2.60$ สำหรับมาตรฐานที่ 5 ระดับขั้นพื้นฐาน
4. ระดับปรับปรุงหมายถึงมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยรายมาตรฐาน น้อยกว่า 1.75 และน้อยกว่า 1.51 สำหรับมาตรฐานที่ 5 ระดับขั้นพื้นฐาน

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหา

ความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

จึงสรุปได้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จึงเป็นหลักสูตรที่จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาและคัดกรององค์ความรู้เพื่อประกอบการตัดสินใจของตนเองในการเลือกรับหรือไม่รับสารสนเทศต่างๆ ที่มากระทบ หลักสูตรจึงได้ให้ความสำคัญต่อความสามารถในการเลือกที่จะรับหรือส่งข้อมูลข่าวสาร การเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่สร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม การถ่ายทอดความคิดเห็นของตนเองสู่ผู้อื่น รวมถึงการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หรือการคิดเป็นระบบซึ่งการที่ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดต่างๆ เหล่านี้ก็จะทำให้ผู้เรียนได้นำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวัน รวมไปถึงเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในการดำเนินชีวิตและการปรับตัวให้เหมาะสมกับโลกและสังคมยุคใหม่ได้อย่างเหมาะสม ถูกต้อง และมีคุณธรรม

ในสังคมแห่งการเรียนรู้นั้น การเรียนรู้จึงเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ทั้งทางบวกและทางลบ การเรียนรู้ทางบวกจะทำให้เกิดประโยชน์ แต่การเรียนรู้ทางลบทำให้เกิดโทษ เป็นภัยกับตัวเองและสังคม การคิด จึงเป็นกลไกสำคัญที่ใช้ในการเรียนรู้ และแยกแยะสิ่งที่ดีและไม่ดี

การคิดเป็นทักษะที่สามารถฝึกฝนได้ การคิดเป็นกระบวนการทำงานของสมองโดยใช้ประสบการณ์มาสัมพันธ์กับสิ่งเร้าและสภาพแวดล้อม แล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ สังเคราะห์ หรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ การคิดเป็นความสามารถที่พัฒนาได้โดยการฝึกจากการคิดระดับพื้นฐาน ไปถึงการคิดระดับสูงที่มีกระบวนการ ขั้นตอนที่มาก และมีความซับซ้อนมากขึ้น ได้แก่การฝึกทักษะการคิด ลักษณะการคิด และกระบวนการคิดเป็นลำดับ (ทิสนา แชมมณี และคนอื่นๆ, 2540)

จากอดีตที่ผ่านมา เด็กและเยาวชน หรือแม้แต่ผู้ใหญ่เอง ก็มีปัญหาในเรื่องการคิดค่อนข้างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งการคิดเพื่อวิเคราะห์หาเหตุผล ซึ่งจะส่งผลให้เกิดวิกฤติค่านิยม วัฒนธรรมและส่งผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศ และต่อการดำรงอยู่ในสังคมที่เป็นสังคมฐานความรู้ในปัจจุบัน และจากประสบการณ์ในการสอนที่ผ่านมาพบว่า เด็กนักเรียนในปัจจุบันเป็นเด็กที่มีความรู้ดี เนื่องจาก การเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ เป็นไปได้โดยง่าย แต่สิ่งที่พบก็คือ เด็กเหล่านั้นไม่สามารถอธิบายเหตุผลของคำตอบที่ครูถามได้ นั่นคือ เด็กไม่สามารถวิเคราะห์คำถามแล้วสะท้อนคำตอบออกมาเป็นคำตอบที่มีเหตุผลประกอบได้ เข้าลักษณะถามคำตอบคำ ดังนั้น การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ปัญหาสามารถสะท้อนความคิดออกมาเป็นคำตอบของปัญหานั้นได้อย่างมีเหตุมีผล

นอกจากนั้น จากการศึกษาวิจัยของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการศึกษาด้านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ของนักเรียนไทย (TIMSS) พบว่า นักเรียนทำข้อสอบที่เป็นแบบอัตนัยด้วยการเขียนอธิบายความไม่ได้ และความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ ประกอบกับการยกตัวอย่างประกอบที่เป็นเหตุผลต่างๆ และการเขียนข้อความยาวๆ ไม่ได้เช่นกัน ดังนั้น ผู้สอนจึงควรต้องสอนให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดวิเคราะห์ และนำเสนอความคิดของตนเองออกมาเป็นรูปธรรมให้มากขึ้น ลักษณะการคิดที่ควรปลูกฝังให้นักเรียนเกิด คือ การคิดสะท้อน (reflective thinking) ซึ่งเป็นความคิดที่เกิดจากการใช้เหตุผลในการพิจารณาเรื่องราวอย่างละเอียดถี่ถ้วนและรอบคอบ และเป็นการคิดอย่างต่อเนื่อง (Dewey, 1933) การคิดสะท้อน ในแนวทางของดิวอี้ หมายถึง การคิดที่ต้องใช้เหตุผลในการพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างละเอียดรอบคอบ กระตือรือร้น และคิดบ่อยๆ อย่างต่อเนื่อง การพิจารณาเรื่องนั้นๆ ต้องใช้ความรู้หรือหลักฐานจากแหล่งข้อมูลต่างๆ มาสนับสนุนการพิจารณาเพื่อให้ได้ข้อสรุปตามเหตุผลและข้อเท็จจริง โดยมีกระบวนการต่างๆ ของการคิดเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเกิดข้อเสนอนะ เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาที่เป็นไปได้
- ขั้นตอนที่ 2 ขั้นกำหนดรู้ปัญหา เพื่อทำความเข้าใจปัญหา
- ขั้นตอนที่ 3 ขั้นกำหนดความคิดนำทางหรือตั้งสมมติฐาน เป็นการหาข้อเสนอนะที่นำไปสู่การใช้เหตุผล
- ขั้นตอนที่ 4 ขั้นรวบรวมความคิดเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ แล้วนำเสนออย่างมีเหตุผล
- ขั้นตอนที่ 5 ขั้นลงมือปฏิบัติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

สำหรับกระบวนการสร้างการคิดสะท้อนในห้องเรียนนั้น ประกอบด้วย ขั้นตอนที่นักเรียนจะต้องใช้เหตุผลและข้อมูลหลากหลายมาใช้ในการคิด เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว จะต้องนำไปเปรียบเทียบกับความจริงที่เกิดขึ้น พยายามช่วยกันอภิปรายหาคำตอบเมื่อข้อมูลที่เป็นหลักการกับการปฏิบัติขัดแย้งกัน พยายามหาความหมายของการกระทำที่ลึกลงไป ครูจะให้ความรู้และข้อมูลเสริมเพื่อทำให้การอภิปรายกว้างขวางขึ้น แต่ต้องพยายามหลีกเลี่ยงการชี้นำคำตอบ ขั้นสุดท้ายคือนักเรียนจะต้องสรุปสาระสำคัญ พร้อมกับสามารถตั้งประเด็นอภิปรายในเนื้อหานั้นๆ ได้ โดยกระบวนการสร้างการคิดสะท้อน มีดังนี้ (ลำลี ทองธิว, 2538)

1. รวบรวมข้อมูลให้มีความหลากหลาย ในเรื่องที่ศึกษา
2. เปรียบเทียบความเป็นจริงที่เกิดขึ้นกับข้อมูลที่รวบรวมได้
3. อภิปรายร่วมกับเพื่อนนักเรียน เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในแง่มุมต่างๆ
4. ครูให้ความรู้เสริมเพื่อกระตุ้นการอภิปราย ทำให้การอภิปรายกว้างขวางขึ้น
5. สรุปสาระสำคัญ ตั้งประเด็นอภิปราย

ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดสะท้อนนั้น นักการศึกษาหลายๆ ท่านได้มีมุมมองในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ กัน เช่น การใช้กรณีตัวอย่าง หรือการใช้ผังความคิด เป็นต้น ในที่นี้ผู้วิจัยจะดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดสะท้อนโดยใช้ข่าว หรือเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน มาเป็นตัวช่วยในการส่งเสริมการคิดสะท้อนดังกล่าว เนื่องจากข่าวหรือเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เป็นเรื่องราวที่ใกล้ตัวและอยู่ในความสนใจของนักเรียน ข่าวบางข่าวเป็นข้อเท็จจริง บางข่าวอาจเป็นเพียงข้อคิดเห็น นักเรียนควรต้องรู้จักวิเคราะห์ และมีวิจารณญาณในการเลือกรับและศึกษาวิเคราะห์ถึงเนื้อหาสาระของข่าว การส่งเสริมการคิดสะท้อน โดยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการคิดสะท้อนจากข่าวหรือเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ทำการศึกษาเรื่องดังกล่าว และตอบประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบและเหตุผลที่มาของคำตอบมาเป็นข้อมูลในการอภิปราย เป็นการเปิดโอกาสให้

ผู้เรียนได้เกิดการคิดสะท้อน เรียนรู้ความคิดของผู้อื่น รู้จักเลือกรับข่าวสารที่มีประโยชน์และเป็น การเปิดโลกทัศน์ของผู้เรียนให้กว้างขึ้น

ในการศึกษาการพัฒนาทางสติปัญญาของมนุษย์นั้น Piaget (1974) นักจิตวิทยา ชาวสวิส ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านความคิดของเด็กว่ามีขั้นตอนหรือกระบวนการ ใดอย่างไร โดยเพียงเจตระนุว่าพัฒนาการด้านความคิดของเด็กเป็นไปตามพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งเป็นไปตามวัยต่างๆ เป็นลำดับขั้น จึงไม่ควรที่จะเร่งเด็กให้ข้ามขั้นพัฒนาการ เพราะจะทำให้ เกิดผลเสียแก่เด็ก แต่การจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในช่วงที่เด็กกำลังจะพัฒนา ไปสู่ขั้นที่สูงกว่า สามารถช่วยให้เด็กพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว แต่อย่างไรก็ตามเพียงเจตนั้น พัฒนาการมากกว่าการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา สำหรับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคล เป็นไปตามวัยต่างๆ ตามลำดับอายุ คือ

1. ขั้นประสาทรับรู้และการเคลื่อนไหว (Sensorimotor period) ขั้นนี้เริ่มตั้งแต่แรกเกิด จนถึงอายุประมาณ 2 ปีเป็นขั้นที่เด็กรู้จักการใช้ประสาทสัมผัสต่างๆ การกระทำยึดตัวเองเป็น ศูนย์กลาง และยังไม่เข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่น

2. ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด (Preoperational period) ขั้นนี้เริ่มตั้งแต่อายุประมาณ 2 – 7 ปี เป็นขั้นที่เด็กเริ่มเรียนรู้การพูดและเข้าใจเครื่องหมายท่าทางที่สื่อความหมายเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีขึ้น แต่เป็นเพียงการรับรู้เป็นส่วนใหญ่มิสามารถคิดหาเหตุผลและยกเหตุผลมาอ้างอิงได้

3. ขั้นการคิดแบบรูปธรรม (Concrete operational period) ขั้นนี้เริ่มจากอายุประมาณ 7 – 11 ปี เด็กมีความสามารถคิดเหตุและผลที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ยึดเฉพาะ การรับรู้เท่านั้น เด็กสามารถคิดย้อนกลับ สามารถเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์ สามารถจัดกลุ่มประเภท ของสิ่งของ และสามารถจัดเรียงลำดับประเภทของสิ่งของได้ สามารถพิจารณาสิ่งต่างๆ ได้ครั้งละ หลายมิติ แต่ยังไม่สามารถคิดในสิ่งที่เป็นนามธรรมที่ซับซ้อนได้ โดยจะเริ่มแก้ปัญหาโดยอาศัยการ ตั้งสมมติฐาน และอาศัยหลักของความสัมพันธ์ของปัญหานั้นๆ

4. ขั้นการคิดแบบนามธรรม (formal operational period) ขั้นนี้จะเริ่มตั้งแต่อายุ ประมาณ 11 ปี ถึงวัยผู้ใหญ่ เป็นช่วงที่เด็กรู้จักคิดหาเหตุผลและเรียนรู้เกี่ยวกับนามธรรมได้ดีขึ้น เด็กวัยนี้มีความคิดในระดับเดียวกับผู้ใหญ่อาจแตกต่างกันที่คุณภาพเนื่องจากมีประสบการณ์น้อยกว่า และจะพัฒนาความคิดในลักษณะของผู้ใหญ่เต็มตัวเมื่อมีอายุได้ 20 ปีขึ้นไป

นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 จะมีอายุอยู่ในราว 10 – 11 ปี เป็นช่วงอายุที่เด็กจะเริ่มรู้จัก คิดหาเหตุผล เรียนรู้ที่จะแก้ปัญหาโดยใช้เหตุและผล และควรที่จะได้รับการฝึกให้มีทักษะในการ

คิดให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคิดวิเคราะห์ หาเหตุผลและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดมุมมองและเปิดโลกทัศน์ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายที่ว่าถ้าจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในช่วงที่เด็กกำลังจะพัฒนาไปสู่ขั้นที่สูงกว่า สามารถช่วยให้เด็กพัฒนาไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

จากที่มาและความสำคัญของปัญหา รวมถึงแนวความคิดต่างๆ ข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการคิดสะท้อน (reflective thinking) รู้จักวิเคราะห์หาเหตุผลมาประกอบการพิจารณาประเด็นปัญหาที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม รวมถึงประเทศชาติ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

สมมติฐานการวิจัย

การตั้งสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ มาจากการศึกษาและประมวลความรู้จากข้อมูลและงานวิจัยต่างๆ ได้แก่

ทวีพร ดิษฐดำเรง (2541) ได้ทำการวิจัยประสิทธิภาพของแบบฝึกหัดทักษะการคิดวิจารณ์ญาณเกี่ยวกับข่าวและเหตุการณ์สำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการคิดวิจารณ์ญาณเกี่ยวกับข่าวและเหตุการณ์สำคัญระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า หลังการทำชุดฝึกทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ กลุ่มตัวอย่างมีทักษะการคิดวิจารณ์ญาณสูงกว่าก่อนทำชุดฝึกอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 หลังการทำชุดฝึกทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ นักเรียนหญิงและนักเรียนชายไม่แตกต่างกัน และนักเรียนหญิงมีความคิดเห็นในทางที่ดีต่อการทำชุดฝึกทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ

เครือวัลย์ กาญจนคูหา (2548) ได้ทำการวิจัยการใช้สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย (1) แผนการสอนอ่านโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 9 แผน (2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 (3) เกณฑ์ประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างเรียนที่ใช้ประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 4 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการรวบรวมและจำแนกแยกประเภทของข้อมูลข่าวสาร 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และจับใจความสำคัญของข้อมูลข่าวสาร 3) ความสามารถในการประเมินและแก้ปัญหาจากสถานการณ์ต่างๆ จากสื่อสิ่งพิมพ์ 4) ความสามารถในการประยุกต์และนำไปใช้ ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 20.50 และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 29.14 และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนจำแนกตามความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ทั้ง 4 ด้าน นักเรียนร้อยละ 57.14 มีความสามารถในการรวบรวม จำแนกแยกประเภทข้อมูลข่าวสารและมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และจับใจความสำคัญของข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับดี นักเรียนร้อยละ 78.57 มีความสามารถในการประเมินและแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ จากสื่อสิ่งพิมพ์อยู่ในระดับดี และนักเรียนร้อยละ 50.00 มีความสามารถในการประยุกต์และนำไปใช้อยู่ในระดับดี และพอใช้เท่ากัน

รัตนา บรรณาธรรม (2546) ได้ทำการวิจัยผลการสร้างผังความคิดและการเปิดเผยตัวในกระดานสนทนาที่มีผลต่อการคิดสะท้อนในการเรียนบนเว็บของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า (1) ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสร้างผังความคิดกับการเปิดเผยตัวในกระดานสนทนาที่มีผลต่อการคิดสะท้อนในการเรียนบนเว็บ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) การสร้างผังความคิด และการเปิดเผยตัวในกระดานสนทนามีผลต่อการคิดสะท้อนในการเรียนบนเว็บแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุวีรวรรณ ฟองอินทร์ (2548) ได้ทำการวิจัยการศึกษาพัฒนาการการคิดสะท้อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่มีการอบรมเลี้ยงดูและระดับเจตคติต่อพุทธศาสนาต่างกัน ในเขตพื้นที่การศึกษาเชิงราย เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนที่เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีการคิดสะท้อนต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ส่วนนักเรียนที่เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

และ 3 มีการคิดสะท้อนไม่แตกต่างกัน (2) นักเรียนที่มีเจตคติต่อพุทธศาสนาอยู่ในระดับสูงมีการคิดสะท้อนมากกว่านักเรียนที่มีเจตคติต่อพุทธศาสนาอยู่ในระดับปานกลาง (3) นักเรียนชายและหญิงมีการคิดสะท้อนไม่แตกต่างกัน (4) ไม่พบผลปฏิสัมพันธ์ 2 ทาง และผลปฏิสัมพันธ์ 3 ทางที่ส่งผลร่วมกันของตัวแปรระดับชั้นเรียน เจตคติต่อพุทธศาสนา และเพศแต่อย่างใด จากผลการวิจัยดังกล่าว สรุปภาพรวมได้ว่า พัฒนาการการคิดสะท้อนของนักเรียนเพิ่มขึ้นจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สู่มัธยมศึกษาปีที่ 2 และคงที่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และสู่มัธยมศึกษาปีที่ 3

Hae-Deok Song และคนอื่นๆ (2005) ได้ทำการวิจัยเรื่อง Exploring Instructional Design Factors Prompting Reflective Thinking in Young Adolescents. ซึ่งเป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่จะกระตุ้นให้เกิดการคิดสะท้อนในนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 11 – 14 ปี จำนวน 141 คน จาก 3 โรงเรียนใน Northeastern state ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการคิดสะท้อนในนักเรียน ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ วิธีการสอน และสื่อการสอน ซึ่งปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมมีส่วนส่งเสริมให้เกิดการคิดสะท้อนได้ดีที่สุด

จากผลการวิจัยที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะการคิดสะท้อน (reflective thinking) นั้น สามารถกระทำได้หลากหลายวิธี และให้ผลแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการใช้วิธีการนั้นๆ นอกจากนี้ยังพบว่า การใช้ข่าว สื่อสิ่งพิมพ์ และเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันสามารถนำมากระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดในด้านต่างๆ ได้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขปัญหา ซึ่งปัจจุบันจะพบว่าสังคมมีปัญหาให้ขบคิดมากมาย การที่จะอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุขจะต้องรู้จักการวิเคราะห์สถานการณ์ความเป็นไปของสังคมให้ได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในครั้งนี้อ่า หลังจากที่นักเรียนได้เข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา และวัฒนธรรม แล้ว ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร คือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสาธิตในสังกัดมหาวิทยาลัยรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่

- 1.1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ฝ่ายประถม
- 1.2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม
- 1.3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)
- 1.4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5/3ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เนื่องจาก นักเรียนในแต่ละห้องของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา มีการจัดแบบให้ศิลปะ อายุ และความสามารถทางสติปัญญา สูง กลาง ต่ำ รวมกัน ซึ่งจะช่วยให้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ได้สอดคล้องกับสภาพปัญหา การดำเนินชีวิตที่หลากหลายของนักเรียน

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองโปรแกรมรวม 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 2 คาบ (คาบละ 50 นาที) ในเวลาเรียนปกติ รวมเป็นเวลา 20 คาบ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553

4. เนื้อหาสาระในโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ได้แก่

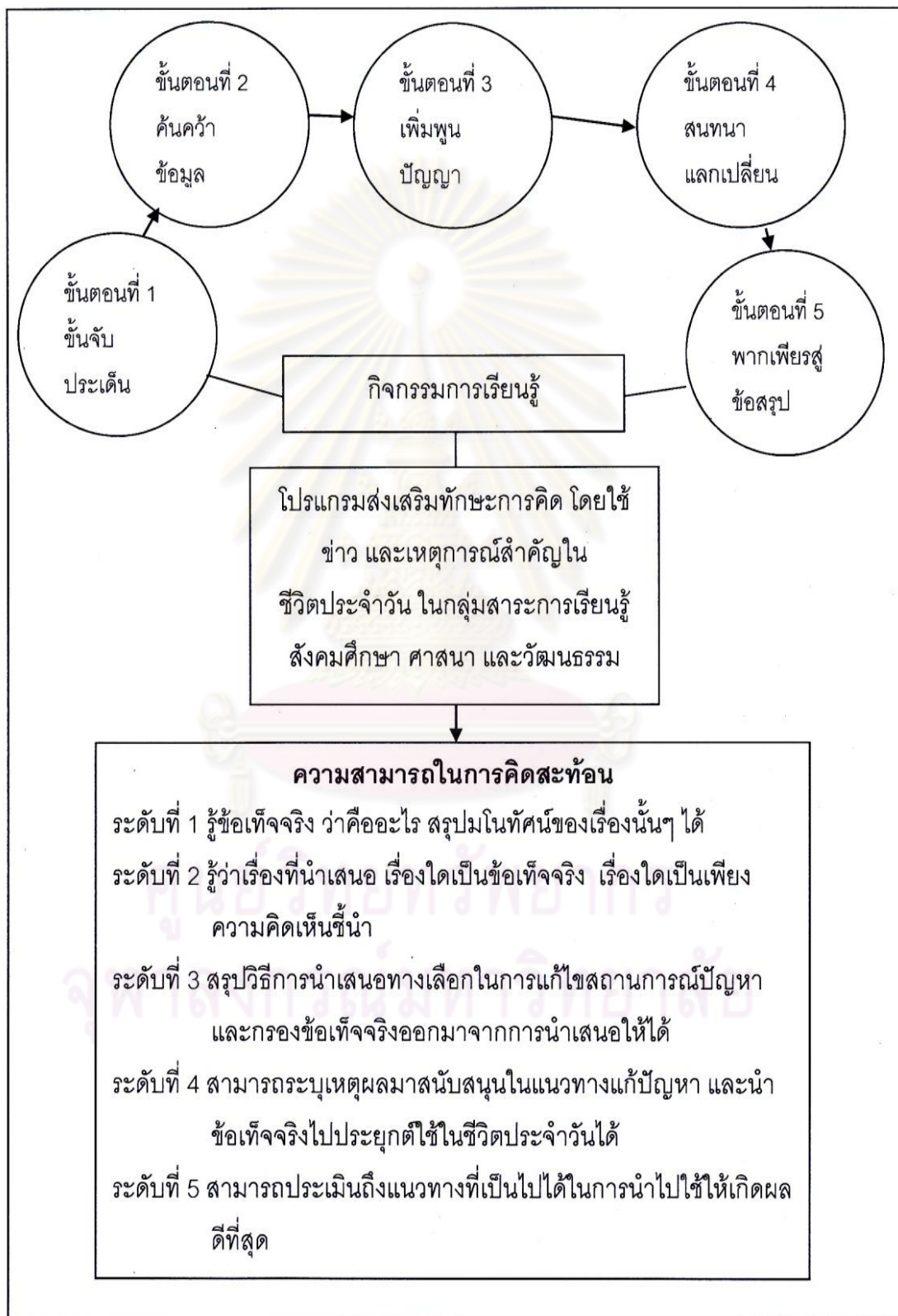
- 4.1 ชั่ว
- 4.2 เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

5. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาและวิจัย ประกอบด้วย

5.1 ตัวแปรต้น คือ โปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ ชั่ว และเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน

5.2 ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการคิดสะท้อน

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรม

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ทุกคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความสามารถพื้นฐานทางทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนเพียงพอในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามขั้นตอนการดำเนินการสอนได้

2. ความสามารถในการคิดสะท้อนมี 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 รู้ข้อเท็จจริง ว่าคืออะไร สรุปมโนทัศน์ของเรื่องนั้นๆ ได้

ระดับที่ 2 รู้ว่าเรื่องที่นำเสนอ เรื่องใดเป็นข้อเท็จจริง เรื่องใดเป็นเพียงความคิดเห็น
ชี้แนะ

ระดับที่ 3 สรุปวิธีการนำเสนอทางเลือกในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหา และกรองข้อเท็จจริงออกมาจากการนำเสนอให้ได้

ระดับที่ 4 สามารถระบุเหตุผลมาสนับสนุนในแนวทางแก้ปัญหา และนำข้อเท็จจริงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ระดับที่ 5 สามารถประเมินถึงแนวทางที่เป็นไปได้ในการนำไปใช้ให้เกิดผลดีที่สุด

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ทักษะการคิดสะท้อน หมายถึง การคิดที่ใช้เหตุผลในการแยกแยะพินิจพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างละเอียดรอบคอบและต่อเนื่อง โดยแยกแยะข้อเท็จจริงที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์มาสนับสนุน และข้อมูลที่เกิดจากความคิดเห็นเชิงชี้แนะ แล้วจึงประมวลสรุปตัดสินว่าข้อมูลเป็นจริงได้อย่างไร

โปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิดโดยใช้ข่าว และเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน หมายถึง รายละเอียดของแนวทางในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสะท้อน โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนการคิดสะท้อนตามลำดับขั้นตอน ลักษณะโปรแกรม เป็นโปรแกรมที่จัดสอนในเวลาเรียนปกติ เนื้อหาที่ใช้สอนในโปรแกรมนี้อาจเป็นข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน เพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดความสามารถในการคิดสะท้อน การประเมินโปรแกรมพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดความสามารถด้านการคิดสะท้อน

กระบวนการจัดการเรียนการสอนการคิดสะท้อน หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนรู้จักการคิดใช้เหตุผล ตามแนวคิดของทฤษฎีการคิดสะท้อน ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 **จับประเด็นปัญหา** เป็นขั้นตอนที่จับประเด็นปัญหาจากบทอ่านที่เป็นข่าว และเหตุการณ์ สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน สามารถสรุปมโนทัศน์ของบทอ่านเรื่องนั้นๆ ได้ รู้สถานการณ์ของเรื่องว่าเป็นอะไร

ขั้นตอนที่ 2 **ค้นคว้าข้อมูล** โดยการนำเนื้อหาของข่าว และเหตุการณ์ สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันไปค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อค้นหาคำตอบที่สมเหตุสมผล มากกว่าได้คำตอบที่เกิดจากการคาดเดา

ขั้นตอนที่ 3 **เพิ่มพูนปัญญา** เป็นขั้นตอนการนำข้อมูลที่แยกแยะมาวิเคราะห์ สรุปวิธีการนำเสนอทางเลือกในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหา โดยกรองข้อเท็จจริงแท้ ออกมานำเสนอ

ขั้นตอนที่ 4 **สนทนาแลกเปลี่ยน** เป็นขั้นตอนที่นำความคิดที่ตกผลึกแล้วในกลุ่ม มาสนทนาแลกเปลี่ยนกันในกลุ่ม โดยนำข้อเท็จจริงหรือแนวทางในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหา ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนที่ 5 **พากเพียรสู่ข้อสรุป** เป็นขั้นตอนที่นักเรียนสรุปสาระสำคัญจากบทอ่านและข้อสรุปที่นักเรียนได้เห็นข้อเท็จจริง โดยคำนึงถึงผลในการนำไปใช้ปฏิบัติว่าเป็นอย่างไรบ้าง

ความสามารถในการคิดสะท้อน หมายถึง ความสามารถในการใช้เหตุผล แยกแยะพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างระเอียดรอบคอบ โดยนำความรู้ ข้อมูล ประสบการณ์เดิม มาแยกแยะข้อเท็จจริงที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์มาสนับสนุน จากนั้นจึงประมวลสรุปตัดสินก่อนนำไปใช้ปฏิบัติ มี 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 **รู้ข้อเท็จจริง** ว่าเป็นอะไร สรุปมโนทัศน์ของเรื่องนั้นๆ ได้

ระดับที่ 2 **รู้ว่าเรื่องที่น่าเสนอ** เรื่องใดเป็นข้อเท็จจริง เรื่องใดเป็นเพียงความคิดเห็นซึ่งนำไปใช้ปฏิบัติ มี 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 3 **สรุปวิธีการนำเสนอทางเลือก** ในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหา และกรองข้อเท็จจริงออกมาจากการนำเสนอให้ได้

ระดับที่ 4 **สามารถระบุเหตุผล** มาสนับสนุนในแนวทางแก้ปัญหา และนำข้อเท็จจริงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ระดับที่ 5 **สามารถประเมินถึงแนวทาง** ที่เป็นไปได้ในการนำไปใช้ให้เกิดผลดีที่สุด

ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน หรือข้อเท็จจริง ที่อยู่ในความสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน รวมถึงสิ่งใหม่ๆ หรือข้อมูลใหม่ๆ ที่มีเนื้อหาสาระและประโยชน์ ต่อตัวผู้เรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน มีความรู้ และความสามารถในการคิดสะท้อน เรื่องราวต่างๆ ที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
2. เป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการส่งเสริมความรู้ และความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ผลของโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยขอแนะนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แนวคิดและทฤษฎี

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนแบบโปรแกรม
2. แนวคิดเกี่ยวกับการคิด
3. แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการคิดสะท้อน (Reflective Thinking)
4. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน

ชีวิตประจำวัน

5. แนวคิดเกี่ยวกับแบบวัดความเรียงและและการตรวจให้คะแนน
6. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนแบบโปรแกรม
2. งานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการคิดสะท้อน
3. งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน

1. การเรียนแบบโปรแกรม

1.1 ความหมายของการเรียนแบบโปรแกรม

ทิตินา แชมมณี(2551:150) ได้ให้ความหมายของวิธีสอนโดยใช้บทเรียนแบบโปรแกรม ว่า

“การดำเนินการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยให้ผู้เรียนศึกษาบทเรียนแบบโปรแกรมในเรื่องนั้นด้วยตนเอง บทเรียนแบบนี้ นำเสนอเนื้อหาสาระทีละขั้นตอนย่อยๆ ที่มีความต่อเนื่องไปตามลำดับ ซึ่ง

เรียกกันว่า เฟรม (frame) และมีการถามให้ผู้เรียนตอบสนอง และตรวจสอบผลการตอบสนองของตนเองได้ทันทีว่าถูกหรือผิด เมื่อเรียนจบบทเรียน ผู้เรียนสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองและทราบผลการเรียนรู้ของตนเองได้ทันที”

ประกาศรี รอดสมจิตร (2542) ได้ให้ความหมายของโปรแกรมการสอน ว่าเป็น แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน เพื่อมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนทั่วไปหรือผู้เรียนที่มีคุณลักษณะพิเศษ เพื่อให้ผู้เรียนนั้นได้รับการพัฒนาไปตามจุดมุ่งหมายหรือลักษณะของโปรแกรมที่วางไว้

จรีพรธน ปิยพสุนทร (2545) ได้ให้ความหมายของบทเรียนโปรแกรม ว่าเป็น สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื้อหาที่เสนอให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ นั้นจะเสนอเป็นขั้นๆ ที่เรียกว่ากรอบหรือเฟรม (Frame) โดยเนื้อหาจะเริ่มจากสิ่งที่ย่างไปยังสิ่งที่ยากจนผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้เรียนสามารถตรวจสอบคำตอบของตนเองได้ว่าถูกหรือผิดโดยบทเรียนจะมีเฉลยคำตอบไว้เพื่อเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความตั้งใจที่จะศึกษาบทเรียนต่อไป

ดวงเดือน อ่อนน่วม (2529 อ้างถึงใน อรวรรณ ดวงสีใส, 2546) ได้ให้ความหมายของโปรแกรมการสอนว่า หมายถึง แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนโดยทั่วไปหรือผู้เรียนที่มีคุณลักษณะพิเศษ เช่น เด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กพิการ เด็กที่มีผลการเรียนต่ำ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาไปตามจุดมุ่งหมายหรือลักษณะของโปรแกรมที่ได้วางไว้

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า โปรแกรมการสอน หมายถึง แนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เรื่องต่างๆ และได้รับการพัฒนาไปตามจุดมุ่งหมาย หรือลักษณะของโปรแกรมที่ได้วางไว้ บทเรียนโปรแกรมเป็นบทเรียนที่สร้างขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาบทเรียนนั้นด้วยตนเอง เนื้อหาในบทเรียนจะนำเสนอเสนอเป็นขั้นๆ ที่เรียกว่าเฟรม โดยเนื้อหา มีความต่อเนื่องไปตามลำดับและมีหลักการเรียนรู้โดยยึดหลักการเสริมแรงกระตุ้น ถามให้ผู้เรียนตอบสนอง เมื่อเรียนจบบทเรียนที่ตั้งไว้ ผู้เรียนสามารถตรวจสอบผลการตอบสนองในการตอบคำถามของตนเองได้ว่าถูกหรือผิด เป็นการตรวจสอบเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองต่อไป

1.2 ประเภทของการเรียนแบบโปรแกรม

ทิตินา แชมมณี (2551) แบ่งประเภทของบทเรียนโปรแกรมออกเป็น 3 ประเภท คือ บทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรง (linear program) เป็นบทเรียนที่ผู้เรียนทุกคนจะเรียนรู้ไปตามลำดับเฟรมเหมือนกันหมด บทเรียนอีกประเภทหนึ่งเรียกว่า บทเรียนแบบโปรแกรมชนิดแยกสาขา (branching program) เป็นบทเรียนที่จะมีคำถามให้ผู้เรียนตอบ และคำตอบของผู้เรียนจะนำผู้เรียนไปสู่เฟรมต่อไป ผู้เรียนจะก้าวไปสู่เฟรมต่างกันตามระดับสติปัญญา บทเรียนอีกประเภทหนึ่งแบบหนึ่งมีลักษณะการนำเสนอในรูปแบบของข้อความบรรยายต่อเนื่องกันไป ไม่อยู่ในรูปของเฟรม และอาจใช้เทคนิคทั้งแบบเส้นตรง และแบบสาขาผสมผสานกันไป

ไพโรจน์ เบาลใจ (2520 อ้างถึงใน จรีพรรณ ปิยพสุนทรา, 2545) ได้แบ่งประเภทของบทเรียนโปรแกรมออกเป็น บทเรียนโปรแกรมแบบเส้นตรง (linear program) บทเรียนแบบนี้ผู้เรียนจะต้องเรียนเรียงตามลำดับที่ละเฟรมต่อเนื่องกันไปเรื่อยๆจนถึงเฟรมสุดท้ายจะข้ามเฟรมใดไม่ได้ ทุกคนจะต้องเรียนหมดทุกเฟรม ผู้เรียนอาจใช้เวลาเรียนไม่เท่ากันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสติปัญญาของแต่ละคน และบทเรียนโปรแกรมแบบแตกสาขา (branching program) เป็นบทเรียนโปรแกรมอีกประเภทหนึ่งที่ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องทำทุกเฟรมก็ได้ คนเก่งก็อาจเรียนจบก่อนคนเรียนอ่อนเพราะสามารถข้ามเฟรมได้โดยไม่ต้องเรียนบางเฟรม ส่วนคนเรียนอ่อนอาจจะจบช้าเพราะบางครั้งเมื่อเรียนเฟรมใดไม่เข้าใจก็จำเป็นต้องแตกสาขาไปเรียนเฟรมอื่นๆ ที่บทเรียนกำหนด

สรุปได้ว่า การเรียนแบบโปรแกรมโดยทั่วไป อาจแบ่งออกได้ 3 ประเภทตามลักษณะของบทเรียน คือ บทเรียนโปรแกรมลักษณะเส้นตรง บทเรียนลักษณะนี้ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ไปตามลำดับที่ละเฟรมต่อเนื่องเหมือนกันหมด เนื้อหาสาระที่นำเสนอจะเป็นไปตามลำดับหรือไปที่ละขั้น บทเรียนโปรแกรมอีกลักษณะหนึ่ง คือ บทเรียนโปรแกรมแบบแยกสาขา เป็นบทเรียนที่ผู้เรียนไม่ต้องทำทุกเฟรม ขึ้นอยู่กับสติปัญญา ผู้เรียนที่เรียนเก่งอาจจะเรียนจบทุกเฟรมก่อนผู้เรียนที่เรียนอ่อน ซึ่งการเรียนรู้อัตโนมัตินี้ ผู้เรียนดำเนินไปตามลำดับไม่เหมือนกัน บทเรียนโปรแกรมลักษณะสุดท้าย ผู้เรียนบทเรียนโปรแกรมอาจใช้บทเรียนโปรแกรมแบบเส้นตรงและแบบชนิดแยกสาขาผสมผสานกัน

1.3 การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบโปรแกรม

McLaughlin and Eaves (1976 อ้างถึงใน ศุภกร เกษเกล้า, 2544) กล่าวถึงกระบวนการในการพัฒนาโปรแกรมการสอน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การประเมินผู้เรียน (Assessment) เป็นการประเมินผู้เรียนก่อนเข้าในโปรแกรมเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างโปรแกรม

2. การตั้งเป้าหมายและจุดประสงค์ในการเรียนการสอน (Setting goals and instructional objective) เป็นการกำหนดเป้าหมายทั่วไปที่เหมาะสมกับผู้เรียน และจากเป้าหมายทั่วไปก็ทำการกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน ที่แสดงถึงพฤติกรรมที่คาดหวังว่าจะเกิดกับผู้เรียน

3. การวิเคราะห์งาน (Task analysis) เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์เนื้อหาในการเรียนออกมาเป็นขั้นตอนย่อยๆ ซึ่งอาจจัดเรียงตามลำดับความยากง่าย เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะผู้เรียน

4. การเลือกและการใช้กลยุทธ์ในการเรียนการสอน รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ (Selection and use of instructional strategies, including materials) เพื่อให้ผู้สอนได้ทราบว่า จะสอนอย่างไร ต้องเตรียมวัสดุ อุปกรณ์อะไรบ้าง

5. การประเมินผลโปรแกรม (Program evaluation) คือการประเมินผลว่าผู้เรียนเกิดพฤติกรรมหรือบรรลุเป้าหมายของโปรแกรมที่ตั้งไว้หรือไม่

นาตยา อุประ (2543) กำหนดขั้นตอนการสร้างบทเรียนโปรแกรมไว้ 9 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้สร้างโปรแกรมต้องศึกษาวิธีการเขียนบทเรียนโปรแกรมชนิดต่างๆ

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดเนื้อหาที่จะสร้างโปรแกรมและระดับชั้นเรียน แล้วศึกษาเอกสาร หลักสูตร คู่มือครู แบบเรียน เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความสอดคล้องของเนื้อหา กับ หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดจุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

ขั้นตอนที่ 4 สร้างแบบทดสอบก่อนและหลังการเรียน

ขั้นตอนที่ 5 เขียนบทเรียนโปรแกรมตามประเภทและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่

วางไว้

ขั้นตอนที่ 6 นำบทเรียนโปรแกรมที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วแก้ไข

ขั้นตอนที่ 7 นำบทเรียนที่แก้ไขแล้วไปทดลองแบบ 1 ต่อ 1 เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 8 นำบทเรียนที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทดลองกับกลุ่มเล็ก (5-8 คน) แล้วปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 9 นำบทเรียนไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มใหญ่ หรือกลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า กระบวนการในการพัฒนาโปรแกรมการสอน มีขั้นตอนที่สำคัญ คือ ลำดับแรกควรมีการประเมินผู้เรียนก่อนเข้าในโปรแกรมด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างโปรแกรม ต่อจากนั้นควรกำหนดเนื้อหา โดยตั้งเป้าหมายและจุดประสงค์ให้ชัดเจนเหมาะสมกับผู้เรียน โดยเรียงลำดับความยากง่ายของเนื้อหาให้เหมาะสม ลำดับถัดไปผู้เขียนโปรแกรมต้องเลือกวิธีการเรียนการสอน ใช้เทคนิคแบบใด เตรียมสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ให้ตรงกับบทเรียนที่สร้างไว้ ลำดับสุดท้าย ต้องมีการประเมินผล เพื่อประเมินผลผู้เรียนที่เข้าโปรแกรมว่าสามารถบรรลุตามเป้าหมายของโปรแกรมที่กำหนดไว้หรือไม่

2. แนวคิดเกี่ยวกับการคิด

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2546 ให้ความหมายของ ความคิด หมายถึง สิ่งที่คิดขึ้นในใจ การนึก

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์สวัสดิ์ (2545) ให้ความหมายของการคิดไว้ว่าการที่คนคนหนึ่งพยายามใช้พลังทางสมองของตน ในการนำเอาข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ ที่มีอยู่มาจัดวางอย่างเหมาะสม เพื่อให้ได้มา ซึ่งผลลัพธ์ เช่นการตัดสินใจเลือกในสิ่งที่ดีที่สุด

วีระ สดสังข์ (2550) ได้ให้ความหมายของการคิดไว้ว่า การคิดนั้นเป็นกระบวนการทางสมองที่ถูกกำกับโดยจิตใจ ส่วนจิตใจนั้นถูกกำกับโดยข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ และจริยธรรมของแต่ละคน

อุษณีย์ โพธิสุข และคนอื่นๆ (2546: 14) กล่าวว่า

“ความคิดเป็นกลไกของสมองที่เกิดขึ้นตลอดเวลาซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของมนุษย์ที่ใช้ในการสร้างแนวคิดรวบยอด ด้วยการจำแนกความแตกต่าง การจัดกลุ่มและการกำหนดชื่อเรื่องเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ได้รับและ

กระบวนการที่ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูลรวมถึงการสรุปอ้างอิงด้วยการ จำแนกรายละเอียด การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้รับ ซึ่งข้อมูลที นำมาใช้ อาจจะเป็นความจริงที่สัมผัสได้หรือเป็นเพียงจินตนาการที่ไม่อาจจะ สัมผัสได้ ตลอดจนเป็นกระบวนการเกี่ยวกับการนำกฎเกณฑ์ต่างๆ ไปประยุกต์ ใช้ได้อย่างมีเหตุผลและเหมาะสมการคิดเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการที่สมองถูก ครอบงำจากสิ่งแวดล้อมสังคมรอบตัวและประสบการณ์ส่วนตัวดั้งเดิมของมนุษย์”

ซาติ แจ่มนุษ (2545: 20-21) กล่าวถึง การคิดว่า “การคิดเป็นกระบวนการทำงานของ สมอง โดยใช้ประสบการณ์ มาสัมพันธ์กับสิ่งเร้าและข้อมูล หรือสิ่งแวดล้อม เพื่อแก้ปัญหา แสวงหาคำตอบ ตัดสินใจ หรือสร้างสิ่งใหม่ การคิดเป็นพฤติกรรมที่เกิดในสมอง และเป็น นามธรรม ไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า”

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ความคิด เป็นสิ่งที่คนเราคิดขึ้นมาในใจ เป็นกลไกของสมองใน การนำความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ มาสร้างเป็นความคิดรอบยอดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อการ แก้ปัญหา ตัดสินใจ หรือกระทำการใดๆ

2.1 แนวคิดทฤษฎีเรื่องการคิด

จากอดีตที่ผ่านมา เด็กและเยาวชน หรือแม้แต่ผู้ใหญ่เอง ก็มีปัญหาในเรื่องการคิด ค่อนข้างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งการคิดเพื่อวิเคราะห์หาเหตุผล ซึ่งจะส่งผลให้เกิดวิกฤติค่านิยม วัฒนธรรมและส่งผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศ และต่อการดำรงอยู่ในสังคมที่เป็น สังคมฐานความรู้ในปัจจุบัน ดังนั้น การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องเน้นให้ผู้เรียนมี ความรู้ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ปัญหาสามารถสะท้อนความคิดในการแก้ปัญหานั้น ได้อย่างมีเหตุมีผล

ในการศึกษาการพัฒนาทางสติปัญญาของมนุษย์นั้น Piaget (1972) ได้ศึกษา เกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านความคิดของเด็กว่ามีขั้นตอนหรือกระบวนการอย่างไร การเรียนรู้ของ เด็กเป็นไปตามพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งจะมีพัฒนาการไปตามวัยต่างๆ เป็นลำดับขั้น พัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลเป็นไปตามวัยต่างๆ ตามลำดับอายุ คือ

1. ขั้นประสาทรับรู้และการเคลื่อนไหว (sensorimotor Period) ขั้นนี้เริ่มตั้งแต่แรก เกิดจนถึงอายุประมาณ 2 ปีเป็นขั้นที่เด็กรู้จักการใช้ประสาทสัมผัสต่างๆ การกระทำยึดตัวเองเป็น ศูนย์กลาง และยังไม่เข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่น

2. ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด (preoperational Period) ขั้นนี้เริ่มตั้งแต่อายุประมาณ 2 – 7 ปีเป็นขั้นที่เด็กเริ่มเรียนรู้การพูดและเข้าใจเครื่องหมายท่าทางที่สื่อความหมายเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีขึ้นแต่เป็นเพียงการรับรู้เป็นส่วนใหญ่มิสามารถคิดหาเหตุผลและยกเหตุผลมาอ้างอิงได้

3. ขั้นการคิดแบบรูปธรรม (concrete operational Period) ขั้นนี้เริ่มจากอายุประมาณ 7 – 11 ปี เด็กมีความสามารถคิดเหตุและผลที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น สามารถคิดย้อนกลับ สามารถเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์ สามารถจัดกลุ่มประเภทของสิ่งของ และสามารถจัดเรียงลำดับประเภทของสิ่งของได้ สามารถพิจารณาสิ่งต่างๆ ได้ครั้งละหลายมิติ นอกจากนั้น ในขั้นนี้เด็กจะพัฒนาการคิดด้วยรูปธรรมจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไปสู่สังคมรอบตัว และรู้ว่าผู้อื่นคิดอย่างไรมากขึ้น โดยยังไม่สามารถคิดในสิ่งที่เป็นนามธรรมที่ซับซ้อนได้ แต่จะเริ่มแก้ปัญหาโดยอาศัยการตั้งสมมติฐาน และอาศัยหลักของความสัมพันธ์ของปัญหานั้นๆ

4. ขั้นการคิดแบบนามธรรม (formal operational Period) ขั้นนี้จะเริ่มตั้งแต่อายุประมาณ 11 ปี ถึงวัยผู้ใหญ่ เป็นช่วงที่เด็กรู้จักคิดหาเหตุผลและเรียนรู้เกี่ยวกับนามธรรมได้มากขึ้น สามารถตั้งสมมติฐานและแก้ปัญหาได้ การคิดหาเหตุผลแบบตรรกศาสตร์ (logical thinking) และจะพัฒนาไปสู่ความสมบูรณ์และเกิดโครงสร้างทางสติปัญญาอย่างสมบูรณ์เมื่อมีอายุได้ 20 ปีขึ้นไป

Bruner (1973) ได้เสนอว่าในการจัดการศึกษานั้น ทฤษฎีพัฒนาการ จะเป็นตัวกำหนดเนื้อหา และวิธีการสอน ในการที่จะนำเนื้อหาใดมาสอนนั้น ควรพิจารณาดูว่าในขณะนั้น ผู้เรียนมีพัฒนาการอยู่ในระดับใด มีความสามารถเพียงใด ผู้สอนควรปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนที่จะเรียนหรือที่จะรับรู้ได้ และเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมกับผู้เรียน ทิศนา ชามมณี (2551) กล่าวถึงทฤษฎีทางสติปัญญาของบรูเนอร์ สรุปได้ดังนี้

1. การจัดโครงสร้างของความรู้ให้มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก

2. การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับระดับความพร้อมของผู้เรียน และสอดคล้องกับพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนจะช่วยให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพ การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากการที่คนเราสามารถสร้างความคิดรวบยอดได้อย่างเหมาะสม และการเรียนรู้ที่ได้ผลดีที่สุดคือการที่ผู้เรียนค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ แรงจูงใจภายในจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้

3. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์แบ่งออกเป็น 3 ขั้น คือ

3.1 ขั้นการเรียนรู้จากการกระทำ (Enactive Stage) เป็นขั้นของการเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสรับรู้สิ่งต่างๆ

3.2 ขั้นการเรียนรู้จากความคิด (Iconic Stage) เป็นขั้นที่เด็กสามารถสร้างมโนภาพในใจได้ และสามารถเรียนรู้จากภาพได้ การสร้างมโนภาพในใจ ความรู้ ความเข้าใจจากภาพนั้นจะเพิ่มขึ้นตามอายุ ทั้งนี้เพราะเด็กรู้จักที่จะถ่ายทอดประสบการณ์ออกมาเป็นสัญลักษณ์

3.3 ขั้นการเรียนรู้สัญลักษณ์และนามธรรม (Symbolic Stage) เป็นขั้นการเรียนรู้ที่สลับซับซ้อนและเป็นนามธรรม ขั้นนี้ถือว่าเป็นขั้นสูงสุดของพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจ เด็กสามารถคิดหาเหตุผล และในที่สุดจะเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ และสามารถแก้ปัญหาได้

Guilford (1967) อธิบายถึงความสามารถทางสมองของมนุษย์ในแง่ต่าง ๆ โดยจำลองออกมาเป็นหุ่นลูกบาศก์ของสติปัญญา (model of intellectual ability) มีถึง 120 องค์ประกอบ กิลฟอร์ด ได้เสนอโครงสร้างทางสติปัญญา โดยอธิบายว่า ความสามารถทางสมองของคนเรามี 3 มิติ ดังนี้

1. มิติด้านเนื้อหา (Contents) หมายถึง วัตถุหรือข้อมูลที่ใช้เป็นสื่อก่อให้เกิดความคิด ประกอบด้วย ภาพ เสียง สัญลักษณ์ ภาษาและพฤติกรรม
2. มิติด้านปฏิบัติการ (Operations) หมายถึง กระบวนการคิดต่างๆ ที่บุคคลสร้างขึ้นมาประกอบด้วย การรับรู้และเข้าใจ (Cognition) การจำ การคิดแบบอนกนัย การคิดแบบเอกนัย และการประเมินค่า
3. มิติด้านผลผลิต (Products) หมายถึง ผลของความคิด ที่เกิดจากความสามารถผสมผสานมิติด้านเนื้อหาและด้านปฏิบัติการเข้าด้วยกัน ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นหน่วย เป็นกลุ่มหรือพวกของสิ่งต่าง ๆ เป็นความสัมพันธ์ เป็นระบบ เป็นการแปลงรูป การประยุกต์และการคาดคะเน การขยายข้อมูลออกไปในรูปการทำนายความสามารถทางความคิดของบุคคล

Sternberg (1985) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับเชาวน์ปัญญาด้วยทฤษฎีสามมิติ (triarchic theory) ประกอบด้วย

1. ทฤษฎีย่อยด้านบริบทสังคม (contextual sub theory) เชื่อว่าการพัฒนาการคิดต้องมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมที่เคยชิน โดยอาศัยกระบวนการ (adaptation) หรือเลือกสิ่งแวดล้อมเข้ามาช่วย ปรับแต่งสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม
2. ทฤษฎีย่อยด้านประสบการณ์ (experience sub theory) เป็นการพิจารณาผลของความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ด้วยการทำความเข้าใจปัญหา (comprehensive of the task) และดำเนินการแก้ไขตามที่เข้าใจ (action upon one' comprehensive of the task) เป็น

ความสามารถในการคิดประมวลผลข้อมูลที่เป็นไปโดยอัตโนมัติด้วยกระบวนการ (ability to automatize processing) ซึ่งจะเกิดได้เมื่อต้องเผชิญเหตุการณ์ย่อยๆ จนเป็นความชำนาญ

3. ทฤษฎีย่อยด้านกระบวนการคิด (componential sub theory) เป็นการนำระบบการคิดจัดการต่อโครงสร้างสิ่งของ บุคคล หรือสัญลักษณ์ต่างๆ ที่พบเพื่อปรับเปลี่ยนแนวคิดหนึ่งเป็นอีกแนวคิดหนึ่ง กระบวนการคิดมีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ

3.1 องค์ประกอบด้านการคิดขั้นสูง (meta components) เป็นกระบวนการคิดที่ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย คือ การระบุปัญหา (Problem identification) การจำกัดความปัญหา (Definition of problem) การสร้างกลวิธีในการแก้ปัญหา (constructing a strategy for problem solving) การจัดระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา (organizing information about a problem) การจัดสรรทรัพยากร (allocation of resource) การตรวจสอบ การแก้ปัญหา (monitoring problem solving) และการประเมินผลการแก้ปัญหา (evaluation problem solving)

3.2 องค์ประกอบด้านการปฏิบัติ (performance component) คือเมื่อผ่านกระบวนการคิดแล้วลงมือปฏิบัติ ซึ่งอาจเกิดการแก้ปัญหาตามมา

3.3 องค์ประกอบด้านการแสวงหาความรู้ (knowledge acquisition components) เป็นกระบวนการหาความรู้ที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีการต่างๆ นำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลเดิมเพื่อให้ได้ความรู้ใหม่สะสมไว้ในระบบความจำ

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การเรียนรู้ของเด็กจะเป็นไปตามพัฒนาการทางสติปัญญา และความสามารถทางสมองของมนุษย์ในมิติต่างๆ ดังนั้น พัฒนาการทางด้านความคิดมีความสัมพันธ์กับสังคม สิ่งแวดล้อม รวมถึงประสบการณ์ที่ผ่านมา เด็กและผู้ใหญ่ อาจมีกระบวนการคิดที่แตกต่างกัน ดังนั้น ในการที่จะสอนเรื่องใดนั้นควรพิจารณาว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการ และความสามารถอยู่ในระดับใด ผู้สอนควรปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนที่จะเรียน หรือที่จะรับรู้ได้ และเลือกใช้วิธีการให้เหมาะสมกับผู้เรียน

2.2 ทักษะการคิด

อูษณีย์ โพธิสุข และคนอื่นๆ (2546) กล่าวถึง ทักษะการคิดหมายถึงความสามารถในการแสดงออกหรือแสดงพฤติกรรมของการใช้ความคิดอย่างชำนาญซึ่งแต่ละคนจะมีทักษะการคิดแตกต่างกัน ทักษะการคิดเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาและฝึกฝนได้ หากได้รับการพัฒนาและฝึกอย่างชำนาญก็จะมีทักษะการคิดเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริกาญจน์

โกสมุภ และ ดารณี คำว้จ้ง (2546) และ ศรีนทร วิริยะสิรินันท์ (2544) ที่กล่าวถึงทักษะการคิดว่าเป็นคำที่แสดงออกถึงการกระทำหรือพฤติกรรม ซึ่งต้องใช้ความคิด เช่น การสังเกต การเปรียบเทียบ การจำแนกแยกแยะ การขยายความ การแปลความ การตีความ การจัดกลุ่ม/หมวดหมู่ การสรุป ฯลฯ ทักษะการคิดอาจจัดเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 2 ประเภท คือ

1. ทักษะการคิดพื้นฐาน (basic skills) หมายถึง ทักษะการคิดย่อยที่เป็นพื้นฐานเบื้องต้นต่อการคิดในระดับสูงขึ้น หรือซับซ้อนขึ้น แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1.1 ทักษะการสื่อความหมาย (communication skill)

1.2 ทักษะการคิดที่เป็นแกนหรือทักษะการคิดทั่วไป (core or general thinking skills)

2. ทักษะการคิดขั้นสูงหรือทักษะการคิดซับซ้อน (higher-ordered/more complicated thinking) หมายถึง ทักษะการคิดที่มีขั้นตอนหลายขั้นและต้องอาศัยทักษะการสื่อความหมายและทักษะการคิดที่เป็นแกนหลายๆ ทักษะในแต่ละขั้น โดยทักษะการคิดขั้นสูงจะพัฒนาได้เมื่อเด็กได้รับการพัฒนาทักษะการคิดพื้นฐานจนมีความชำนาญพอสมควรแล้ว ทักษะการคิดขั้นสูงประกอบด้วยทักษะย่อยๆ เช่น การสรุปความ การให้คำจำกัดความ การวิเคราะห์ การผสมผสานข้อมูล การจัดระบบความคิด เป็นต้น

นอกจากนั้น อุษณีย์ โพธิสุข และคนอื่นๆ (2546) ยังได้แบ่งระดับของความคิดได้เป็น 3 ระดับคือ การคิดระดับพื้นฐานเป็นการคิดทั่วไปไม่มีความลึกซึ้งซับซ้อนมากมาย การคิดระดับกลางเป็นการคิดที่มีความซับซ้อนเป็นการคิดที่จะต้องใช้เวลาในการคิดหาคำตอบพอสมควร และการคิดระดับสูงเป็นการคิดที่มีความซับซ้อนสูงมากจะต้องใช้ความรู้ความสามารถและต้องใช้การฝึกฝนมีพื้นฐานในการคิดแบบต่างๆ จึงจะสามารถคิดหาคำตอบได้ เพราะในการพัฒนาความคิดให้ถึงระดับสูงนั้นจำเป็นต้องอาศัยทักษะการคิดขั้นต้นและขั้นกลางเข้ามาเป็นพื้นฐานในการคิดเสมอ

สำหรับการพัฒนาความคิดนั้น ทิศนา แคมณี (2540) กล่าวว่าในการพัฒนาความคิดให้แก่เด็กจำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะการคิดทั้ง 3 ระดับคือทักษะการคิดขั้นต้นทักษะการคิดขั้นกลาง ไปจนถึงทักษะการคิดระดับสูง

จะเห็นได้ว่า ทักษะการคิด เป็นความสามารถที่แสดงออกถึงการกระทำและพฤติกรรมโดยต้องใช้ความคิดที่แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทหลักๆ คือ ทักษะการคิดพื้นฐานที่ไม่ได้สลับซับซ้อนมาก ส่วนทักษะการคิดขั้นสูง เป็นการคิดหลายชั้นตอนมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น

2.3 วิธีการสอนการคิด

ในการสอนเพื่อพัฒนาทักษะและกระบวนการคิดนั้น อุษณีย์ โพธิสุข และคณะ (2546) ได้เสนอแนวทางทำได้ 2 วิธีคือ การใช้โปรแกรมสื่อการสอนแบบฝึกหรือบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อมุ่งพัฒนาทักษะและกระบวนการคิดให้เด็กโดยตรงและวิธีที่ 2 เป็นการสอดแทรกการคิดโดยผ่านเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรในโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการคิดซึ่งจุดประสงค์ในการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดดังกล่าวมีความแตกต่างกัน

1. การสอนคิดโดยตรงโดยการใช้โปรแกรมสื่อการสอนแบบฝึกหรือบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดโดยตรงจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความคิดของเด็กโดยเฉพาะเนื้อหาของโปรแกรมและสื่อการสอนดังกล่าวจะไม่เน้นเนื้อหาในวิชาที่เรียนตามหลักสูตรแม้ว่าบางครั้งอาจจะนำเนื้อหามาใช้ในการสร้างแบบฝึกแต่ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวิชานั้นๆ เนื้อหาที่ใช้ส่วนมากเป็นเนื้อหาที่สร้างขึ้นเพื่อมุ่งเน้นพัฒนาทักษะและกระบวนการคิดโดยเฉพาะ

2. การสอนการคิดโดยผ่านเนื้อหาวิชาในหลักสูตรเป็นการสอนที่สอดแทรกการฝึกคิดหรือบูรณาการสอนความคิดกับเนื้อหาวิชาต่างๆ ในหลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบันโดยที่ครูจะใช้กระบวนการและวิธีการสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดลักษณะต่างๆ สอดแทรกเข้าไปในขั้นตอนของการสอนวิชาต่างๆ เหล่านี้ทั้งนี้วิธีการสอนดังกล่าวมิใช่เรื่องง่ายนักครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการสร้างแผนการสอนเข้าใจและมีวิธีการสอนและเทคนิคการสอนที่ยอดเยี่ยมจึงจะสามารถกระตุ้นให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะการคิดควบคู่ไปกับการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชา

สิริพร ทิพย์คง (2543 อ้างถึงใน วีระ สุตสังข์, 2550) ได้แบ่งแนวทางการสอนคิดออกเป็น 4 ลักษณะ คือ การสอนเพื่อการคิด การสอนคิด การสอนเกี่ยวกับการคิด และการสอนด้วยการคิด และวีระ สุตสังข์ ได้กล่าวถึงลักษณะการสอนคิดทั้ง 4 ลักษณะดังกล่าวสรุปได้ว่า

1. การสอนเพื่อการคิด เป็นการสอนที่เน้นเนื้อหาวิชาการตามหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการคิด การประเมินผลนักเรียนใช้คำถามที่ส่งเสริมการคิดมากกว่าคำถามการจำ ซึ่งคำถามที่ส่งเสริมการคิดนั้น ควรเป็นคำถามแบบอรรถนัยหรือความเรียง

2. การสอนคิด เป็นการสอนที่เน้นกระบวนการทางสมอง เป็นการปลูกฝังทักษะการคิดโดยตรง โดยเนื้อหาสาระที่นำมาสอนอาจไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาการที่เรียน แต่อาจเป็นปัญหาที่ประสบพบได้ในชีวิตประจำวัน โดยครูจะนำปัญหาเหล่านั้นมาจัดกิจกรรมหรือโปรแกรมเพื่อส่งเสริมการคิด

3. การสอนเกี่ยวกับการคิด เป็นการสอนให้เข้าใจความหมายของการคิด วิธีการคิด กระบวนการคิด ลักษณะการคิด เป็นการสอนโดยใช้ทักษะการคิดเป็นเนื้อหาสาระของการสอน

4. การสอนด้วยการคิด เป็นการสอนที่เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในงาน ให้ช่วยกันคิดเพื่อให้นักเรียนมีความชำนาญในการคิดมากขึ้น การสอนลักษณะนี้เป็นการสอนให้เกิดทักษะการคิดระดับสูง เนื่องจากจะประกอบไปด้วยการแก้ปัญหา การตัดสินใจ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดสร้างสรรค์

จะเห็นได้ว่า วิธีการสอนคิดนั้นโดยหลักใหญ่แล้วสามารถสอนได้ 2 แนวทาง คือ การสอนโดยตรง ได้แก่ การใช้โปรแกรมบทเรียนสำเร็จรูป สื่อการสอนหรือแบบฝึก และการสอนโดยอ้อม คือ การสอนสอดแทรกผ่านเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรในโรงเรียน หรืออาจจะบูรณาการการสอนความคิดกับเนื้อหาวิชาต่างๆ สำหรับการประเมินผลนั้น คำถามควรเป็นแบบอรรถนัยมากกว่าปรนัย เพราะคำถามแบบอรรถนัยเป็นคำถามที่จะให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงการคิดที่เป็นตัวของตัวเองมากที่สุด

3. แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการคิดสะท้อน (Reflective Thinking)

3.1 ความหมายของการคิดสะท้อน

การคิดสะท้อน หรือคำในภาษาอังกฤษคือ Reflective Thinking มีผู้ให้ความหมายไว้หลายๆ คำ อาทิ การคิดวิเคราะห์แบบตอบโต้ (สำลี ทองธวิ, 2538) การคิดสะท้อน (พลรพี ทูมมาพันธ์, 2545) การคิดไตร่ตรอง(ศัพทานุกรมวิทยานิพนธ์บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534 และ ภาษิต ประมวลศิลป์ชัย, 2548) หรือ การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ (รัตนา บรรณาธรรม, 2546)

Dewey (1933) ได้ให้ความหมายของการคิดสะท้อนว่า หมายถึง การคิดที่ต้องใช้เหตุผลในการพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างละเอียดรอบคอบ กระตือรือร้น และคิดบ่อยๆ อย่างต่อเนื่อง การพิจารณาเรื่องนั้นๆ ต้องใช้ความรู้หรือหลักฐานจากแหล่งข้อมูลต่างๆ มาสนับสนุนการพิจารณา เพื่อให้ได้ข้อสรุปตามเหตุผลและข้อเท็จจริง

Good (1973) ได้ให้ความหมายของการคิดสะท้อนว่าหมายถึง การคิดและพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างละเอียดรอบคอบ คิดอย่างกระตือรือร้นและคิดบ่อยๆ อย่างต่อเนื่อง การพิจารณาความเชื่อหรือความรู้นั้นจะพิจารณาจากพื้นฐานและหลักฐานที่สนับสนุนความเชื่อหรือความรู้นั้น นอกจากนี้ ยังพิจารณาสิ่งทำให้เกิดความเชื่อหรือความรู้นั้นด้วย โดยเฉพาะการอธิบายเกี่ยวกับธรรมชาติของการสะท้อนกลับหรือการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการรับรู้

Bigge and Hunt (1979) ให้ความหมายของการคิดสะท้อนไว้ว่า กระบวนการคิดที่มีลักษณะเดียวกันกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ นั่นคือมีการสังเกต การตั้งสมมติฐาน การเก็บรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เข้ามาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล

Baker (1996) กล่าวถึงการคิดสะท้อนว่า เป็นการคิดที่ต้องอาศัยประสบการณ์และคิดทบทวนด้วยเหตุด้วยผล เพื่อสร้างความคิดรวบยอดให้แก่ตนเอง เพื่อนำไปสู่การรับรู้ที่ไวในสภาพแวดล้อม

สำลี ทองธิว(2538) กล่าวว่า “มีการใช้คำว่า *Critical Thinking; Scientific Thinking; Problem Solving Method; Analytical Thinking; Productive Thinking* ตลอดจนคำว่า *Reflective Thinking* แต่จะเป็นคำใดคำหนึ่งก็ตามความคิดรวบยอดของความหมาย ก็คือ การคิดที่ใช้เหตุผลมากกว่าการคิดที่เกิดจากความเคยชิน ความเชื่อที่สืบทอดกันมา หรือจากเหตุผลส่วนตัวของผู้คิด”

วาริรัตน์ แก้วอุไร (2541 : 16-17) ให้ความหมายของการคิดสะท้อนว่าหมายถึง

“ความสามารถในการอธิบายแบบตอบโต้หรือสะท้อนแย้งมุมต่างๆ ของเหตุการณ์ใดๆ โดยเชื่อมโยงเหตุการณ์นั้นกับมโนทัศน์และหลักการที่เหมาะสม ทั้งที่เป็นของผู้วิเคราะห์และของคนอื่นๆ ได้อย่างถูกต้อง บนพื้นฐานของการนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ที่แสดงให้เห็นถึงข้อสันนิษฐานการนำไปปฏิบัติ

และผลลัพธ์ของการปฏิบัติ โดยสามารถวิเคราะห์แยกแยะประเภท รายละเอียด จุดดีจุดด้อยของสิ่งนั้น ได้ความรู้และความหมายใหม่ตามแนวทางของตน แล้วใช้ความรู้นี้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ โดยเสนอแนวทางที่ตนเองคิดว่าเป็นแนวทางที่เหมาะสมที่สุดแล้วกับบริบทต่างๆ ที่มีอยู่ ให้คุณค่าที่แท้จริงของสิ่งนั้น และบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่จุดหมายกำหนด”

พลรพี ทูมมาพันธ์ (2545:10) ได้ให้ความหมายการคิดสะท้อน ว่า

“การคิดสะท้อน หมายถึง การคิดที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลเผชิญกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหา เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การรับรู้ปัญหา (2) การสะท้อนปัญหา (3) การตัดสินใจดำเนินการแก้ปัญหา เมื่อบุคคลรับรู้ปัญหาแล้วจะสะท้อนปัญหามาบนฐานของความรู้และคุณธรรม ความรู้แบ่งออกเป็นความรู้เชิงเทคนิคและความรู้เชิงปฏิบัติ โดยการนำความรู้ ความเชื่อ และคุณค่าเดิมที่มีอยู่มาใช้ในการวิเคราะห์สภาพปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ปัญหาและตรวจสอบความคิดหรือความรู้ที่สนับสนุนในเชิงวิพากษ์ อย่างระมัดระวัง บนแนวทางของหลักฐานเชิงประจักษ์ซึ่งสนับสนุนความคิดหรือ ความรู้นั้น และตัดสินใจสร้างข้อสรุปตามแนวทางของหลักฐานนั้นเพื่อ ดำเนินการแก้ปัญหาให้หมดสิ้นไป โดยผลการตัดสินใจเป็นไปอย่างถูกต้องและ สร้างสรรค์”

รัตนา บรรณารธรรม (2546: 12) ได้ให้ความหมายการคิดสะท้อน โดยใช้ชื่อว่า การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ ว่า “ความสามารถในการอธิบายหรือสะท้อนความคิดในแง่มุมต่างๆ โดยเชื่อมโยงสถานการณ์นั้นกับมโนทัศน์และหลักการหรือประสบการณ์เดิมที่เหมาะสมทั้งของผู้วิเคราะห์และคนอื่นๆ ได้อย่างถูกต้อง สามารถประเมินวิเคราะห์แยกแยะประเภท รายละเอียด จุดดีจุดด้อย สังเคราะห์ทำให้ได้ความรู้และความหมายใหม่ตามแนวของตนเอง แล้วนำไปปรับใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ ที่คิดว่าเหมาะสมตามบริบทนั้นๆ”

ภาษิต ประมวลศิลป์ชัย(2548:6) ได้ให้ความหมายการคิดสะท้อน โดยใช้ชื่อว่า การคิดไตร่ตรอง ว่า “การคิดย้อนกลับเข้าไปนำเอาความรู้ ความเชื่อ หลักการหรือประสบการณ์ที่มีอยู่ของตนเองออกมาตีความ ตัดสินหรือวัดคุณค่าของเหตุการณ์ที่เป็นประเด็นปัญหาหรือที่สะกิดใจตนเองในเชิงกว้างและลึก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างข้อคิดหรือข้อความรู้จากเหตุการณ์ที่เป็น

ประโยชน์ต่อตนเอง และนำข้อคิดหรือข้อความรู้นั้นไปปฏิบัติเพื่อการแก้ปัญหาของเหตุการณ์หรือการพัฒนาตนเอง”

กรมวิชาการ (2544) กล่าวถึงเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียนว่า เป็นการพัฒนาความสามารถในการคิดที่ต้องการให้เกิดในตัวผู้เรียน ได้แก่ การคิดสะท้อน (Reflective Thinking) การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) การคิดสะท้อน จะช่วยให้การคิดนั้นมีความรอบคอบ มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสะท้อนเป็นคิดเชื่อมโยงกับการคิดลักษณะอื่นๆ เพราะเป็นการคิดที่ต้องการสร้างสรรค์ การคิดสะท้อน บางครั้งนำไปสู่การคิดสร้างสรรค์ และในทางกลับกัน การคิดสร้างสรรค์ ก็นำไปสู่การคิดสะท้อน

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การคิดสะท้อน หมายถึง การที่บุคคลสามารถนำความรู้ ข้อมูล และประสบการณ์เดิม มาประมวลเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือสรุปมโนทัศน์ของเรื่องนั้นๆ ได้ เพื่อนำมาวิเคราะห์ พิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหา รวมทั้งแสวงหาเหตุผลมาสนับสนุนแนวทางนั้นๆ และสามารถประเมินถึงแนวทางที่เป็นไปได้ในการนำไปใช้ให้เกิดผลดีที่สุด

3.2 องค์ประกอบของการคิดสะท้อน

Dewey (1933) กล่าวว่าองค์ประกอบสำคัญของการคิดสะท้อน ได้แก่

1. ข้อมูลและประสบการณ์ต่างๆ ที่มากพอที่จะใช้ในการไตร่ตรอง
2. ความพร้อมและความสมบูรณ์ของข้อเสนอแนะที่มี
3. ความต่อเนื่องและเหมาะสมของข้อเสนอแนะ

นอกจากนั้น ดิวอี้ ยังกล่าวถึงลักษณะสำคัญของการคิดสะท้อน 5 ประการ คือ

1. ข้อเสนอแนะที่นำไปสู่ความเป็นไปได้
2. สภาวะที่ทำให้รู้สึกถึงความยุ่งยาก หรือความสงสัยที่จะต้องตอบคำถามหรือแก้ปัญหาให้ได้
3. ใช้ข้อเสนอแนะอันหนึ่งอันใดเพื่อนำไปสู่ความคิดหรือสมมติฐานที่จำเป็น สังเกตและหาข้อมูลที่เป็นจริง
4. การคิดหรือตั้งสมมติฐานอย่างรอบคอบและมีเหตุผล
5. มีการทดสอบสมมติฐาน

วรรณจริย์ มั่งสิงห์ (2536) กล่าวถึงองค์ประกอบของการคิดสะท้อน มี 3 ประการ คือ องค์ประกอบทางด้านความรู้ ความคิด (Cognitive element) โดยองค์ประกอบด้านนี้ มุ่งความสนใจไปที่ความรู้ 6 ประเภทคือ ความรู้ในเนื้อหาวิชา วิธีการและทฤษฎีการเรียนการสอน หลักสูตร ลักษณะของผู้เรียน บริบทของการสอน จุดมุ่งหมาย จุดหมายปลายทาง และความมุ่งหมายทางการศึกษา งานวิจัยด้านความรู้ ความคิดต้องการหาคำตอบว่า พื้นความรู้เหล่านี้ถูกจัดระบบอย่างไร องค์ประกอบอีกประการหนึ่งคือองค์ประกอบด้านการวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical element) ที่มุ่งสนใจในเรื่องสิ่งที่เป็นพลังขับเคลื่อนความคิด อันได้แก่ ประสบการณ์ ความเชื่อ เป้าหมาย และค่านิยมทางสังคมศาสตร์การเมือง และองค์ประกอบสุดท้ายประการคือองค์ประกอบด้านการบรรยายเรื่องราว (narratives) การบรรยายเรื่องราวมีประโยชน์ 3 ประการคือ (1) ช่วยให้เข้าใจว่าอะไรเป็นสิ่งที่กระตุ้นการทำงาน (2) ช่วยให้ทราบรายละเอียดของ dilemmas และ (3) สิ่งที่มีค่ามากที่สุดคือ การรู้อย่างถ่องแท้ที่ได้มาด้วยตนเอง อันเป็นผลมาจากการสืบเสาะแสวงหาของตน

Ross (1999 อ้างถึงใน วรรณจริย์ มั่งสิงห์) กล่าวถึงส่วนประกอบของการคิดสะท้อนว่ามี 5 ประการ คือ (1) ตระหนักถึงสภาพวิกฤติทางการศึกษา (2) สนองตอบต่อสภาพวิกฤตินั้น โดยพิจารณาความคล้ายคลึงกับสถานการณ์อื่นรวมทั้งลักษณะพิเศษของสถานการณ์เฉพาะบางอย่าง (3) ปรับสภาพวิกฤติหลายๆ ครั้ง (4) ทำการทดลองกับสภาพวิกฤตินั้นเพื่อค้นหาวิธีการแก้ปัญหาแบบต่างๆ (5) ตรวจสอบผลของการนำวิธีการแก้ปัญหาไปใช้และประเมินว่าผลเหล่านั้นเป็นไปอย่างที่ต้องการหรือไม่

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการคิดสะท้อนมีลักษณะที่สำคัญคือ ต้องมีข้อมูล สภาพของเหตุการณ์ ปัญหา ที่นำไปสู่การแก้ปัญหาให้กระจ่างและมีข้อเสนอแนะที่มีความเป็นไปได้แล้วนำข้อเสนอแนะนั้นไปหาข้อมูลที่เป็นจริง โดยนำสู่ความคิดและตั้งสมมติฐานอย่างละเอียดรอบคอบ มีเหตุผลชัดเจน สามารถตรวจสอบผลและประเมินผลได้

3.3 ลำดับขั้นตอนของกระบวนการคิดสะท้อน

การคิดสะท้อน (Reflective thinking) ซึ่งเป็นความคิดที่เกิดจากการใช้เหตุผล พิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนและรอบคอบ และคิดอย่างต่อเนื่อง การคิดสะท้อนดังกล่าว มีกระบวนการต่างๆ ของการคิดเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ (Dewey,1933; Baron, 1981อ้างถึงใน วารินทร์ แก้วอุไร,2541)

ขั้นตอนที่ 1 การตระหนักในปัญหา

ขั้นตอนที่ 2 การใช้ปฏิกิริยาตอบโต้แนวทางแก้ปัญหาที่เสนอโดยแหล่งข้อมูลอื่นๆ เพื่อค้นหากระบวนการทางปัญญาของตนเอง หาแนวทางที่เป็นไปได้ในการแก้ปัญหา

ขั้นตอนที่ 3 การให้ข้อเสนอแนะและเหตุผลได้ว่า ทำไมจึงใช้วิธีนี้ในการแก้ปัญหา

ขั้นตอนที่ 4 การทบทวนความคิดและเหตุผลที่ได้ให้ไว้ในขั้นตอนที่ 2 ให้อีกครั้งเปรียบเทียบกับเหตุผลของคนอื่นๆ เพื่อให้ได้วิธีแก้ปัญหาที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่จะนำไปใช้

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลถึงแนวทางที่เป็นไปได้ในการนำไปใช้ให้เกิดผลดีที่สุด

สำหรับกระบวนการสร้างความคิดสะท้อนในห้องเรียนนั้น ประกอบด้วย ขั้นตอนที่นักเรียนจะต้องใช้เหตุผลและข้อมูลหลากหลายมาใช้ในการคิด เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว จะต้องนำไปเปรียบเทียบกับความจริงที่เกิดขึ้น พยายามช่วยกันอภิปรายหาคำตอบเมื่อข้อมูลที่เป็นหลักการกับการปฏิบัติขัดแย้งกัน พยายามหาความหมายของการกระทำที่ลึกลงไป ครูจะให้ความรู้และข้อมูลเสริมเพื่อทำให้การอภิปรายกว้างขวางขึ้น แต่ต้องพยายามหลีกเลี่ยงการชี้นำคำตอบ ขั้นสุดท้ายคือนักเรียนจะต้องสรุปสาระสำคัญ พร้อมกับสามารถตั้งประเด็นอภิปรายในเนื้อหานั้นๆ ได้

สำหรับกระบวนการคิดสะท้อนตามแนวคิดของนักการศึกษาต่างๆ วารวีรัตน์ แก้วอุไร (2541) พลรพี ทูมาพันธ์ (2545) และ ศุจิภา ศรีนันท์กุล (2551) ได้แสดงข้อสรุปเกี่ยวกับกระบวนการคิดสะท้อน ของผู้เชี่ยวชาญด้านการคิดสะท้อน ดังที่นำเสนอในตารางที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 กระบวนการคิดสะท้อนตามแนวคิดต่างๆ

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ	กระบวนการคิดสะท้อน
Dewey (1933)	<p>การคิดที่ต้องใช้เหตุผลในการพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างละเอียดรอบคอบ กระตือรือร้น และคิดบ่อยๆ อย่างต่อเนื่อง การพิจารณาเรื่องนั้นๆ ต้องใช้ความรู้หรือหลักฐานจากแหล่งข้อมูลต่างๆ มาสนับสนุนการพิจารณา เพื่อให้ได้ข้อสรุปตามเหตุผลและข้อเท็จจริง</p> <p>สถานะที่ก่อให้เกิดการคิดสะท้อน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สถานะแห่งความสงสัย ไม่แน่ใจ งุนงง เกิดความยุ่งยากใจเป็นจุดเริ่มต้นในการคิด 2. นำมาซึ่งการค้นคว้าหาความรู้ เสาะแสวงหาข้อความรู้ต่างๆ มีกระบวนการ 5 ขั้นตอน <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ขั้นเกิดข้อเสนอนะ 2.2 ขั้นกำหนดรู้ปัญหา 2.3 ขั้นกำหนดความคิดนำทางหรือตั้งสมมติฐาน เป็นการหาข้อเสนอนะที่นำไปสู่การใช้เหตุผล 2.4 ขั้นใช้เหตุผล 2.5 ขั้นลงมือปฏิบัติเพื่อทดสอบสมมติฐาน
Baron (1981)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การตระหนักในปัญหา มีความสามารถในการรับรู้และจำแนกปัญหา 2. ระบุแนวทางที่เป็นไปได้ในการแก้ปัญหา 3. ใช้เหตุผล ในการให้ข้อเสนอนะและเหตุผลได้ว่าทำไมจึงใช้วิธีนี้ในการแก้ปัญหา 4. พิจารณาแก้ไขปรับปรุง เป็นการทบทวนเหตุผลที่กล่าวอ้างไว้ใหม่เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์ 5. การประเมินผล เพื่อให้ได้ข้อสรุปถึงแนวทางที่ดีที่สุดในการนำไปใช้
Schon (1983)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทำความเข้าใจสถานการณ์ปัญหา โดยการกำหนดกรอบปัญหาใหม่และคิดวิธีทดลอง 2. ดำเนินการแก้ปัญหา โดยการปรับสถานการณ์สู่กรอบที่สร้างขึ้น 3. ทำความเข้าใจซ้ำ เนื่องจากในการปฏิบัติจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ตั้งใจขึ้น

ตารางที่ 1 กระบวนการคิดสะท้อนตามแนวคิดต่างๆ (ต่อ)

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ	กระบวนการคิดสะท้อน
Boud, Keogh and Walker (1985)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้ประสบการณ์เดิม 2. ใช้ความรู้ที่อธิบายในประสบการณ์ที่เกิดขึ้น 3. ประเมินผลเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำ
Pugach and Johnson (1990)	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างกรอบแนวคิดเพื่ออธิบายปัญหา 2. หาข้อสรุปของปัญหา 3. ดำเนินการแก้ปัญหา และทำนายผลที่เกิดขึ้น 3. ประเมินผลและพิจารณาซ้ำอีกครั้ง
Ely and KujaWa (1994)	<ol style="list-style-type: none"> 1. รับรู้ปัญหา 2. คิดทบทวน พิจารณาสาเหตุของปัญหา 3. รวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจ 4. พิจารณาปัญหามนหลักคุณธรรม 5. ตัดสินใจแก้ปัญหา 6. พิจารณาวิธีการที่จะมาใช้ 7. ลงมือดำเนินการ
ลำลี ทองธิว (2538)	<ol style="list-style-type: none"> 1. รวบรวมข้อมูลหลากหลาย เกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษา 2. เปรียบเทียบความเป็นจริงที่เกิดขึ้นกับข้อมูล 3. อภิปรายร่วมกับเพื่อนนักเรียน เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในแง่มุมต่างๆ 4. ครูให้ความรู้เสริมเพื่อกระตุ้นการอภิปราย ทำให้การอภิปรายกว้างขวางขึ้น 5. สรุปสาระสำคัญ ตั้งประเด็นอภิปราย

เมื่อพิจารณากระบวนการคิดสะท้อนของผู้เชี่ยวชาญหลายๆ ท่านตามตารางที่ 1 พบว่า การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการคิดสะท้อนได้นั้น จะกำหนดให้มีสถานการณ์ปัญหาขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้สร้างกรอบแนวคิดในการอธิบายสถานการณ์ปัญหานั้น พร้อมหาหนทางในการแก้ปัญหาที่มีความเป็นไปได้ในแง่มุมต่างๆ แล้วลงมือปฏิบัติเพื่อทดสอบดูว่าแนวทางดังกล่าวสามารถปฏิบัติ

ได้จริงหรือปฏิบัติไม่ได้ แล้วกลับไปวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาดังกล่าวอีกครั้ง ซึ่งกระบวนการคิดสะท้อนดังกล่าวมีความคล้ายคลึงและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ดังนั้น เมื่อได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดทฤษฎีเรื่องการคิดสะท้อน (reflective thinking) จากนักการศึกษาหลายๆ ท่านทั้งของต่างประเทศและภายในประเทศ รวมทั้งจากงานวิจัยหลายๆ เรื่องแล้วพบว่า กระบวนการคิดสะท้อนของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ประยุกต์แนวคิด กระบวนการจัดการเรียนการสอนคิดสะท้อน โดยประมวลแนวคิดผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว เป็นแนวทางที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยพิจารณาแล้วเห็นว่า มีความเหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้ในบริบทของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา โดยแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นจับประเด็นปัญหา เป็นขั้นตอนที่จับประเด็นปัญหาจากบทอ่านที่เป็นข่าว และเหตุการณ์ สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน สามารถสรุปมโนทัศน์ของบทอ่านเรื่องนั้นๆ ได้ รู้สถานการณ์ของเรื่องว่าคืออะไร

ขั้นตอนที่ 2 ค้นคว้าข้อมูล โดยการนำเนื้อหาของข่าว และเหตุการณ์ สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันไปค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อค้นหาคำตอบที่สมเหตุสมผล มากกว่าได้คำตอบที่เกิดจากการคาดเดา

ขั้นตอนที่ 3 เพิ่มพูนปัญญา เป็นขั้นตอนการนำข้อมูลที่แยกแยะมาวิเคราะห์ สรุปวิธีการนำเสนอทางเลือกในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหา โดยกรองข้อเท็จจริงแท้ ออกมานำเสนอ

ขั้นตอนที่ 4 สนทนาแลกเปลี่ยน เป็นขั้นตอนที่นำความคิดที่ตกผลึกแล้วในกลุ่ม มาสนทนาแลกเปลี่ยนกันในกลุ่ม โดยนำข้อเท็จจริงหรือแนวทางในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหา ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนที่ 5 พากเพียรสู่ข้อสรุป เป็นขั้นตอนที่นักเรียนสรุปสาระสำคัญของบทอ่าน และข้อสรุปที่นักเรียนได้เห็นข้อเท็จจริง โดยสามารถประเมินถึงแนวทางที่เป็นไปได้ในการนำไปใช้ให้เกิดผลดีที่สุด

4. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน

4.1 ความหมายของข่าว

ทวีพร ดิษฐดำเริง (2541: 21) ให้ความหมายของ “ข่าว คือ เหตุการณ์ เรื่องราว หรือข้อเท็จจริงที่มีความสำคัญต่อคนส่วนใหญ่ และมีความน่าสนใจสำหรับคนทั่วไป การพิจารณาคุณค่าของข่าวคือความคิดใหม่สด ทันสมัยใกล้ชิดผู้อ่าน”

ฉอ้าน วุฑฒิกกรรมรักษา (2536: 5) “ข่าว หมายถึง รายงานข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ตลอดจนความคิดเห็นจากบุคคลระดับต่างๆ ซึ่งมีความสำคัญ (Significance) และเป็นที่น่าสนใจ (Interest) อันมีผลกระทบต่อคนหมู่มากในชุมชนหรือสังคม”

สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ (2545: 25) กล่าวว่า ข่าว มีความเกี่ยวข้องกับปัจจัย 3 ปัจจัย คือ

“1. ข้อเท็จจริง (fact) เหตุการณ์ (event)ความคิด (idea)ความเห็นที่เกิดขึ้น ที่ปรากฏอยู่ ที่เพิ่งได้รับการค้นพบหรือมีการคาดการณ์พยากรณ์

2. มีความสำคัญ (Significance)ความน่าสนใจ (Interesting)ต่อคนบางส่วนหรือคนส่วนใหญ่ในสังคมนั้นๆ โดยสามารถวัดระดับความสำคัญและความน่าสนใจได้

3. ได้รับการหยิบยกขึ้นมารายงานข่าว (reporting) ผ่านสื่อมวลชน (mass media)ผ่านช่องทางที่เป็นทางการ (formal channel)หากไม่มีการรายงานหรือสื่อข่าว สิ่งนั้นก็ยังคงเป็นเพียงข้อเท็จจริง หรือหากไม่เป็นช่องทางที่เป็นทางการก็อาจเป็นข่าวลือ (rumour)”

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (online) ให้ความหมายของข่าว คือ คำบอกเล่าเรื่องราวซึ่งโดยปรกติมักเป็นเรื่องเกิดใหม่หรือเป็นที่สนใจ, คำบอกกล่าว, คำเล่าลือ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ข่าว คือ เรื่องราว เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นใหม่ โดยนำเสนอข้อเท็จจริงต่อผู้คน และมีความน่าสนใจสำหรับผู้คนจำนวนมากในสังคม

4.2 ประเภทของข่าว

ฉอ้าน วุฑฒิกกรรมรักษา (2536: 22) แบ่งประเภทของข่าวออกได้ดังนี้

“1. ระดับของข่าว แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ข่าวหนัก (Hard News) และข่าวเบา (Soft News)

2. ระดับความรู้สึกตอบสนองของผู้อ่านหรือผู้รับสาร แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ข่าวที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกพึงพอใจและตอบสนองในทันทีทันใดที่อ่านข่าว และข่าวที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกตอบสนองช้าเมื่ออ่านข่าวแล้ว เพราะต้องใช้ประสบการณ์ ความรู้ ความคิด เพื่อสร้างความเข้าใจในข่าวนั้นๆ

3. ลักษณะการได้มาของข่าว ได้แก่ ข่าวที่ผู้สื่อข่าวต้องออกไปแสวงหาหรือรวบรวมด้วยตนเอง และข่าวที่ได้มาจากเอกสารที่ส่งมายังสำนักงานข่าว”

สุรสิทธิ์ วิทยาวิรัฐ (2545: 59) แบ่งประเภทของข่าวได้ดังนี้

“1. แบ่งตามระดับของข่าว แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ข่าวหนัก (Hard News) และข่าวเบา (Soft News)

2. แบ่งตามการสนองผู้รับสาร แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ข่าวที่ทำให้ผู้อ่านตอบสนองในทันทีทันใดที่อ่านข่าว และข่าวที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกตอบสนองช้าเมื่ออ่านข่าว

3. แบ่งตามพื้นที่ของเหตุการณ์ทำข่าว เช่น ข่าวท้องถิ่น ข่าวระดับชาติ และข่าวต่างประเทศ

4. แบ่งตามชนิดของข่าว เช่น ข่าวอาชญากรรม ข่าวการเมือง ข่าวอุบัติเหตุ ข่าวการศึกษา การกีฬา เป็นต้น

5. แบ่งตามความซับซ้อนของการรายงานข่าว ได้แก่ ข่าวทั่วๆ ไป ข่าวประเด็นไม่ซับซ้อน ข่าวหลายประเด็น ข่าวเฉพาะด้าน”

จะเห็นได้ว่า ประเภทของข่าวสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทหลักๆ คือ ข่าวหนัก ซึ่งเป็นข่าวที่มีเนื้อหาสาระแน่นให้ความรู้ มากกว่าให้ความบันเทิง อาจจะเป็นเรื่องราวที่เข้าใจยาก ผู้อ่านหรือผู้รับข่าวสารจะต้องนำไปคิดตรึกตรองเมื่อรับข่าวสารนั้นมา ส่วนข่าวเบา เป็นข่าวที่มีเนื้อหาสาระแน่นความบันเทิงมากกว่าให้ความรู้ เรื่องราวจะเข้าใจง่าย เมื่อผู้รับข่าวสารอ่านแล้วก็เข้าใจได้ในทันทีไม่ต้องนำไปคิดตรึกตรองอีก

4.3 ความหมายของเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (online) ให้ความหมายของเหตุการณ์ คือ น. เรื่องที่เกิดขึ้น

คำว่า สำคัญ มีความหมายว่า ว. เป็นพิเศษกว่าธรรมดา เช่น เรื่องสำคัญ, มีคุณค่า เช่น ของสำคัญ, มีชื่อเสียง เช่น คนสำคัญ; ควรกำหนดจดจำ เช่น หัวข้อสำคัญ.k. เข้าใจ เช่น สำคัญตนผิด สำคัญว่าเชือกเป็นงู, คะเน, คาดว่า, เช่น ลงทุนไปแล้วก็สำคัญว่าจะได้กำไรมาก.น. เครื่องหมาย, เครื่องจดจำ, เช่น ถือกหลักเขตเป็นสำคัญ ให้ไว้เป็นสำคัญ ประทับตราบัวแก้วไว้เป็นสำคัญ

รวมความหมายของเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน จึงหมายถึง เรื่องที่เกิดขึ้นมีความเป็นพิเศษ และสำคัญกว่าเรื่องปกติในชีวิตประจำวัน

4.4 เหตุผลความจำเป็น ในการใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาคอนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 - 2554) กำหนดขึ้นบนพื้นฐานการเสริมสร้างทุนของประเทศทั้งทุนทางสังคมทุนเศรษฐกิจและทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่องยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และอัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อบ่มสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ดังนั้นจึงให้ความสำคัญลำดับสูงกับการพัฒนาคุณภาพคนเนื่องจาก “คน” เป็นทั้งเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา ขณะเดียวกันเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการจึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุลทั้งจิตใจร่างกายความรู้และทักษะความสามารถเพื่อให้เพียบพร้อมทั้งด้าน “คุณธรรม” และ “ความรู้” ซึ่งจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์อย่าง “มีเหตุผล” รอบคอบและระมัดระวัง(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549) ประกอบกับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของหลักสูตรโดยมุ่งพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่

จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพโดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ ซึ่งได้กำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

สมรรถนะที่ 1 ด้านความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

สมรรถนะที่ 2 ด้านความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

สมรรถนะที่ 3 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

สมรรถนะที่ 4 ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนือง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

สมรรถนะที่ 5 ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเอง และสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม

จะเห็นได้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จึงเป็นหลักสูตรที่จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาและคัดกรององค์ความรู้เพื่อประกอบการตัดสินใจของตนเองในการเลือกรับหรือไม่รับสารสนเทศต่างๆ ที่มากระทบ หลักสูตรจึงได้ให้ความสำคัญต่อความสามารถในการเลือกที่จะรับหรือส่งข้อมูลข่าวสาร การเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่สร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม การถ่ายทอดความคิดเห็นของตนเองสู่ผู้อื่น รวมถึงการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

ไม่ว่าจะเป็นการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ หรือการคิดเป็นระบบซึ่งการที่ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดต่างๆ เหล่านี้ก็จะทำ ให้ผู้เรียนได้มีการนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวัน รวมไปถึงเพื่อพัฒนาทักษะ ชีวิตในการดำเนินชีวิตและการปรับตัวให้เหมาะสมกับโลกและสังคมยุคใหม่ได้อย่างเหมาะสม ถูกต้องและมีคุณธรรม ขาวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะ ช่วยในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานพุทธศักราช2551 ได้เป็นอย่างดี

5. แนวคิดเกี่ยวกับแบบวัดความเรียงและและเกณฑ์การประเมิน

เครื่องมือที่จะใช้ในการวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีอยู่มากมายหลายประเภท การที่ จะเลือกใช้เครื่องมือประเภทใดขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และการวัดในระดับต่างๆ เช่น แบบวัด ถูก-ผิด หรือแบบวัดจับคู่ จะวัดได้เพียงระดับความรู้ ความจำ และความเข้าใจ แบบวัดประเภท หลายตัวเลือก จะสามารถวัดได้ในระดับการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล สำหรับการ วิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้แบบวัดแบบความเรียงหรือแบบอัตนัย เนื่องจากแบบวัดความเรียง หรือแบบอัตนัยนั้น ราตรี นันทสุนทร (2553) กล่าวว่าจะสามารถวัดทัศนคติ ค่านิยม ความคิดเห็น อื่นๆ ได้ดี นอกจากนั้นแบบวัดความเรียงหรือแบบอัตนัยยังช่วยให้เกิดการเรียนรู้ การจัดระบบ ความคิด การสังเคราะห์สิ่งต่างๆ รวมถึงการนำเสนอแนวความคิดและแนวทางในการแก้ปัญหา อย่างเป็นระบบ

5.1 ความหมายของแบบวัดความเรียง

Mehrens and Lehmann (1973) กล่าวถึงแบบวัดแบบความเรียงว่า เป็นแบบวัดที่ ไม่มีคำตอบตายตัวเพียงคำตอบเดียว ผู้ตอบมีอิสระในการตอบคำถามหลากหลาย และคุณภาพ ของคำตอบก็มีระดับที่ต่างกัน

Thorndike and Hagen (1969) กล่าวถึงแบบวัดแบบความเรียงว่า ข้อคำถาม ต่างๆ ของแบบวัดแบบความเรียงนั้นใช้วัดความสามารถของนักเรียนในการจัดระเบียบความคิด และสังเคราะห์ความรู้ได้เป็นอย่างดี

Tuckman (1975) ให้ความหมายแบบวัดแบบความเรียงว่า เป็นแบบวัดที่ให้ผู้สอบ ได้แสดงความสามารถในการประยุกต์ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ความรู้ที่ได้เรียนมา

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2542) กล่าวถึงแบบวัดแบบความเรียงว่า รูปแบบของแบบวัดประเภทนี้จะมีเฉพาะตัวคำถามเท่านั้น ส่วนคำตอบจะเว้นที่ว่างสำหรับให้ผู้ตอบเขียนคำตอบลงไปเอง ให้อิสระผู้ตอบในการตอบ โดยผู้ตอบจะต้องเรียบเรียงความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา เพื่อตอบคำถามนั้น

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2553) ได้ให้ความหมายของแบบวัดความเรียง (essay test) ว่าเป็นแบบวัดประเภทเขียนคำตอบ โดยผู้สอบจะต้องเรียบเรียงความคิดและความรู้ แล้วเขียนเป็นคำตอบให้เหมาะสมกับความต้องการของคำถาม

ราตรี นันทสุคนธ์ (2553) กล่าวว่าแบบวัดแบบความเรียงเป็นวิธีการวัดของครูเพียงวิธีเดียวเท่านั้นที่สามารถวัดทักษะในการแสดงออกทางการเขียน และแบบวัดแบบความเรียงนี้มีความสำคัญในการวัดขบวนการทางสมองที่สูงขึ้นของนักเรียน

กล่าวโดยสรุป แบบวัดแบบความเรียง เป็นแบบวัดที่ผู้ตอบจะต้องตอบคำถามโดยการเขียนอธิบายและเรียบเรียงคำตอบออกมา โดยอาศัยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงประสบการณ์ของผู้ตอบ

5.2 ประเภทของแบบวัดความเรียง

ในการจัดแบ่งประเภทแบบวัดความเรียงนั้น นักการศึกษาทั้งของไทยและต่างประเทศได้จัดแบ่งประเภทแบบวัดความเรียงไปในทิศทางเดียวกัน อาทิ Ahmann and Glock (1969) Mehrens and Lehmann (1973) เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2553) และ ราตรี นันทสุคนธ์ (2553) สรุปได้ดังนี้

5.2.1 แบบวัดความเรียงแบบจำกัดคำตอบ (restricted response) แบบวัดแบบนี้จะมีการจำกัดความยาวของคำตอบ มีเนื้อที่เฉพาะให้ผู้ตอบได้ตอบคำถาม

5.2.2 แบบวัดความเรียงแบบไม่จำกัดคำตอบ (extended response) แบบวัดนี้จะให้อิสระแก่ผู้ตอบอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ผู้ตอบต้องตอบแต่ละประเด็นด้วยตนเองให้มีความเหมาะสมกับคำถามและเวลา

5.3 การตอบคำถามและเกณฑ์การประเมิน

แบบวัดความเรียงมีข้อดีที่สำคัญคือ ความมีประสิทธิภาพในการวัดความสามารถของนักเรียนในเรื่องของการจัดระเบียบความคิดและการสังเคราะห์ความรู้ต่างๆ ซึ่ง เป้าหมายของแบบวัดความเรียง เป็นไปเพื่อการวัดความสามารถในการนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของการคิดสะท้อนที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการแยกแยะพินิจพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างละเอียดรอบคอบและต่อเนื่อง โดยแยกแยะข้อเท็จจริงที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์มาสนับสนุน และข้อมูลที่เกิดจากความคิดเห็นซึ่งชี้นำ แล้วจึงประมวลสรุปตัดสินว่าข้อมูลจริงได้อย่างไร

แบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อนที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเป็นแบบวัดที่ให้ นักเรียนสามารถตอบคำถามได้อย่างอิสระเสรี ในการพิจารณาคำตอบของนักเรียน จึงต้องพิจารณาจากการแก้ปัญหาจากข่าวที่ให้ แล้วแสดงออกออกมาเป็นคำตอบตามระดับความสามารถในการคิดสะท้อนของนักเรียน 5 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 เป็นระดับที่นักเรียนต้องจับประเด็นปัญหาจากข่าวออกมาให้ได้ สามารถสรุปหลักการสำคัญของข่าวนั้นๆ ออกมาให้ได้

ระดับที่ 2 รู้ว่าเรื่องที่น่าเสนอ เรื่องใดเป็นข้อเท็จจริง เรื่องใดเป็นเพียงความคิดเห็นชี้นำ

ระดับที่ 3 สรุปวิธีการนำเสนอทางเลือกในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหา และกรองข้อเท็จจริงออกมาจากการนำเสนอให้ได้

ระดับที่ 4 สามารถระบุเหตุผลมาสนับสนุนในแนวทางแก้ปัญหา และนำข้อเท็จจริงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ระดับที่ 5 สามารถประเมินถึงแนวทางที่เป็นไปได้ในการนำไปใช้ให้เกิดผลดีที่สุด

โดยในการตอบคำถามของผู้ตอบนั้น ผู้ตอบต้องตอบคำถามให้ได้ตามประเด็นที่กำหนดในแต่ละข้อ ซึ่งสอดคล้องกับ เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2553) ที่กล่าวถึงการใช้กระบวนการตอบเป็นเกณฑ์ ในการพิจารณาคำตอบของนักเรียนในแบบสอบอัตนัย โดยกำหนดเป็นโครงสร้างตามลำดับขั้น ดังนี้

1. การกำหนดปัญหา
2. การหาทางเลือกในการแก้ปัญหา
3. การเลือกวิธีการแก้ปัญหาจากทางเลือกที่มีน้ำหนักมากที่สุด
4. การแก้ปัญหาไปตามทางเลือก
5. การประเมินผลที่ได้จากการแก้ปัญหา

เนื่องจากแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น เป็นแบบวัดความเรียง ดังนั้น เพื่อให้ผู้ตรวจได้ตรวจแบบวัดไปในทิศทางเดียวกัน และเกิดความเป็นปรนัยในการให้คะแนน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเกณฑ์การประเมิน (rubric score) ขึ้น โดยเกณฑ์การประเมิน (rubric score) ที่กำหนดขึ้นนี้เป็นแบบแยกองค์ประกอบ (analytical rubric score) โดยได้กำหนดสิ่งที่ต้องการประเมินออกเป็นประเด็นๆ การให้คะแนนจะให้ตามระดับของการตอบแต่ละประเด็น (รายละเอียดของเกณฑ์การประเมิน (rubric score) ในผนวก ค)

6. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้กำหนดสาระต่างๆ ไว้ ดังนี้

1. ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม เป็นเรื่องของแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักคำสอนของศาสนา การนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

2. หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม กล่าวถึงระบบการเมือง การปกครอง ระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญของความเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ การดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

3. เศรษฐศาสตร์ กล่าวถึง การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตรประจำวัน

4. ประวัติศาสตร์ กล่าวถึง ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติ การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ผลกระทบ บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

5. ภูมิศาสตร์ กล่าวถึง ลักษณะกายภาพของโลก แหล่งทรัพยากร ภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่างๆ แผนที่ ความสัมพันธ์ของสิ่งของต่างๆ ในระบบธรรมชาติ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ การอยู่ร่วมกันในสังคม สามารถเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย โดยนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ และสังคมโลกต่อไป

6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

ประภาศรี รอดสมจิตร (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดหมวกคิดหกใบของเดอ โบโน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้แนวคิดหมวกคิดหกใบของเดอ โบโน การดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน (2) การสร้างโปรแกรมส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (3) ทดลองใช้โปรแกรม (4) การปรับปรุงโปรแกรม ตัวอย่างประชากรคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2542 โรงเรียนกฤษณา จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าเกณฑ์การประเมินหลังเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมบางส่วนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโปรแกรมอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง และบางส่วนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในโปรแกรมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

นาตยา อุประ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนโปรแกรมเรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง บทเรียนโปรแกรมในการสอนหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการการเรียนรู้ของนักเรียนที่ เรียนด้วยบทเรียนโปรแกรม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโกวิทจำรง เชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย บทเรียน โปรแกรมเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา จำนวน 3 เรื่องย่อย ใช้เวลาเรียนเรื่องละ 3 คาบ รวม 9 คาบ แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน จำนวน 20 ข้อ ทำการหาประสิทธิภาพของบทเรียน โปรแกรมโดยการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของการตอบคำถามในบทเรียน และคะแนนเฉลี่ยของการ ทำแบบทดสอบหลังเรียน และเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนโปรแกรม โดยการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า หลังการเรียนด้วยโปรแกรม นักเรียนมีพัฒนาการการเรียนรู้ ที่ดีขึ้นแตกต่างจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ .01

จรีพรรณ ปิยพสุนทรา (2545) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาบทเรียนโปรแกรมแบบ สาขา เรื่อง มลพิษทางน้ำ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เพื่อพัฒนาและหา ประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรมที่สร้างขึ้น ตลอดจนเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน และหลังเรียน และศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนโปรแกรมแบบสาขาที่สร้างขึ้น กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชาติเฉลิม อำเภอเมือง จังหวัดระนอง โดย การสุ่มอย่างง่ายจำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) เทคนิคเดลฟายสำหรับ สร้างบทเรียนโปรแกรมแบบสาขา (2) บทเรียนโปรแกรมสาขา เรื่อง “มลพิษทางน้ำ” (3) แบบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (4) แบบสอบถามความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของ บทเรียนแบบสาขาที่สร้างขึ้น มีค่า 81.0/79.8 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน โปรแกรมแบบสาขาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอยู่ในระดับดีมาก

วาริรัตน์ แก้วอุไร (2541) ได้ทำการวิจัยการพัฒนารูปแบบการสอนสำหรับวิชาสอน ทั่วไปแบบเน้นกรณีตัวอย่าง เพื่อส่งเสริมความสามารถของนักศึกษาครูด้านการคิดสะท้อนใน ศาสตร์ทางการสอน ผลการวิจัยพบว่า (1) ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถด้านการคิดสะท้อนใน ศาสตร์ทางการสอนหลังเรียนของนักศึกษาครูกลุ่มทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.70 (2) ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถด้านการ

คิดสะท้อนในศาสตร์ทางการสอนระหว่างเรียนของนักศึกษาครูกลุ่มทดลอง มีระดับความสามารถด้านการคิดสะท้อนในศาสตร์ทางการสอน ไม่ต่ำกว่าระดับที่ 2 ระดับความสามารถในการให้เหตุผลและพิสูจน์สมมติฐานตามหลักทฤษฎีตามแนวทางการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของ ไชน์เนอร์ และลิสตัน และค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถด้านการคิดสะท้อนในศาสตร์ทางการสอนหลังเรียนของนักศึกษาครูกลุ่มทดลองร้อยละ 87.88 มีความสามารถอยู่ในระดับที่ 2 และร้อยละ 12.12 อยู่ในระดับที่ 3 ระดับการเชื่อมโยงเหตุผลในแนวทางปฏิบัติระหว่างวิธีสอนกับหลักคุณธรรมและจรรยาบรรณตามแนวทางของไชน์เนอร์และลิสตัน รวมทั้งพบว่านักศึกษาครูกลุ่มทดลองสามารถเลื่อนระดับความสามารถด้านการคิดสะท้อนในศาสตร์ทางการสอนหลังเรียนได้ดีกว่านักศึกษาครูกลุ่มควบคุม (3) รูปแบบการสอนไม่มีปฏิสัมพันธ์กับระดับความสามารถพื้นฐานด้านวิชาชีพครู และพบว่ารูปแบบการสอนมีอิทธิพลต่อความสามารถด้านการคิดสะท้อนในศาสตร์ทางการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พลรพี ทูมมาพันธ์ (2545) ได้ทำการศึกษาวิจัยผลของการทำวิจัยปฏิบัติการที่มีต่อความสามารถด้านการคิดสะท้อนของครูประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า (1) โดยรวมแล้วครูนักวิจัยและครูที่ไม่ใช่ครูนักวิจัยมีคะแนนความสามารถด้านการคิดสะท้อนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันในการคิดสะท้อนด้านบทบาทของครูและนักเรียน (2) ครูนักวิจัยมีการสะท้อนปัญหาที่หลากหลาย กระบวนการ ส่วนใหญ่มีการสะท้อนด้วยความรู้เชิงเทคนิคเพียงอย่างเดียว และรองลงมา มีการสะท้อนด้วยความรู้เชิงเทคนิคและความรู้เชิงปฏิบัติ (3) ผลจากการศึกษาพฤติกรรมของครูนักวิจัยที่มีความสามารถด้านการคิดสะท้อนสูงพบว่า ครูนักวิจัยรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานโดยตรงและการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในการสะท้อนปัญหา มีทั้งสะท้อนด้วยความรู้เชิงปฏิบัติ ความรู้เชิงเทคนิค และคุณธรรม การสะท้อนเริ่มด้วยความรู้เชิงปฏิบัติเป็นอันดับแรก โดยพิจารณาเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานและสภาพของผู้เรียน แล้วสะท้อนด้วยความรู้เชิงเทคนิค โดยพิจารณาเกี่ยวกับความรู้ที่ได้ไปศึกษาอบรมและนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ แล้วจึงสะท้อนด้วยคุณธรรมที่คำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นหลัก การตัดสินใจดำเนินการแก้ปัญหาเป็นไปอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์ นอกจากนี้ในกระบวนการคิดสะท้อนหลายครั้งมีการสะท้อนแบบกระบวนการแก้ปัญหา (4) ปัจจัยสำคัญจากการทำวิจัยปฏิบัติการคือ ความเป็นผู้ทำวิจัยหลายลักษณะ ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสามารถด้านการคิดสะท้อนได้ร้อยละ 60 (5) การทำวิจัยปฏิบัติการส่งผลต่อความสามารถด้านการคิดสะท้อนของครูนักวิจัย เพราะ

กระบวนการทำวิจัยปฏิบัติการเพิ่มโอกาสให้ครูได้ฝึกฝนกระบวนการคิดสะท้อนในการแก้ปัญหาในการสอน

รัตนา บรรณารัชม (2546) ได้ทำการวิจัยผลการสร้างผังความคิดและการเปิดเผยตัวในกระดานสนทนาที่มีผลต่อการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ในการเรียนบนเว็บของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า (1) ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสร้างผังความคิดกับการเปิดเผยตัวในกระดานสนทนาที่มีผลต่อการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ในการเรียนบนเว็บอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) การสร้างผังความคิด และการเปิดเผยตัวในกระดานสนทนาที่มีผลต่อการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ในการเรียนบนเว็บแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรทิพย์ ศิริสมบุญธเวช (2547) ได้ทำการวิจัย การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการตอบสนองต่อวรรณคดี การอ่านเพื่อความเข้าใจและการคิดไตร่ตรองของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการตอบสนองต่อวรรณคดี การอ่านเพื่อความเข้าใจและการคิดไตร่ตรองของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต และเพื่อประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยการเปรียบเทียบความสามารถด้านการตอบสนองต่อวรรณคดี การอ่านเพื่อความเข้าใจและการคิดไตร่ตรองหลังการทดลองของผู้เรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น กับผู้เรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการเรียนการสอนด้วยวิธีสอนปกติ ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีหลักการ 4 ประการ คือ การสร้างความเข้าใจการอ่านจากประสบการณ์เดิม ความแตกต่างระหว่างบุคคล การมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ และการทบทวนและการคิดไตร่ตรอง วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน คือ เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการตอบสนองต่อวรรณคดี การอ่านเพื่อความเข้าใจและการคิดไตร่ตรอง กระบวนการเรียนการสอนมี 5 ขั้นตอน คือ 1) สร้างความเข้าใจเบื้องต้นในการอ่าน 2) เชื่อมโยงประสบการณ์ 3) เรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์ 4) ให้และรับข้อมูลป้อนกลับ 5) ทบทวนและเขียนบันทึกการตอบสนอง ส่วนการวัดและประเมินผลมีทั้งในระหว่างการเรียนการสอน และหลังการเรียนการสอน (2) จากการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยการเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม พบว่าหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนความสามารถด้านการตอบสนองต่อวรรณคดี การอ่านเพื่อความเข้าใจ และการคิดไตร่ตรอง สูง

กว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกผลการสอนและแบบบันทึกผลการสัมภาษณ์ผู้เรียนแสดงให้เห็นว่า ความสามารถของผู้เรียนกลุ่มทดลองด้านการตอบสนองต่อวรรณคดี การอ่านเพื่อความเข้าใจ และการคิดไตร่ตรอง เป็นผลมาจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

สุวีรวรรณ พงอินทร์ (2548) ได้ทำการวิจัย การศึกษาพัฒนาการการคิดไตร่ตรองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่มีการอบรมเลี้ยงดูและระดับเจตคติต่อพุทธศาสนาต่างกัน ในเขตพื้นที่การศึกษาเชิงราย เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนที่เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีการคิดไตร่ตรองต่ำกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ส่วนนักเรียนที่เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 มีการคิดไตร่ตรองไม่แตกต่างกัน (2) นักเรียนที่มีเจตคติต่อพุทธศาสนาอยู่ในระดับสูงมีการคิดไตร่ตรองมากกว่านักเรียนที่มีเจตคติต่อพุทธศาสนาอยู่ในระดับปานกลาง (3) นักเรียนชายและหญิงมีการคิดไตร่ตรองไม่แตกต่างกัน (4) ไม่พบผลปฏิสัมพันธ์ 2 ทาง และผลปฏิสัมพันธ์ 3 ทางที่ส่งผลร่วมกันของตัวแปรระดับชั้นเรียน เจตคติต่อพุทธศาสนา และเพศแต่อย่างใด จากผลการวิจัยดังกล่าว สรุปภาพรวมได้ว่า พัฒนาการการคิดไตร่ตรองของนักเรียนเพิ่มขึ้นจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สู่อันดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 และคงที่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และสู่อันดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

ศุจิกา ศรีนนท์กุล (2551) ได้ทำการวิจัย ผลการเรียนแบบสืบสอบเชิงปรัชญาบนเว็บล็อกที่มีต่อการคิดไตร่ตรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบคะแนนการคิดไตร่ตรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยวิธีสืบสอบเชิงปรัชญาบนเว็บล็อกแบบแนะแนวทาง และแบบไม่แนะแนวทาง (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยวิธีสืบสอบเชิงปรัชญาบนเว็บล็อกแบบแนะแนวทาง และแบบไม่แนะแนวทาง (3) เพื่อศึกษาพัฒนาการการคิดไตร่ตรองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยวิธีสืบสอบเชิงปรัชญาบนเว็บล็อกแบบแนะแนวทาง และแบบไม่แนะแนวทาง ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสืบสอบเชิงปรัชญาบนเว็บล็อกแบบแนะแนวทาง มีคะแนนการคิดไตร่ตรองสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสืบสอบเชิงปรัชญาบนเว็บล็อกแบบไม่แนะแนวทาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสืบสอบเชิงปรัชญาบนเว็บล็อกแบบแนะแนวทาง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสืบสอบเชิงปรัชญาบนเว็บล็อกแบบไม่แนะแนวทาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสืบสอบเชิงปรัชญาบนเว็บล็อกทั้งสองรูปแบบ มีพัฒนาการการคิด

ไตร่ตรองสูงขึ้นในทุกครั้งของการประเมิน และพบว่านักเรียนตอบคำถามโดยเชื่อมโยงข้อมูลจากการเรียนรู้ที่ผ่านมา และประสบการณ์เดิม

ชวลีกร ยิ้มสุด และคณะ (2552) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาการคิดไตร่ตรองและพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูประถมศึกษาโดยใช้เทคนิคการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาการคิดไตร่ตรองและพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูและสร้างรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โดยใช้เทคนิคการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้ร่วมวิจัยคือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูวิชาการและครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านต้นปรอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดงใต้ เขต 2 จำนวน 8 คน เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การคิดไตร่ตรองของครู แบบประเมินพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนของครู ผลการวิจัยพบว่า (1) ครูมีการคิดไตร่ตรองหลังการพัฒนาด้านการคิดไตร่ตรองสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ครูมีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) หลักการ ได้แก่ หลักการพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หลักการพัฒนาที่เน้นความร่วมมือร่วมใจ หลักการพัฒนาตนเองโดยการคิดไตร่ตรองในการปฏิบัติงานสอน และหลักการเรียนรู้จากประสบการณ์หรือตัวแบบ 2) กระบวนการพัฒนาแบ่งเป็น 3 วงจร คือ วงจรที่ 1 ปรับเปลี่ยนแนวคิดของครูสู่การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วงจรที่ 2 พัฒนาการคิดไตร่ตรองเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนและวงจรที่ 3 สร้างนวัตกรรมพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการพัฒนาและ 3) การประเมินผล แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ ก่อน ระหว่าง และหลังพัฒนา

สมใจ พรหมสารี (2553) ได้ทำการวิจัย การศึกษาผลการพัฒนาความสามารถในการคิดไตร่ตรองของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้การอบรมการเขียนบันทึกไตร่ตรองหลังการสอน โดยมีวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาความสามารถในการคิดไตร่ตรองของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษโดยการเขียนบันทึกไตร่ตรองหลังการสอน 2) ศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษที่มีต่อการใช้การเขียนบันทึกไตร่ตรองหลังการสอนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า 1) หลังการเข้ารับการอบรมครูผู้สอนมีความสามารถในการ

การคิดไตร่ตรองสูงขึ้นกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) หลังการทดลอง ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการใช้การเขียนบันทึกไตร่ตรองหลังการสอนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พัชรินทร์ พัฒนาคักดี (2528) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาการสอนข่าวและเหตุการณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการสอนข่าวและเหตุการณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเพื่อเปรียบเทียบผลของความคิดรวบยอดด้านความมีวิจารณญาณและความสนใจต่อข่าวและเหตุการณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างนักเรียนที่ครูสอนตามแผนการสอนปกติของกระทรวงศึกษาธิการกับนักเรียนที่ครูสอนด้วยระบบการสอนที่พัฒนาขึ้น ผลการวิจัยพบว่า ความคิดรวบยอดด้านความมีวิจารณญาณและความสนใจต่อข่าวและเหตุการณ์ของนักเรียนที่ครูสอนตามแผนการสอนปกติกับนักเรียนที่ครูสอนด้วยแผนการสอนที่สร้างจากระบบการสอนที่พัฒนาขึ้น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ครูสอนด้วยระบบการสอนข่าวและเหตุการณ์ที่พัฒนาขึ้นกับนักเรียนที่ครูสอนตามแผนการสอนปกติ มีการเรียนรู้โดยมีซิมิลิเลกซ์คณิตของคะแนนก่อนสอนและหลังสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีซิมิลิเลกซ์คณิตของคะแนนหลังสูงกว่าก่อนสอน

ทวีพร ดิษฐดำเริง (2541) ได้ทำการวิจัย ประสิทธิภาพของแบบฝึกหัดทักษะการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับข่าวและเหตุการณ์สำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับข่าวและเหตุการณ์สำคัญระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า หลังการทำชุดฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับข่าวและเหตุการณ์สำคัญ กลุ่มตัวอย่างมีทักษะการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนทำชุดฝึกอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 หลังการทำชุดฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ นักเรียนหญิงและนักเรียนชายไม่แตกต่างกัน และนักเรียนหญิงมีความคิดเห็นในทางที่ดีต่อการทำชุดฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

เครือวัลย์ กาญจนคูหา (2548) ได้ทำการวิจัย การใช้สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย (1) แผนการสอนอ่านโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 9 แผน (2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ

0.89 (3) เกณฑ์ประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างเรียนที่ใช้ประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 4 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการรวบรวมและจำแนกแยกประเภทของข้อมูลข่าวสาร 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และจับใจความสำคัญของข้อมูลข่าวสาร 3) ความสามารถในการประยุกต์และนำไปใช้ ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 20.50 และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 29.14 และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนจำแนกตามความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ทั้ง 4 ด้าน นักเรียนร้อยละ 57.14 มีความสามารถในการรวบรวม จำแนกแยกประเภทข้อมูลข่าวสารและมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และจับใจความสำคัญของข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับดี นักเรียนร้อยละ 78.57 มีความสามารถในการประเมินและแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ จากสื่อสิ่งพิมพ์อยู่ในระดับดี และนักเรียนร้อยละ 50.00 มีความสามารถในการประยุกต์และนำไปใช้อยู่ในระดับดี และพอใช้เท่ากัน

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Baker (1996) ได้ทำการวิจัยเรื่อง Reflective Learning: A Teaching Strategy for Critical Thinking โดยการเขียนบันทึกประจำวัน ผู้เข้าร่วมทดลองเป็นนักศึกษาพยาบาล ในระดับปริญญาตรี ได้รับการสอนและแนะนำวิธีการเขียนในระหว่างการได้รับประสบการณ์ในคลินิก ประกอบด้วย 4 ส่วนคือ 1) การระบุเหตุการณ์ 2) การอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับความรู้สึก ความคิดการกระทำที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์นั้นโดยอาจเขียนภาพประกอบเหตุการณ์ด้วย 3) การวิเคราะห์ความมีนัยสำคัญหรือการสร้างความหมายของประสบการณ์โดยการพิจารณาความรู้สึกความคิดและการแปลความหมายจากประสบการณ์และ 4) การสร้างความเกี่ยวข้องซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการคิดสะท้อน ประกอบด้วยการวางแผนการปฏิบัติการในคลินิกการรับรู้ด้วยตนเองในฐานะพยาบาลและหรือการเรียนรู้ด้วยตัวเองในฐานะบุคคลผลการศึกษพบว่าผู้เรียนได้เลือกการเขียนบันทึกที่ใช้การคิดสะท้อนในวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตโดยใช้การอธิบายด้วยการวิเคราะห์การสรุปองค์ความรู้และการตัดสินใจกระทำผู้สอนได้ให้ข้อคิดเห็นว่าการวิตกกังวลและการให้ความสำคัญของผู้เรียนเกี่ยวกับความครอบคลุมของจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมักทำให้ผู้เรียนมีความสับสนในการคิดสะท้อน และสำหรับผู้เรียนได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่ารู้สึกมีความสุขและสนุกรวมทั้งได้ค้นพบความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่กระทำโดยพบว่าการเขียนบันทึกโดยใช้การคิดสะท้อนช่วยให้เขาได้พบทวนการทำงานของเขาในแนวทางใหม่ๆ ด้วย

Hae-Deok Song และคนอื่นๆ (2005) ได้ทำการวิจัยเรื่อง Exploring Instructional Design Factors Prompting Reflective Thinking in Young Adolescents. ซึ่งเป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่จะกระตุ้นให้เกิดการคิดสะท้อนในนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 11 – 14 ปี จำนวน 141 คน จาก 3 โรงเรียนใน Northeastern state ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการคิดสะท้อนในนักเรียน ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ วิธีการสอน และ สื่อการสอน ซึ่งปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมมีส่วนส่งเสริมให้เกิดการคิดสะท้อนได้ดีที่สุด

จากรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การส่งเสริมทักษะการคิดที่มีผลต่อความสามารถในการคิดสะท้อน สามารถพัฒนา ผักผ่อน และเพิ่มประสิทธิภาพในการคิดสะท้อนของนักเรียนได้ โดยอาศัยการจัดการเรียนการสอน ซึ่งครูผู้สอนควรจัดวางรูปแบบการคิดวิธีสอน สื่อการสอน และยุทธศาสตร์การเรียนรู้ให้เหมาะสม โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดสะท้อนอย่างเต็มศักยภาพ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบ The One Group Pretest-Posttest Design มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และการพัฒนากรอบแนวคิดในการสร้างโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2. การสร้างโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3. การทดลองโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

4. การปรับปรุงโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และการพัฒนากรอบแนวคิดในการสร้างโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการวิจัยผลของโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี รูปแบบการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบโปรแกรม ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโปรแกรม วิธีการสร้างโปรแกรม รูปแบบการพัฒนาโปรแกรม และการประเมินโปรแกรมจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่างๆ

1.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ทักษะการคิด และการคิดสะท้อนจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่างๆ

1.3 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับข่าว และเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน โดยค้นจากหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ และการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต

1.4 นำข้อมูลพื้นฐานที่ศึกษามากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 นำเสนอในแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการสร้างโปรแกรม

1.5 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 รวมถึงคู่มือการจัดการเรียนการสอนต่างๆ เพื่อนำข้อมูลพื้นฐานที่ศึกษามากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ในโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

2. การสร้างโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

ในการสร้างโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาโปรแกรม แบ่งออกเป็น 2 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 เป็นการสร้างโปรแกรม ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ในการเรียนการสอนแบบโปรแกรมนี โดย ใช้ข่าว และเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นหลัก

2. วิเคราะห์ ติความทักษะและเนื้อหาในการเรียนออกมาเป็นขั้นตอนย่อยๆ ตามลักษณะของเนื้อหา และลำดับความยากง่าย เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะผู้เรียน

ขั้นที่ 2 การจัดการเรียนการสอน รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ ดังนี้

ใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดสะท้อนในการจัดการเรียนการสอนครั้งนี้โดยได้แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทผู้เรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วย

1. ขั้นตอนที่ 1 จับประเด็นปัญหา เป็นขั้นตอนที่จับประเด็นปัญหาจากบทอ่านที่เป็นข่าว และเหตุการณ์ สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน สามารถสรุปมโนทัศน์ของบทอ่านเรื่องนั้นๆ ได้ รู้สถานการณ์ของเรื่องคืออะไร

2. ขั้นตอนที่ 2 ค้นคว้าข้อมูล โดยการนำเนื้อหาของข่าว และเหตุการณ์ สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันไปค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อค้นหาคำตอบที่สมเหตุสมผล มากกว่าได้คำตอบที่เกิดจากการคาดเดา

3. ขั้นตอนที่ 3 เพิ่มพูนปัญญา เป็นขั้นตอนการนำข้อมูลที่แยกแยะมาวิเคราะห์ สรุปวิธีการนำเสนอทางเลือกในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหา โดยกรองข้อเท็จจริงแท้ ออกมา นำเสนอ

4. ขั้นตอนที่ 4 สนทนาแลกเปลี่ยน เป็นขั้นตอนที่นำความคิดที่ตกผลึกแล้วในกลุ่ม มาสนทนาแลกเปลี่ยนกันในกลุ่ม โดยนำข้อเท็จจริงหรือแนวทางในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหา ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. ขั้นตอนที่ 5 พากเพียรสู่ข้อสรุป เป็นขั้นตอนที่นักเรียนสรุปสาระสำคัญจากบทอ่านและข้อสรุปที่นักเรียนได้เห็นข้อเท็จจริง โดยสามารถประเมินถึงแนวทางที่เป็นไปได้ในการนำไปใช้ให้เกิดผลดีที่สุด

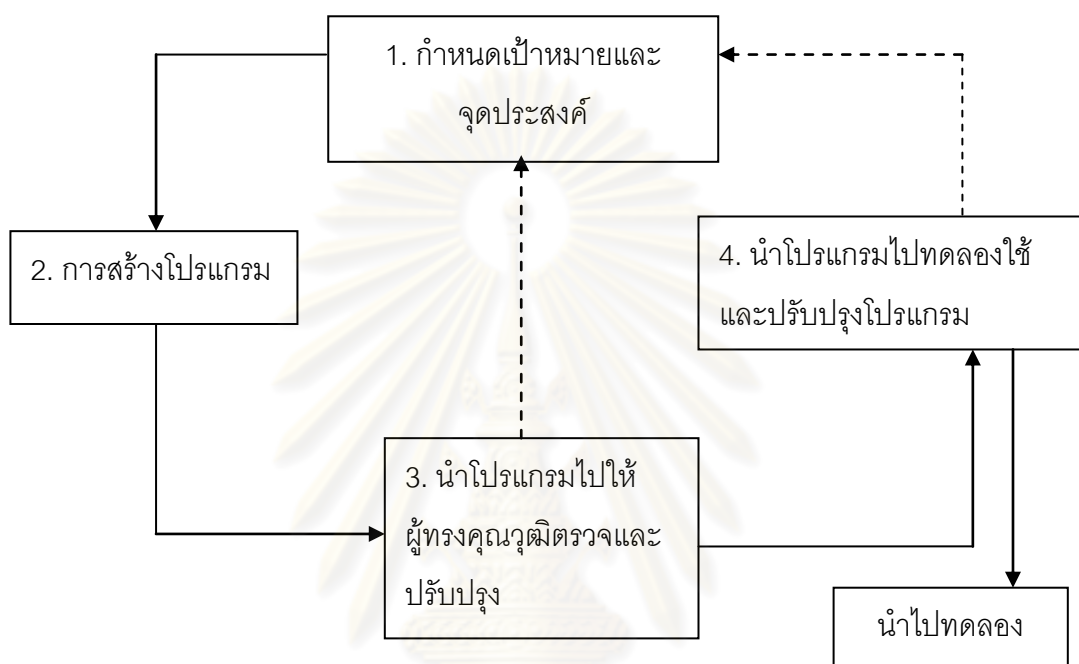
สื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบด้วย

1. ใบความรู้
2. ใบงาน
3. แบบทดสอบ
4. แบบสอบถาม
5. ผังมโนทัศน์
6. วีดิทัศน์
7. ข่าว
8. ภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารอินเทอร์เน็ต ที่กล่าวถึงเหตุการณ์สำคัญต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการประเมินโปรแกรม โดยจะนำขั้นตอนและกิจกรรมการเรียนการสอนนี้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้อง สอดคล้องและเหมาะสม และนำข้อเสนอแนะมา

ปรับปรุงแก้ไข นำไปทดลองใช้โปรแกรมตามขั้นตอนของโปรแกรม แล้วนำโปรแกรมไปปรับปรุง ก่อนนำไปใช้จริงอีกครั้ง รายละเอียดขั้นตอนในการพัฒนาโปรแกรมนำเสนอในแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม

จากแผนภาพที่ 3 แสดงขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมโดย เริ่มจากได้กำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ในการเรียนการสอนแบบโปรแกรม โดยใช้ข่าว และเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน แล้ววิเคราะห์ ติความทักษะและเนื้อหาออกมาเป็นขั้นตอนย่อยๆ ตามลักษณะของเนื้อหา และลำดับความยากง่าย เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะผู้เรียน จากนั้นจึงสร้างโปรแกรมขึ้น โดยจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 แผน นำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ จึงนำแผนการจัดการเรียนรู้นั้นไปปรับปรุง โดยและเมื่อผู้ทรงคุณวุฒิเห็นชอบทั้งหมดแล้ว นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้คือแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 – 2 ไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลการทดลองใช้ไปปรับปรุง

3. การทดลองใช้โปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นทั้ง 10 แผน ไปทดลองสอน ทั้งนี้ก่อนทำการทดลองสอนได้ทำการวัดความสามารถทางการคิดสะท้อนของนักเรียน และวัดความสามารถทางการคิดสะท้อนอีกครั้งหลังทำการทดลอง รายละเอียดของการดำเนินการทดลอง มีดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร คือ นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสาธิตในสังกัดมหาวิทยาลัยรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่

3.1.1.1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ฝ่ายประถม

3.1.1.2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

3.1.1.3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

3.1.1.4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5/3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เนื่องจาก นักเรียนในแต่ละห้องของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา มีการจัดแบบให้คณะเพศ อายุ และความสามารถทางสติปัญญา สูง กลาง ต่ำ รวมกัน ซึ่งจะช่วยให้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ได้สอดคล้องกับสภาพปัญหา การดำเนินชีวิตที่หลากหลายของนักเรียน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การจัดสร้างเครื่องมือในโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิดโดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อ

ความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อน มีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิดโดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิดจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย และอินเทอร์เน็ต ในเรื่องการคิดสะท้อน (reflective thinking)

ขั้นตอนที่ 2 จัดทำแผนจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน รายละเอียดนำเสนอในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้โปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน

แผนการจัดการเรียนรู้	เรื่อง
1	เตือนวัยรุ่นฟังเพลงเสียงดังทำหูตึง สื่อสารเพี้ยน
2	ปัญหาโรคอ้วน
3	นักเรียนช่างกลก่อเหตุยิงคู่อริเด็ก ป.3 ถูกลูกหลงตาย
4	พบเด็กประถมเริ่มไถเงิน “มาเฟียเด็ก กทม.”
5	กู้ชีพคนงานเหมืองชิลี
6	เศรษฐกิจแย่ แม่บ้านพลิกตำราสู้ของแพง
7	โจรไต่ยงเหิม กดบีบทหารดับ 3
8	เล่นเกมคอมพิวเตอร์ช่วยพัฒนาสมองของเด็ก
9	มหันตภัย ลักพาตัวเด็ก
10	นักเรียนนับหมื่นอดสอบปริญญาตรีและมัธยมศึกษาเพราะติด “ร”

ทั้งนี้ แต่ละแผนมีส่วนประกอบดังนี้

1. ชื่อแผน
2. สาระสำคัญ
3. จุดประสงค์การเรียนรู้
4. สาระการเรียนรู้
5. กิจกรรมการเรียนรู้ ตามลำดับขั้นการคิดสะท้อน ประกอบด้วย
 - ขั้นจับประเด็นปัญหา
 - ขั้นค้นคว้าข้อมูล
 - ขั้นเพิ่มพูนปัญญา
 - ขั้นสนทนาแลกเปลี่ยน
 - ขั้นพาทเพียรสู้อุปสรรค
6. แหล่งการเรียนรู้
7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
8. ปัญหา
9. ข้อเสนอแนะ
10. บันทึกหลังการสอน

3.2.2 ขั้นตอนในการเลือกข่าว เพื่อใช้เป็นใบความรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน ผู้วิจัยได้คัดเลือกข่าวจากแหล่งต่างๆ ที่มีข้อมูลน่าเชื่อถือและอ้างอิงได้ หลักการสำคัญในการคัดเลือกข่าวคือ ข่าวต้องอยู่ในความสนใจของผู้เรียน และเป็นเรื่องใกล้ตัว ที่สำคัญข่าวนั้นๆ ควรเป็นข่าวที่มีสถานการณ์ปัญหา ที่ต้องใช้ความสามารถในการคิดสะท้อน เพื่อนำไปสู่การค้นหาคำตอบเพื่อแก้ไขปัญหา เมื่อได้ข่าวครบตามจำนวนแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยจึงได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดสะท้อนของนักเรียน แล้วนำข่าวที่สร้างในแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 10 ข่าวให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) พิจารณาความเหมาะสมของข่าวและวัยของผู้เรียนหรือไม่ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน มีความเห็นสอดคล้องกันว่าให้เลือกข่าวที่มีประโยชน์กับตัวนักเรียนโดยตรง ข่าวควรมีความหลากหลาย มีข่าวหลายๆ ประเภท ควรเป็นข่าวที่มีแนวคิดแนวปฏิบัติเชิงบวกเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสคิดสะท้อนข่าวที่แตกต่างกัน ผู้ทรงคุณวุฒิได้แจ้งให้ผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงข่าวใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับแก้ตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ โดยนำ

ข่าวที่ปรับปรุงแล้วทั้ง 10 ข่าว มาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ทั้ง 10 แผนการจัดการเรียนรู้ รายละเอียดนำเสนอในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้โปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ที่ปรับปรุงแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

แผนการจัดการเรียนรู้	เรื่อง
1	เตือนวัยรุ่นฟังเพลงเสียงดังทำหูตึง สื่อสารเพี้ยน
2	ปัญหาโรคอ้วน
3	นักเรียนช่างกลก่อเหตุยิงคู่อริเด็ก ป.3 ถูกลูกหลงตาย
4	ให้รู้สำนึกรักทะเลกันบ้าง
5	กู้ชีพคนงานเหมืองซิดี
6	เศรษฐกิจแย่ แม่บ้านพลิกตำราสู้ของแพง
7	โจรไต่ยั้งเหมิ กดบีบทหารดับ 3
8	กระตุ้นเด็กกินอาหารเข้าส่งผลเรียนดี
9	มหันตภัย ลักพาตัวเด็ก
10	ปะการังอันดามันฟอกขาว จ่อสั่งปิด

3.2.3 ตรวจสอบความตรงของแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน โดยผู้วิจัยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรม และการประเมินผล ผลการตรวจสอบพบว่าผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน เห็นว่าจุดประสงค์การเรียนรู้และคำถามยังไม่มีสอดคล้องกัน การสะกดคำมีความผิดพลาด คำถามบางคำถามยังไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ตั้งคำถามในลักษณะเดียวกันทุกเรื่อง ตั้งคำถามโดยใช้คำว่าเกิดผลกระทบ จะเป็นไปในเชิงลบ ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะเหล่านี้พิจารณา

แก้ไขปรับปรุง ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับแก้ตามประเด็นที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ ดังนี้

3.2.3.1 ปรับจุดประสงค์การเรียนรู้และคำถามให้มีความสอดคล้องกัน

3.2.3.2 ตรวจสอบการสะกดคำให้ถูกต้องมากขึ้นเพื่อความสมบูรณ์ของ

ผลงาน

3.2.3.3 ปรับเปลี่ยนคำถามให้มีความหลากหลาย แตกต่างกัน เนื่องจากเนื้อหาของผู้วิจัยไม่เหมือนกัน คำถามต้องมีความสอดคล้องกับเนื้อหาของข้อ

3.2.3.4 ปรับคำถามที่ใช้คำว่า “จะเกิดผลกระทบอย่างไร” เป็น “จะเกิดผลดีหรือผลเสียอย่างไร” เนื่องจากคำว่า “ผลกระทบ” จะเป็นการถามเชิงลบ

3.2.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 2 แผน คือแผนการเรียนรู้ที่ 1 และแผนการเรียนรู้ที่ 2 ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จำนวน 38 คน โดยนักเรียนกลุ่มดังกล่าวมีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเวลา 2 วัน วันละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที รวม 4 คาบ ผลการทดลองใช้ (try out) พบว่ายังมีปัญหาในเรื่องของเวลาซึ่งใช้เวลามากกว่า 2 คาบ ในครั้งแรก อันเนื่องมาจากนักเรียนยังมีความสับสนในกระบวนการเรียนการสอนทั้ง 5 ขั้นตอน แต่ นักเรียนให้ความสนใจต่อข้อมาก และมีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม ทั้งนี้ได้พิจารณาความเหมาะสมในเรื่องของเวลาและกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3 แบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อน

ผู้วิจัยสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อน โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 รวบรวมข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวันที่มีลักษณะเหมาะสมกับวัยของกลุ่มตัวอย่าง โดยข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวันนั้นมีสถานการณ์ปัญหาต่อการคิดสะท้อนได้

3.3.2 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อน

3.3.3 ผู้วิจัยได้กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อนโดยอาศัยโครงเรื่องของเนื้อหาที่จะทดสอบ และระดับความสามารถในการคิดสะท้อน รายละเอียดนำเสนอในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 โครงสร้างของแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อน

ระดับความสามารถ	น้ำหนัก (%)	จำนวน ข้อ
ระดับที่ 1 สามารถรู้ข้อเท็จจริง ว่าคืออะไร สรุปมโนทัศน์ของเรื่องนั้นๆ ได้ คำถาม : ประเด็นปัญหาจากข่าวมีอะไรบ้าง	20	3
ระดับที่ 2 สามารถรู้ว่าเรื่องที่น่าเสนอ เรื่องใดเป็นข้อเท็จจริง เรื่องใดเป็นเพียงความคิดเห็นชี้แนะ คำถาม : จากปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุที่แท้จริงมาจากอะไร	20	3
ระดับที่ 3 สามารถสรุปวิธีการนำเสนอทางเลือกในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหา และกรองข้อเท็จจริงออกมาจากการนำเสนอให้ได้ คำถาม : นักเรียนสรุปแนวทางในการแก้ปัญหานี้ด้วยวิธีใด	20	3
ระดับที่ 4 สามารถระบุเหตุผลมาสนับสนุนในแนวทางแก้ปัญห และนำข้อเท็จจริงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ คำถาม : จากแนวทางในการแก้ปัญหในข้อ 3 นักเรียนจะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร	20	3
ระดับที่ 5 สามารถประเมินถึงแนวทางที่เป็นไปได้ในการนำไปใช้ให้เกิดผลดีที่สุด คำถาม : ถ้านักเรียนนำวิธีการแก้ปัญหไปใช้จริง จะเกิดผลกระทบอะไรบ้าง	20	3
รวม	100	15

3.3.4 ผู้วิจัยสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อนเป็นแบบอัตนัยหรือความเรียง (essay test) โดยกำหนดคำถามให้ผู้ตอบต้องเรียงเรียงคำตอบด้วยตัวเอง จำนวน 3 ข่าว ข่าวละ 5 ข้อ ทุกข่าวมีคำถามระดับความสามารถในการคิดสะท้อน ทั้ง 5 ระดับ รวม 15 ข้อ ข้อละ 4 คะแนน รวม 60 คะแนน

3.3.5 นำแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อนไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) ตรวจสอบพิจารณาความตรง ความเหมาะสมของเนื้อหา พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 ท่าน ให้ข้อเสนอแนะ พิจารณาตัดทอนเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลาในการทดสอบ และปรับ คำถามแต่ละข้อให้มีความชัดเจน ต่อผู้อ่านและให้ผู้วิจัยตรวจสอบข้อคำถามโดยการทดลองตอบ คำถามเองในแต่ละข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของคำถามมากยิ่งขึ้น

3.3.6 นำแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อน ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยปรับคำถาม การใช้ภาษาให้มีความชัดเจนในข้อคำถามมากยิ่งขึ้น และปรับ เนื้อหาข่าวให้เหมาะสมกับเวลาในการทดสอบมากขึ้น รายละเอียดนำเสนอในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 โครงสร้างของแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อน ที่ปรับปรุงแล้วตามข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ

ระดับความสามารถ	น้ำหนัก (%)	จำนวน ข้อ
ระดับที่ 1 สามารถรู้ข้อเท็จจริง ว่าคืออะไร สรุปมโนทัศน์ของเรื่องนั้นๆ ได้ คำถาม : สรุปสาระสำคัญจากข่าวที่กำหนดให้	20	3
ระดับที่ 2 สามารถรู้ว่าเรื่องที่นำเสนอ เรื่องใดเป็นข้อเท็จจริง เรื่องใดเป็น เพียงความคิดเห็นชี้้นำ คำถาม : สาเหตุของปัญหาจากข่าวนี้เกิดจากอะไร	20	3
ระดับที่ 3 สามารถสรุปวิธีการนำเสนอทางเลือกในการแก้ไขสถานการณ์ ปัญหา และกรองข้อเท็จจริงออกมาจากการนำเสนอให้ได้ คำถาม : นักเรียนสรุปแนวทางในการแก้ปัญหาได้ด้วยวิธีใด	20	3
ระดับที่ 4 สามารถระบุเหตุผลมาสนับสนุนในแนวทางแก้ปัญหา และนำ ข้อเท็จจริงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ คำถาม : นักเรียนสามารถนำวิธีการแก้ปัญหาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างไร	20	3
ระดับที่ 5 สามารถประเมินถึงแนวทางที่เป็นไปได้ในการนำไปใช้ให้เกิดผลดีที่สุด คำถาม : ถ้านักเรียนนำวิธีการแก้ปัญหาไปใช้จริง จะเกิดผลอย่างไรบ้าง	20	3
รวม	100	15

3.3.7 นำแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อนที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 38 คน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยนักเรียนผ่านการสอนตามกระบวนการจัดการเรียนการสอนคิดสะท้อนแล้วพบว่านักเรียนเข้าใจและตอบคำถามในแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อนได้ นักเรียนมีความเข้าใจในคำถามเพราะคำถามใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย มีความชัดเจนไม่ซับซ้อน และนักเรียนส่วนใหญ่ทำแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อนเสร็จภายใน 2 คาบ (คาบละ 50 นาที) ตามเวลาที่กำหนด

3.3.8 นำคะแนนที่ได้มาจัดเรียงลำดับจากคะแนนมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คัดเลือกเอากลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดเรียงลงมาจำนวนร้อยละ 25 ของจำนวนทั้งหมด ส่วนกลุ่มต่ำก็ดำเนินการเช่นเดียวกันคือคัดเลือกกลุ่มต่ำมาร้อยละ 25 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความยาก (Level of difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (discrimination power) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อน (Coefficient Alpha) ของ Cornbrash สำหรับค่าความยากที่เหมาะสมจะมีค่าระหว่าง 0.20 – 0.80 ค่าอำนาจจำแนกจะมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป รายละเอียดนำเสนอในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการทดสอบค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก

ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.68	0.20
2	0.55	0.35
3	0.68	0.50
4	0.63	0.45
5	0.61	0.58
6	0.74	0.33
7	0.80	0.30
8	0.65	0.45
9	0.45	0.30

ตารางที่ 6 ผลการทดสอบค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
10	0.49	0.43
11	0.70	0.35
12	0.65	0.35
13	0.58	0.30
14	0.49	0.28
15	0.45	0.25

จากตารางที่ 5 จะเห็นว่าแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อน ทุกข้อจะมีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 - 0.80 และอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.02 ขึ้นไปนั้น ถือว่าเป็นแบบวัดที่ใช้ได้ และผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อน (Coefficient Alpha) ของ Cornbrash ของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 ผู้วิจัยได้พิจารณาผลการวิเคราะห์แบบวัดดังกล่าวแล้วเห็นว่าสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

3.4 เกณฑ์การประเมิน

ในการตรวจให้คะแนนแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อน เป็นการตรวจแบบ Analytical method โดยผู้วิจัยได้จัดทำเกณฑ์การประเมิน (rubric score) และตัวอย่างคำตอบไว้ (รายละเอียด ในภาคผนวก ค) โดยแยกคำตอบของแต่ละข้อออกเป็นประเด็นสำคัญ คะแนนที่นักเรียนจะได้ขึ้นอยู่กับประเด็นที่นักเรียนตอบ ซึ่งเกณฑ์การประเมิน (rubric score) และตัวอย่างคำตอบนี้ผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและได้ปรับแก้ตามคำแนะนำแล้ว ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ตัวอย่างเกณฑ์การประเมิน (rubric score)

ระดับความสามารถในการ คิดสะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
ระดับที่ 1 รู้ข้อเท็จจริง ว่า คืออะไร สรุปมโนทัศน์ของ เรื่องนั้นๆ ได้ คำถาม สรุปสาระสำคัญ จากข่าวที่กำหนดให้	4 = สามารถระบุ สาระสำคัญจากข่าวได้ ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน ตรงทุกประเด็น	เจ้าของข้อปึงมอลลีในเมืองเสิน หยาง ประเทศจีน ได้เปิดกิจกรรมห้อง ระบายความแค้น ให้บริการแก่ลูกค้า ผู้หญิงโดยเฉพาะ มาทុบทำลาย เพื่อ ระบายความเครียด จากสาเหตุต่างๆ ได้รู้สึกผ่อนคลายทางจิตใจ และ กิจกรรมนี้สร้างรายได้ให้ดีมาก
	3 = สามารถระบุ สาระสำคัญจากข่าวได้ ถูกต้อง ละเอียด ค่อนข้าง ครบถ้วน แต่ขาดไป 1 ประเด็น	เจ้าของข้อปึงมอลลีในเมืองเสิน หยาง ประเทศจีน ได้เปิดห้องระบาย ความแค้น ให้บริการแก่ลูกค้าผู้หญิงที่ เกิดความเครียดมาทុบทำลายสิ่งของ เพื่อระบายความเครียดจากสาเหตุ ต่างๆ
	2 = สามารถระบุ สาระสำคัญจากข่าวได้ไม่ ครบถ้วน ขาดไป 2 ประเด็น	ได้มีการเปิดบริการห้องระบาย ความแค้น เพื่อให้บริการแก่ลูกค้า ผู้หญิงมาทำลายข้าวของเพื่อคลาย เครียด
	1 = สามารถระบุ สาระสำคัญจากข่าวได้ บางส่วน เล็กน้อย ขาดไป 3 ประเด็น	มีห้องระบายความเครียดให้คนไป ระบายทុบทำลายสิ่งของ
	0 = ไม่สามารถระบุ สาระสำคัญจากข่าวได้	ไม่ตอบคำถาม

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปยังอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

3.5.2 ผู้วิจัยอธิบายชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้บริหาร อาจารย์หัวหน้าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อาจารย์หัวหน้าหลักสูตรกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผู้ประสานงานกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เกี่ยววัตถุประสงค์ของการวิจัย และเนื้อหาที่จะใช้ในการทดลอง เพื่อขออนุญาตในการทำวิจัย

3.5.3 ประชุมนิเทศนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรม เพื่อชี้แจงรายละเอียดในการร่วมกิจกรรมและเตรียมนักเรียนที่จะเข้าร่วมโปรแกรมให้มีทักษะในการทำงานกลุ่ม เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองและของกลุ่ม

3.5.4 แบ่งกลุ่มเพื่อจัดกิจกรรมกลุ่มในการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนจับกลุ่มกันเองตามความสมัครใจ

3.5.6 ก่อนทำการทดลองโปรแกรม ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อนก่อนเรียน (pre-test)

3.5.6 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโปรแกรมด้วยตนเอง โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการคิดสะท้อน โดยใช้ ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 แผน ให้กับกลุ่มตัวอย่าง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 รวมเวลาที่ใช้ในการทดลอง 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน ในเวลาเรียนปกติ (วันศุกร์ เวลา 10.25 – 12.15) รวมเป็นเวลา 20 คาบ ตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้	เรื่อง	สัปดาห์ที่	จำนวนคาบ (คาบละ 50 นาที)
1	เดือนวัยรุ่นนัฟงเพลงเสียงดังทำหูตึง สื่อสารเพี้ยน	1	2
2	ปัญหาโรคอ้วน	2	2

ตารางที่ 8 การดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้	เรื่อง	สัปดาห์ที่	จำนวนคาบ (คาบละ 50 นาที)
3	นักเรียนช่างกลก่อเหตุยิงคู่อริเด็ก ป.3 ถูก ลูกหลงตาย	3	2
4	ให้รู้สำนักวัชรทัฬหะเหล่าน้ำค้าง	4	2
5	กู่ชีพคนงานเหมืองซิดี	5	2
6	เศรษฐกริกแย แม่บ้านพลิกตำราผู้ของแพง	6	2
7	โจรไต้ยั้งเหมิม กตบิ้มทหารดับ 3	7	2
8	กระตุ้นเด็กกินอาหารเข้าส่งผลเรียนดี	8	2
9	มหันตภัย ลักพาตัวเด็ก	9	2
10	ปะการังอันดามันฟอกขาว จ่อสั่งปิด	10	2

3.5.7 หลังจากการทดลองโปรแกรมสิ้นสุดลง ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อน (Post-test)

3.6 ความเที่ยงในการตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์

เนื่องจากการทดสอบแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อนในครั้งนี้ แบบวัดเป็นแบบอัตนัย หรือความเรียง ผู้ตรวจย่อมต้องทำการตรวจให้คะแนนแบบอัตนัยด้วยเช่นกัน ดังนั้นหากผู้วิจัยทำการตรวจข้อสอบเองเพียงผู้เดียว แม้ว่า ผู้วิจัยจะได้จัดทำตัวอย่างคำตอบและเกณฑ์การให้คะแนนโดยแยกคำตอบของแต่ละข้อออกเป็นประเด็นสำคัญ คะแนนที่นักเรียนจะได้ขึ้นอยู่กับประเด็นที่นักเรียนตอบแล้วก็ตาม การตรวจให้คะแนนก็อาจเกิดความคลาดเคลื่อนด้วยสาเหตุต่างๆ เช่น ความลำเอียง ความเหนื่อย ความคาดหวังของผู้ตรวจ เป็นต้น สำหรับวิธีการตรวจให้คะแนนนั้น เพื่อลดความผิดพลาดอันอาจเกิดขึ้น ผู้วิจัยได้ขอให้อาจารย์ที่อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 2 ท่านและตัวผู้วิจัยเอง ทำการตรวจให้คะแนน แล้วใช้คะแนนเฉลี่ยของผู้ตรวจเป็นคะแนนที่นักเรียนได้

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมกับคะแนนหลังเข้าร่วมโปรแกรม โดยการทดสอบค่าที (t-test dependent) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตารางประกอบการอธิบายความเรียง

4. การปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และ วัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

ผู้วิจัยพิจารณาปรับปรุงข้อมูลต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ผลการทดลองโปรแกรม
2. ข้อมูลที่เกิดจากการบันทึกเพิ่มเติมอื่นๆ ระหว่างดำเนินการทดลองใช้โปรแกรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ผลของโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิดสะท้อน โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้แบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อน จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางประกอบการอธิบายความเรียง โดยผู้วิจัยได้นำเสนอดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนของแต่ละระดับ ก่อนและหลังการทดลอง

1.1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 1 ก่อนและหลังการทดลอง

1.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 2 ก่อนและหลังการทดลอง

1.3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 3 ก่อนและหลังการทดลอง

1.4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 4 ก่อนและหลังการทดลอง

1.5 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 5 ก่อนและหลังการทดลอง

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนโดยรวมของนักเรียน ก่อนและหลังการทดลอง

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนของแต่ละระดับ ก่อนและหลังการทดลอง

1.1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 1 (สามารถรู้ข้อเท็จจริง สรุปมโนทัศน์ของเรื่องนั้นได้) ก่อนและหลังการทดลอง

ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 1 ก่อนและหลังการทดลอง

การทดสอบ (N = 38)	คะแนน (คะแนนเต็ม 12 คะแนน)		t
	\bar{X} คะแนน	S.D.	
ก่อนการทดลอง	7.21	2.28	10.25**
หลังการทดลอง	9.87	1.61	

** $p < .01$ ($.01t_{37} = 2.431$)

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 1 คือ สามารถรู้ข้อเท็จจริง สรุปมโนทัศน์ของเรื่องนั้นได้ ของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 1 ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.21 คะแนน และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.87 คะแนน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 2 (สามารถรู้ว่าเรื่องที่นำเสนอ เรื่องใดเป็นข้อเท็จจริง เรื่องใดเป็นเพียงความคิดเห็นชี้้นำ) ก่อนและหลังการทดลอง

ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 2 ก่อนและหลังการทดลอง

การทดสอบ (N = 38)	คะแนน (คะแนนเต็ม 12 คะแนน)		t
	\bar{X} คะแนน	S.D.	
ก่อนการทดลอง	6.24	2.22	14.16**
หลังการทดลอง	9.34	1.62	

** $p < .01$ ($.01t_{37} = 2.431$)

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 2 คือ สามารถรู้ว่าเรื่องที่นำเสนอ เรื่องใดเป็นข้อเท็จจริง เรื่องใดเป็นเพียงความคิดเห็นชี้นำของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 2 ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.24 คะแนน และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.34 คะแนน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 3 (สามารถสรุปวิธีการนำเสนอทางเลือกในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหาได้ และกรองข้อเท็จจริงออกจากการนำเสนอให้ได้) ก่อนและหลังการทดลอง

ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 3 ก่อนและหลังการทดลอง

การทดสอบ (N = 38)	คะแนน (คะแนนเต็ม 12 คะแนน)		t
	\bar{X} คะแนน	S.D.	
ก่อนการทดลอง	6.26	2.25	12.02**
หลังการทดลอง	9.16	1.65	

** $p < .01$ ($.01t_{37} = 2.431$)

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 3 คือ สามารถสรุปวิธีการนำเสนอทางเลือกในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหาได้และกรองข้อเท็จจริงออกจากการนำเสนอให้ได้ ของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 3 ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.26 คะแนน และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.16 คะแนน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 4 (ระบุเหตุผลมาสนับสนุนในแนวทางแก้ปัญหา และนำข้อเท็จจริงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้) ก่อนและหลังการทดลอง

ตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 4 ก่อนและหลังการทดลอง

การทดสอบ (N = 38)	คะแนน (คะแนนเต็ม 12 คะแนน)		t
	\bar{X} คะแนน	S.D.	
ก่อนการทดลอง	4.95	1.77	6.59**
หลังการทดลอง	6.24	1.88	

** $p < .01$ ($.01t_{37} = 2.431$)

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 4 คือ ระบุเหตุผลมาสนับสนุนในแนวทางแก้ปัญหา และนำข้อเท็จจริงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 4 ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.95 คะแนน และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.24 คะแนน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.5 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 5 (สามารถประเมินถึงแนวทางที่เป็นไปได้ในการนำไปใช้ให้เกิดผลดีที่สุด) ก่อนและหลังการทดลอง

ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 5 ก่อนและหลังการทดลอง

การทดสอบ (N = 38)	คะแนน (คะแนนเต็ม 12 คะแนน)		t
	\bar{X} คะแนน	S.D.	
ก่อนการทดลอง	5.03	1.92	4.71**
หลังการทดลอง	6.18	2.15	

** $p < .01$ ($.01t_{37} = 2.431$)

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 5 คือ สามารถประเมินถึงแนวทางที่เป็นไปได้ในการนำไปใช้ให้เกิดผลดีที่สุด ของนักเรียน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนระดับที่ 5 ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.03 คะแนน และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.18 คะแนน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนโดยรวมของนักเรียน ก่อนและหลังการทดลอง

ตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนโดยรวมของนักเรียน ก่อนและหลังการทดลอง

การทดสอบ (N = 38)	คะแนน (คะแนนเต็ม 60 คะแนน)		t
	\bar{X} คะแนน	S.D.	
ก่อนการทดลอง	29.68	9.46	17.54**
หลังการทดลอง	40.79	7.63	

** $p < .01$ ($.01t_{37} = 2.431$)

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนโดยรวมของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนโดยรวมของนักเรียน ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 29.68 คะแนน และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 40.79 คะแนน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง ผลของโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรมที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

สมมติฐานการวิจัย

ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญ .01

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และการพัฒนากรอบแนวคิดในการสร้างโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี รูปแบบการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบโปรแกรม ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโปรแกรม วิธีการสร้างโปรแกรม รูปแบบการพัฒนาโปรแกรม และการประเมินโปรแกรมจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่างๆ

1.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ทักษะการคิด และการคิดสะท้อนจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่างๆ

1.3 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับข่าว และเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน โดยค้นจากหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ และการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต

2. การสร้างโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

2.1 ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาโปรแกรม แบ่งออกเป็น 2 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 เป็นการสร้างโปรแกรม ประกอบด้วยกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ในการเรียนการสอน และวิเคราะห์ ติความทักษะและเนื้อหาในการเรียนออกมาเป็นขั้นตอนย่อยๆ ตามลักษณะของเนื้อหา และลำดับความยากง่าย

ขั้นที่ 2 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดสะท้อนในการจัดการเรียนการสอนครั้งนี้โดยได้แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทผู้เรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 5

2.2 ขั้นตอนที่ 2 เป็นการประเมินโปรแกรม

3. การทดลองโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร คือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสาธิตในสังกัดมหาวิทยาลัยรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5/3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เนื่องจาก นักเรียนในแต่ละห้องของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา มีการจัดแบบให้คณะเพศ อายุ และความสามารถทางสติปัญญา สูง กลาง ต่ำ รวมกัน ซึ่งจะช่วยให้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ได้สอดคล้องกับสภาพปัญหา การดำเนินชีวิตที่หลากหลายของนักเรียน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน และแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 15 ข้อ

3.3 เกณฑ์การตรวจให้คะแนน เป็นการตรวจแบบ Analytical method โดยผู้วิจัยได้จัดทำเกณฑ์การประเมิน (rubric score) และตัวอย่างคำตอบ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 ก่อนทำการทดลองผู้วิจัยจะทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)

3.4.2 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองสอนด้วยตนเอง โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการคิดสะท้อนๆ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จำนวน 10 แผน แก่นักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 รวมเวลาที่ใช้ในการทดลอง 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน ในเวลาเรียนปกติ รวมเป็นเวลา 20 คาบ

3.4.3 เมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยจะทำการสอบหลังเรียน (Post-test)

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมกับคะแนนหลังเข้าร่วมโปรแกรม โดยการทดสอบค่าที (t-test dependent) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางประกอบการอธิบายความเรียง

4. การปรับปรุงโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โดยพิจารณาปรับปรุงจากผลการทดลองโปรแกรม และ ข้อมูลที่เกิดจากการบันทึกเพิ่มเติมอื่นๆ ระหว่างดำเนินการทดลองใช้โปรแกรม

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนโดยรวมของนักเรียน ก่อนและหลังการทดลอง พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนโดยรวมของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดสะท้อนโดยรวมของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานและข้อตกลงเบื้องต้นที่ตั้งไว้ สามารถอธิบายด้วยเหตุผล ดังต่อไปนี้

1. โปรแกรมการสอนที่จัดทำขึ้นนี้ มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสะท้อน ให้กับนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมทดลอง โดยนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมจะได้รับการส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน อย่างต่อเนื่องในวันศุกร์ของทุกสัปดาห์ วันละ 2 คาบ เป็นเวลา 10 สัปดาห์ หรือ 20 คาบ ซึ่งนักเรียนจะได้รับการฝึกตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยจะดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งด้วยเหตุผลดังกล่าว ก็อาจเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดสะท้อน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ อุษณีย์ โพธิสุข และคณะ(2546) ที่กล่าวว่า ทักษะการคิดเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาและฝึกฝนได้บุคคลใดได้รับการพัฒนาและฝึกอย่างชำนาญก็จะมีทักษะการคิดเพิ่มมากขึ้น และสอดคล้องกับ Sternberg (1985) ที่ว่าการพัฒนาการคิดต้องมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมที่เคยชิน โดยอาศัยกระบวนการ (Adaptation) หรือเลือกสิ่งแวดล้อมเข้ามาช่วย ปรับแต่งสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความคิดเห็นของ Bruner (1963) ที่ว่า หากจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับระดับความพร้อมของผู้เรียน และสอดคล้องกับพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนจะช่วยให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพ การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากการที่คนเราสามารถสร้างความคิดรวบยอดได้อย่างเหมาะสม และการเรียนรู้ที่ได้ผลดีที่สุดคือการที่ผู้เรียนค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น ครูจะเป็นเพียงผู้คอยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดขึ้นเท่านั้น

2. กระบวนการจัดการเรียนการสอนในโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน จะใช้ขั้นตอนการสอนตามที่ผู้วิจัยได้ประยุกต์จากแนวคิดนักการศึกษาหลายท่าน และได้สังเคราะห์ออกมา 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นจับประเด็นปัญหา 2) ขั้นค้นคว้าข้อมูล 3) ขั้นเพิ่มพูนปัญญา 4) ขั้นสนทนาแลกเปลี่ยน 5) ขั้นพาดพิงข้อสรุป ซึ่งขั้นตอนกระบวนการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งเน้นให้จัดการเรียนการสอนแบบเน้นกระบวนการคิด เนื่องจาก กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องงานวิจัยที่เกี่ยวกับการส่งเสริมความสามารถในการคิดสะท้อน ที่สอนด้วยวิธีเน้นกระบวนการคิด เช่น งานวิจัยของ Hae-deok song (2005) ที่ศึกษาถึงปัจจัยที่จะกระตุ้นให้เกิดการคิดสะท้อนว่าปัจจัยใดช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการคิดสะท้อน ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการเรียนการสอน มีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดการคิดสะท้อนได้

3. การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยใช้โปรแกรม สื่อการสอน แบบฝึกหรือ บทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดโดยตรง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความคิดของเด็กโดยเฉพาะ เนื้อหาของโปรแกรมและสื่อการศึกษาดังกล่าวจะไม่เน้นเนื้อหาในวิชาที่เรียนตามหลักสูตร เนื้อหาที่สร้างขึ้นเพื่อมุ่งเน้นพัฒนาทักษะและกระบวนการคิดโดยเฉพาะ โดยสื่อการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยใช้มีหลากหลาย เช่น เกม เทคนิคคำถาม วิดีทัศน์ ของจริง ไปงาน แผนภูมิ รูปภาพ การค้นคว้า การใช้ห้องสมุดการใช้กระบวนการกลุ่ม การระดมความคิด การแสดงบทบาทสมมุติ อีกทั้งเนื้อหาที่นำมาใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นเนื้อหาที่นักเรียนเรียนรู้ได้ในชีวิตประจำวัน และอยู่ในความสนใจ ทำให้นักเรียนไม่เบื่อ มีความสนุกสนาน และให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดี มีความกระตือรือร้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาศวี รอดสมจิตร (2542) ที่กล่าวว่า การใช้เทคนิคการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย รวมทั้งเนื้อหาที่นำมาใช้เป็นเนื้อหาที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน จะทำให้นักเรียนไม่เบื่อและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม

4. ในการทดลองโปรแกรมในแต่ละครั้ง กิจกรรมการเรียนการสอน ถ้ามีกิจกรรมถาม-ตอบ มีเกม นักเรียนก็จะมี ความสนุกสนานในการเรียนมาก มีความกระตือรือร้น ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างเต็มที่ สำหรับใ้บทความรู้ข่าวต่างๆ ผู้เรียนให้ความสนใจต่อข่าวมาก โดยเฉพาะข่าวที่ใกล้ตัวผู้เรียน เช่น ข่าวเตือนภัย รุนฟังเพลงเสียงดังทำหูตึง สื่อสารพิษ ยา ปัญหาโรคอ้วน หรือข่าวมหัศจรรย์ ลักพาตัวเด็ก เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างมาก และถ้าใ้บทความรู้ข่าวมีภาพสีประกอบก็จะทำให้เด็กสนใจในข่าวนั้นมากยิ่งขึ้น ถ้ามีสื่อในการเรียนการสอนประกอบก็จะทำให้นักเรียนมีความสนุกสนานมากขึ้นเช่นกัน ในส่วนของไปงานและใ้บทความรู้ข่าว ได้ทดลองใ้บทความรู้ข่าวและไปงานที่เป็นข่าวดำ มาให้นักเรียน จะใ้ความสนใจไม่มาก แต่พอปรับใ้บทความรู้ข่าว แล้วมีภาพประกอบและไปงานก็มีภาพสีประกอบ ทำใ้เด็กมีความกระตือรือร้นอยากจะทำไปงานเพิ่มขึ้นกว่าเดิม

5. ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ระดับความสามารถในการคิดสะท้อนเปรียบเทียบกับร้อยละ (รายละเอียดตามตารางที่ 17 – 19 ในภาคผนวก จ) พบว่า จำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ระดับความสามารถในการคิดสะท้อน ก่อนทำการทดลอง ระดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 78.95 ระดับที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 52.63 ระดับที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 50 ระดับที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 34.21 และระดับที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 26.32 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแม้ว่านักเรียนจะไม่เคยเข้ารับการฝึกความสามารถในการคิดสะท้อนมาก่อน ก็มีนักเรียนบางส่วนที่สามารถตอบคำถามผ่านเกณฑ์

ความสามารถในการคิดสะท้อน ซึ่งเหตุผลดังกล่าวมาจากการที่โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ได้กำหนดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ และส่วนที่เป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่โรงเรียนกำหนดมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2545 และมีการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าวมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 โดยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่โรงเรียนกำหนดขึ้นประกอบด้วยกาให้นักเรียนเป็นผู้มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจรรณญาณ คิดพิจารณาอย่างรอบคอบ มีเหตุผล มีหลักฐาน มีหลักเกณฑ์ มีประสิทธิภาพ มีจุดมุ่งหมาย ก่อนตัดสินใจ รวมถึงให้นักเรียนเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ มีความรอบรู้ มีทักษะชีวิต และพึ่งตนเองได้ มีจิตใจและอารมณ์มั่นคง มีคุณธรรม จริยธรรมและมีค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าวจึงเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญที่ทำให้นักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา มีความสามารถทางด้านการคิดสะท้อนอยู่บางส่วน

ซึ่งเมื่อพิจารณาจำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ระดับความสามารถในการคิดสะท้อนก่อนและหลังทำการทดลองเปรียบเทียบเป็นร้อยละ จะเห็นได้ว่า มีจำนวนนักเรียนที่ทำแบบทดสอบผ่านเกณฑ์ระดับที่ 1 ก่อนทำการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 78.95 หลังทำการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 100 เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.05 ระดับที่ 2 ก่อนทำการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 52.63 หลังทำการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 100 เพิ่มขึ้นร้อยละ 47.37 ระดับที่ 3 ก่อนทำการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 50 หลังทำการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 100 เพิ่มขึ้นร้อยละ 50.00 ระดับที่ 4 ก่อนทำการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 34.21 หลังทำการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 65.79 เพิ่มขึ้น 31.58 และระดับที่ 5 ก่อนทำการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 26.32 หลังทำการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 50.00 เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.68 แต่อย่างไรก็ตาม มีจำนวนผู้ผ่านเกณฑ์เพิ่มขึ้นจากก่อนทำการทดลอง แสดงให้เห็นถึงนักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นหลังทำการทดลอง จากเหตุผลดังกล่าว มาจากการที่นักเรียนซึ่งมีพื้นฐานด้านทักษะการคิดอยู่บ้างแล้วบางส่วน เมื่อได้รับการฝึกทักษะการคิดมากขึ้น บ่อยขึ้น จึงเป็นการเพิ่มพูนปัญญาให้เกิดมากขึ้น ส่วนสาเหตุที่มีนักเรียนบางส่วนไม่สามารถก้าวไปถึงระดับที่ 4 ซึ่งเป็นการหาเหตุผลมาสนับสนุนในแนวทางแก้ปัญหา และนำข้อเท็จจริงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ และระดับที่ 5 ที่เป็นเรื่องของการประเมินถึงแนวทางที่เป็นไปได้ในการนำไปใช้ให้เกิดผลดีที่สุดซึ่งเป็นระดับการคิดที่เป็นนามธรรมมากขึ้น ก็อาจจะเป็นเพราะการเรียนรู้ของเด็กเป็นไปตามพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งจะมีพัฒนาการไปตามวัยต่างๆ เป็นลำดับขั้น โดยนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

จะมีอายุอยู่ในช่วง 10 ปี 6 เดือน ถึง 11 ปี 6 เดือน ซึ่งเป็นช่วงคาบเกี่ยวระหว่างขั้นการคิดแบบรูปธรรม กับขั้นการคิดแบบนามธรรม ตามทฤษฎีของ Piaget โดยนักเรียนบางคนยังไม่สามารถคิดในสิ่งที่เป็นนามธรรมที่ซับซ้อนได้ แต่จะเริ่มแก้ปัญหาโดยอาศัยการตั้งสมมติฐาน และอาศัยหลักของความสัมพันธ์ของปัญหานั้นๆ ส่วนบางคนอาจจะรู้จักคิดหาเหตุผลและเรียนรู้เกี่ยวกับนามธรรมได้ดีขึ้นสามารถตั้งสมมติฐานและแก้ปัญหาได้และคิดหาเหตุผลแบบตรรกศาสตร์ได้แล้ว

เมื่อได้พิจารณาถึงผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัยเรื่อง ผลของโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 แล้วเห็นว่า ข่าวและเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เหมาะสมที่จะนำมาเป็นสื่อการเรียนการสอนในการสอนคิด เนื่องจากข่าวและเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะข่าวที่ใกล้ตัวผู้เรียน จะมีเรื่องราว มีความเป็นธรรมชาติ สามารถนำมาฝึกวิเคราะห์ ไตร่ตรอง และสะท้อนความคิดออกมาได้ดี ผู้วิจัยเห็นว่าโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อนนี้ สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือส่งเสริมทักษะการคิด ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อนได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามการที่นักเรียนจะพัฒนาระดับความสามารถในการคิดสะท้อนของตัวเองไปถึงระดับใด ก็จะเป็นไปตามระดับสติปัญญา อายุ หรือได้รับปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ที่ทำให้นักเรียนมีการพัฒนาระดับความสามารถในการคิดสะท้อนได้สูงกว่าผู้อื่น และสำหรับนักเรียนที่เกิดความสามารถในการคิดสะท้อนน้อยกว่าผู้อื่นนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า หากได้รับการส่งเสริมในระยะเวลาที่นานขึ้น หรือเมื่อนักเรียนมีอายุมากขึ้น มีวุฒิภาวะ และประสบการณ์ชีวิตมากขึ้น นักเรียนก็อาจจะมีการพัฒนาระดับความสามารถในการคิดสะท้อนที่สูงขึ้นตามไปได้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ไปใช้

1. ครูควรมีความเข้าใจและให้ความสำคัญต่อการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสะท้อนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และแก้ไขปรับปรุงกิจกรรม รวมทั้งขั้นตอนการดำเนินงาน

ให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เปิดโอกาสในการพัฒนาศักยภาพ และความสามารถในการคิดสะท้อนของตนเองให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้ ในระยะแรกอาจสร้างความสับสนให้กับนักเรียนอยู่บ้าง แต่ถ้าหากผู้สอนมีความตั้งใจ เอาใจใส่ หมั่นฝึกใช้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ นักเรียนก็จะเข้าใจ และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ครูควรเลือกข่าวที่ใกล้เคียงกับความสนใจและวัยของนักเรียน โดยการคัดเลือกข่าว ต้องมีสถานการณ์ปัญหาที่ต้องหาทางแก้ไข จึงจะพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการคิดสะท้อนได้

3. การแบ่งกลุ่มของนักเรียน ครูควรมีส่วนร่วมในการจัดกลุ่มบ้าง เพื่อให้กลุ่มมีความหลากหลายทางความสามารถระดับต่างๆ คุละกันไป เพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสทำงานร่วมกันได้

4. ในการทดลองใช้โปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น จำนวน 10 แผน หลังจากที่ได้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดลองใช้โปรแกรม ตลอดจนข้อมูลเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมระหว่างการทดลองทำให้พบประเด็น เกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยพบว่า นักเรียนให้ความสนใจต่อข่าวมาก โดยเฉพาะข่าวที่ใกล้ตัวนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างมาก นักเรียนมีความกระตือรือร้น และใฝ่ความรู้ข่าว ถ้ามีภาพสีประกอบก็จะทำให้นักเรียนสนใจในข่าวนั้นมากยิ่งขึ้น ถ้ามีสื่อในการเรียนการสอนประกอบก็จะทำให้นักเรียนมีความสนุกสนานมากขึ้นเช่นกัน ในส่วนของใบงานและใบความรู้ข่าว ได้ทดลองใบความรู้ข่าวและใบงานที่เป็นข่าวดำ มาให้นักเรียนทำปรากฏว่านักเรียน จะให้ความสนใจไม่มาก แต่พอปรับใบความรู้ข่าว แล้วมีภาพประกอบ และใบงานก็มีภาพสีประกอบ ทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นอยากจะทำใบงานเพิ่มขึ้นกว่าเดิม

ข้อเสนอเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้เนื้อหาอย่างอื่นที่ไม่ใช่ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน หรือในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ที่ไม่ใช่กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดสะท้อนต่อไป

2. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ ที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อน เช่น เพศ อายุ เป็นต้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. ฉายาแก่นักคิด. กรุงเทพมหานคร: ชัคเชลมีเดีย, 2545.

คมชัดลึก ออนไลน์. ซีไอเน็ตตกต่ำเหตุครูด้อยคุณภาพจ้อภิสัทธิดูแล. [ออนไลน์]

แหล่งที่มา:<http://www.komchadluek.net> [2553,มกราคม, 15].

เครือวัลย์ กาญจนคูหา. การใช้สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548.

ฉอ้าน วุฑฒิกกรรมรักษา. หลักการรายงานข่าว. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2536.

ชาติ แจ่มนุช. สอนอย่างไรให้คิดเป็น. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เลียงเชียง, 2545.

จริณ แก้วสนิท. การเขียนแผน การจัดการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: ธารอักษร, 2548.

จรีพรรณ ปิยพสุนทรา. การพัฒนาบทเรียนโปรแกรมแบบสาขา เรื่อง “มลพิษทางน้ำ” สำหรับ
นักเรียนช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-3. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545.

ชูลีกร ยิ้มสุด. การพัฒนาการคิดไตร่ตรองและพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู
ประถมศึกษาโดยใช้เทคนิคการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. วารสารพฤติกรรม
ศาสตร์ 15,1(กันยายน 2552): 112-127.

ทวีพร ดิษฐดำเรง. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิจารณ์ญาณเกี่ยวกับข่าวและเหตุการณ์
สำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2541.

ทีศนา เขมมณี และคนอื่นๆ. การเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพมหานคร: ไอเดียสแควร์,
2540

ทีศนา เขมมณี และคนอื่นๆ. วิทยาการด้านการคิด. กรุงเทพมหานคร: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป
แมนเนจเม้นท์, 2544.

ทีศนา เขมมณี และคนอื่นๆ. เมนูงานเด็ด : แผนการจัดการเรียนรู้คัดสรร. กรุงเทพมหานคร:
พัฒนาคุณภาพวิชาการ, 2548.

ทีศนา เขมมณี. กลุ่มสัมพันธ์ เพื่อการทำงานและการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร:
นิชินแอดเวอร์ไทซิง กรุ๊ป, 2545.

ทีศนา แคมมณี. ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.

กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์, 2551.

นาตยา อุประ. การพัฒนาบทเรียนโปรแกรมเรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย.

กรุงเทพมหานคร: B&P Publishing, 2542.

บุญเลี้ยง ทุมทอง. แนวทางพัฒนาการสอนกระบวนการคิด. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.

เบญจวรรณ กิสุขพันธ์. กลยุทธ์การสอนทักษะการคิด. กรุงเทพมหานคร: สุทธิพรการพิมพ์,
2548.

ประคอง กรรณสุด. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

ประภาศรี รอดสมจิตร. การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดหมวกคิดหกใบของเดอ โบโน.
วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

พัชรินทร์ พัฒนาศักดิ์. การพัฒนาระบบการสอนข่าวและเหตุการณ์สำหรับนักเรียน ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2528.

พลรพี ทูมาพันธ์. ผลของการทำวิจัยปฏิบัติการที่มีต่อความสามารถด้านการคิดสะท้อนของครู
ระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2545.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และคนอื่นๆ. ประมวลบทความ กลยุทธ์พัฒนาการคิด...ภูมิคุ้มกันในตนเอง.
กรุงเทพมหานคร: พัฒนาคุณภาพวิชาการ, 2551.

มกราพันธ์ จุฑะรสก. การคิดอย่างเป็นระบบ: การประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน.
กรุงเทพมหานคร: ธนาเพชร, 2551.

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์. พิมพ์ครั้งที่ 9.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.

รัตนา บรรณาธรรม. ผลของการสร้างผังความคิดและการเปิดเผยตัวในกระดานสนทนาที่มีต่อการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ในการเรียนบนเว็บของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.

วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุษาฎีกบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ราตรี นันทสุคนธ์. หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: จุดทอง, 2553

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา. คู่มือการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน. (อัดสำเนา).

ลักขณา สริวัฒน์. การคิด. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2549.

ล้วน สายยศ. สถิติวิทยาทางการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, 2540.

วรรณจรรย์ มั่งสิงห์. Reflective Thinking: แนวคิดใหม่ในวงการฝึกหัดครู. วารสารศึกษาศาสตร์ 16,2 (มิถุนายน-กันยายน 2531).

วลัย พานิช. ประมวลบทความ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

วาริรัตน์ แก้วอุไร. การพัฒนารูปแบบการสอนสำหรับวิชาสอนทั่วไปแบบเน้นกรณีตัวอย่าง เพื่อส่งเสริมความสามารถของนักศึกษาครูด้านการคิดวิเคราะห์แบบตอบได้ในศาสตร์การสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุษาฎีกบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

วีระ สุดสังข์. การคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, 2550.

เว็บไซต์ EDU PARK. วิจัยที่ปฏิรูปการศึกษาเหลว คนไทยไม่รู้จักคิดวิเคราะห์จะรัฐอยู่อย่างมั่วๆแบบเมกะโปรเจกต์. [ออนไลน์]แหล่งที่มา:<http://www.tlcthai.com>. [2553,มกราคม,15].

ศรินธร วิทยะสิรินันท์. วิทยาการด้านการคิด. กรุงเทพมหานคร: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมเนจเม้นท์, 2544.

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำวัจนัง. สอนเด็กให้คิดเป็น. กรุงเทพมหานคร: ปกรณศิลป์พริ้นติ้ง, 2546.

ศุจิกา ศรีนันทกุล. ผลการเรียนแบบสืบสอบเชิงปรัชญาบนเว็บบล็อกที่มีต่อการคิดไตร่ตรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุษาฎีกบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

- ศุภกร เกษเกล้า. การพัฒนาโปรแกรมการเรียนการสอนโดยใช้แนวการสอนแบบโครงงานผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง ปัญหาสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. กรมวิชาการ. การเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา, 2544.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. กรมวิชาการ. คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2545.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. รายงานความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานปี 2551-2552. กรุงเทพมหานคร: เพลินสตูดิโอ, 2552.
- สำลี ทองธิว. เรื่องคัดเฉพาะทางการประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- สำลี ทองธิว. ความคิดวิเคราะห์แบบตอบโต้ (Reflective thinking) และ สรุปสาระจากการใช้กรณีศึกษาในการสร้างกระบวนการความคิดวิเคราะห์แบบตอบโต้. เทคนิคและวิธีการสอนในระดับประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. การประเมินผลภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544.

- สุรพล พยอมแย้ม. จิตวิทยาพื้นฐานสำหรับการศึกษา. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2544.
- สุริวรรณ พองอินทร์. การศึกษาพัฒนาการการคิดไตร่ตรองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่มีการอบรมเลี้ยงดูและระดับเจตคติต่อพุทธศาสนาต่างกัน ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์, 2548.
- สุวิทย์ มูลคำ. ครบเครื่องเรื่องการคิด. กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์, 2547.
- สุวิทย์ มูลคำและคนอื่นๆ. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด. กรุงเทพมหานคร : อีโคบุ๊กส์, 2549.
- สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ. การสื่อข่าว: หลักการและเทคนิค. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, 2545.
- สมใจ พรหมสารี. การศึกษาผลการพัฒนาความสามารถในการคิดไตร่ตรองของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้การอบรมการเขียนบันทึกไตร่ตรองหลังการสอน. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2553.
- สมบัติ การจนารักพงศ์. นวัตกรรมการศึกษา ชุด คู่มือการประเมินทักษะการคิด ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: ธารอักษร, 2549.
- อรพินทร์ ชูชม. การวิจัยกึ่งทดลอง. วารสารพฤติกรรมศาสตร์ 15, 1(กันยายน 2552).
- อรรวรรณ ดวงสีใน. การพัฒนาโปรแกรมการสอนโดยใช้โครงการ เพื่อส่งเสริมความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ตำบลคูบัว จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- อุษณีย์ โพธิสุข และคนอื่นๆ. สร้างสรรค์นักคิด : คู่มือการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านทักษะความคิดระดับสูง. สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2546. [ออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.onec.go.th/publication/creative/cover.pdf>. [2553,ตุลาคม,20].

ภาษาต่างประเทศ

- Baron, J. Reflective Thinking as a goal of education. Jouranl of Experimental Psychology: Human Perception and Performance. 7(1),1981.
- Baker, C.R. Reflective Learning: A Teaching Strategy for Critical Thinking. Journal of Nursing Education. 1996.
- Bigge M. L. and Hunt. Phychology Foundation of Education 3rd. New York. Harper&Row.
- Boud, D.,Keogh, R. and Walker, D. Reflection:Turning experience into learning. London: Kogran Page. 1985.
- Bruner,J. S. The Process of education. Twelfth printing. Cambridge: Harvard university press. 1973.
- Eugenia J., Gregory E.P., Kenneth C.A., Elsa-Sofia M., and Stephanie T.L. Teacher Beliefs of reflective Thinking, Trust and Purpose in the Evaluative Process, and Its Influences on Instructional Improvement. [Online] Available from: www.icsei2009.org. [2554,มกราคม, 10]
- Dewey, J. How we think : A restatement of the relation of reflective thinking to the education process. Massachusetts: D.C. Health and Company. 1933.
- Good,C. V. Dictionary of Education. New York: McGraw-Hill Book Company, 1945.
- Huy,P. P. Achievement goals, the classroom environment, and reflective thinking:A conceptual framework. Electronic Journal of Research in Educational Psychology.16, 6,3 (2008),:571– 602.
- James,G. H. Reflective teaching : the study of your constructivist practices. New Jersey, 1996.
- Kember, D., et al. Development of a questionnaire to measure the laeal of reflective thinking. Assessment& Evaluation in Higher Education. 2000.
- Mehrens, W. A. and Irvin, J. L. Measurement and Evaluation in Education and Psychology. New York : Rinehartand Winston, 1973.
- Morris, L.B., and Samuel S.S. Learning Theories for Teachers. sixth edition. Boston.: Pearson Education. 2004.

- Moon, J. Reflection in learning and professional development: Theory and practice.
London: Kogan Page, 1999.
- Piaget, J. Intellectual evolution from adolescence to adulthood. Human Development, 15,
1972.
- Reginald D. A. John Dewey on Education. New York: Random House, 1964.
- Schon, D. The reflective practitioner. CA: Jossey-Bass. 1983.
- Song H. D., Koszalka T. A., and Grabowski B. Exploring Instructional Design Factors
Prompting Reflective Thinking in Young Adolescents. Canadian Journal of
Learning and Technology, 31,2,(2005), 49-68.
- Sternberg, R. J. Beyond IQ: A Triarchic Theory of Intelligence. Cambridge: Cambridge
University Press. 1985.
- Thorndike, R. L. and Elizabeth, H. Measurement and Evaluation in Psychology and
Education. 3rd ed. New York: Wiley, 1969.
- Tuckman, B. W. measuring educational outcomes: fundamentals of testing. New York:
Harcourt Brace Jovanovich, 1975.
- Wadsworth B.J. Piaget's Theory of Cognitive and Affective Development: Foundations
of Constructivism, Fifth Edition. New York: Longman Publishers. 1996.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ สุพร ชัยเดชสุริยะ
อาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดนุชา ปนคำ
อาจารย์โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาณุวัฒน์ จีระกรานนท์
อาจารย์โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สิวดี ลีศิริวัฒนกุล
อาจารย์โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
5. อาจารย์ จุลศักดิ์ สุขสบาย
อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)
(หัวหน้าฝ่ายวัดผลและประเมินผล)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

จดหมายขอความร่วมมือในการทำวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82680-2 ต่อ 612
 ที่ ศร 0512.6(2771)/53-3897 วันที่ 5 พฤศจิกายน 2553
 เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์สุพร ชัยเดชสุริยะ

ด้วย นางสาวเขาวนารด โพธิ์มี นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลของโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิดโดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวันในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรมที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อนของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-3898

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

19 ตุลาคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คนุชา ปนคำ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวเขาวนารด โพธิ์มี นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิดโดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวันในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรมที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อนของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

ฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-3997

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

9 พฤศจิกายน 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาณุวัฒน์ จิระกรานนท์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวเขาวนารด โพธิ์มี นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิดโดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวันในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรมที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อนของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-3899

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

19 ตุลาคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์สวลี ลีศิริวัฒนกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวเขาวนารด โพธิ์มี นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิดโดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวันในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรมที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อนของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

ฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-3998

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

9 พฤศจิกายน 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์จุลศักดิ์ สุขสบาย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวเขาวนารด โพธิ์มี นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิดโดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวันในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรมที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อนของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-3900

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

5 พฤศจิกายน 2553

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยและทดลองใช้เครื่องมือ

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวเขาวนารด โพธิ์มี นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ผลของโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิดโดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวันในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรมที่มีต่อความสามารถในการคิดสะท้อนของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวม ข้อมูลและทดลองใช้เครื่องมือ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ 2 แผน และแบบวัดความสามารถในการคิด สะท้อนฯ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยและ ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

ฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อน
สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญใน
ชีวิตประจำวัน

ชื่อ ด.ช. / ด.ญ.นามสกุล.....เลขที่.....
คำชี้แจง

1. แบบวัดประกอบด้วยสถานการณ์ที่เกี่ยวกับข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน ที่มีลักษณะเป็นคำถามอัตนัยมีทั้งหมด 15 ข้อข้อละ 4 คะแนน รวม 60 คะแนน กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดเพื่อประเมินความสามารถด้านการคิดสะท้อน
2. ให้นักเรียนฟังคำชี้แจงจากครูให้เข้าใจก่อนทำแบบวัด หากมีข้อสงสัยให้ถามครู
3. ให้นักเรียนอ่านข่าวและคำถามของสถานการณ์ข่าว และเหตุการณ์สำคัญในแต่ละข้อให้เข้าใจอย่างถ่องถ้วน แล้วลงมือเขียนคำตอบและใช้ความสามารถในการคิดและทำอย่างเต็มศักยภาพ
4. เวลาในการทำแบบวัด 1 ชั่วโมง 30 นาที

ข่าวที่ 1 :“ห้องระบายเครียด” ธุรกิจใหม่ในแดนมังกร

สภาพสังคมในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามภาวะเศรษฐกิจที่เติบโตแบบก้าวกระโดด ทำให้เกิดการแข่งขันในสังคมมากขึ้นเป็นเหตุทำให้ชาวแดนมังกรเกิดความเครียดสูงขึ้น แต่ความเครียดนั้นก็สร้างรายได้เป็นกอบเป็นกำให้เจ้าของ ซ็อบปิ้งมอลล์แห่งหนึ่งในเมืองเสิ่นหยาง ประเทศจีน ที่ได้เปิดห้อง “ระบายความแค้น” ให้บริการแก่ลูกค้าที่ต้องการทุบทำลายสิ่งของระบายความเครียด ซึ่งห้องนี้ไม่ธรรมดาเพราะจะให้บริการแก่ผู้หญิงที่ต้องการระบายความเครียดโดยเฉพาะ และสามารถเลือกได้ว่าจะใช้บริการในห้องรูปแบบไหน ซึ่งข้าวของได้จัดไว้ตั้งแต่ห้องนอน จนถึงห้องนั่งเล่น ในห้องเหล่านี้จะมีเครื่องใช้ภายในบ้านที่นำมาจัดวางไว้ เพื่อให้ลูกค้าเข้ามาทำลาย โดยก่อนเข้าห้องต่างๆ ลูกค้าจะได้รับอุปกรณ์คือ ไม้เบสบอล ถุงมือ หมวกกันน็อก เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดสิ่งของที่ถูกทุบกระเด็นใส่ใบหน้า เจ้าของซ็อบปิ้งมอลล์มีจุดมุ่งหมายในการสร้างห้องนี้มาเพื่อลูกค้ากลุ่มวัยรุ่นได้รู้สึกผ่อนคลาย คล้ายกับบ้านของตนเองที่สามารถทำทุกอย่างได้ตั้งใจ แม้กระทั่งทุบทำลายข้าวของฉีกหนังสือ หรือเก้าอี้ ในเวลา 1 นาที สิ่งของต่างๆ ที่นำมาให้บริการเป็นสินค้าของจริง เช่น เตารีด โทรศัพท์ โทรศัพท์มือถือ ฯลฯ ซึ่งทางห้างจัดซื้อของมือสองมาให้บริการ ลูกค้าที่มาใช้บริการส่วนใหญ่เกิดความเครียดจากการใช้ชีวิตประจำวัน ออกหักหรือแม้กระทั่งการแข่งขันในการหางานทำที่เพิ่มทวีขึ้นทุกวันในสังคมแดนมังกร ในอนาคตทางห้างมีโครงการที่จะเปิดให้บริการโซนห้องครัว เพื่อดึงดูดลูกค้ากลุ่มแม่บ้านที่อาจจะเครียด เพราะถูกสามีบ่นว่าทำอาหารไม่อร่อย ให้มาระบายความเครียดได้ด้วยเช่นกัน ไม่มีรายงานถึงราคาค่าใช้บริการต่อครั้ง แต่เชื่อว่าคงไม่ถูกอย่างแน่นอน หากทางระบายความเครียดด้วยการ.....

1. นักเรียนสรุปสาระสำคัญจากข่าวที่กำหนดให้

.....

.....

.....

2. สาเหตุของปัญหาจากข่าวนี้เกิดจากอะไร

.....

.....

.....

3. ถ้านักเรียนรู้สึกรู้สึกว่าตนเองเป็นแบบเดียวกับชาวแดนมังกรในข่าว จะแก้ปัญหาได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. นักเรียนสามารถนำวิธีการแก้ปัญหาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

5. ถ้านักเรียนนำวิธีการแก้ปัญหาไปใช้จริง จะเกิดผลดีต่อตนเองและประเทศชาติอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยเขตวัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข่าวที่ 2: ซี"เทรนต์เกาหลี"ทำเด็กเมินภาษาไทย "ราชบัณฑิต"ห่วงเขียนเรื่องยาวไม่ได้

เนื่องในวันภาษาไทย ซึ่งตรงกับวันที่ 29 กรกฎาคม ของทุกปี นายกมลมาศครูภาษาไทยแห่งประเทศไทย แห่งประเทศไทย ได้กล่าววว่าหน่วยงานต่างๆ ได้ร่วมกัน

รณรงค์เรื่องการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องในทุกๆ ปี แต่ก็ยังพบว่า ปัญหาการใช้ภาษาไทย ยังไม่ได้รับการแก้ไข โดยปัญหาทุกอย่างยังเหมือนเดิม และยิ่งน่าเป็นห่วงมากขึ้น เมื่อภายหลังการเข้ามาของกระแสเพลงและภาพยนตร์เกาหลี และแฟชั่นเกาหลี ก็นิยมไปสนใจเรียนภาษาเกาหลีมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชนมีการเรียนภาษาเกาหลีเสริมกันเป็นจำนวนมาก ในขณะที่แทบไม่มีใครสนใจเรียนเสริมภาษาไทย ทั้งที่ยังใช้ไม่ถูกต้อง จึงอยากให้กระทรวงวัฒนธรรมได้ช่วยรณรงค์ เรื่องการอนุรักษ์และการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องให้มาก และกระทรวงศึกษาธิการควรเน้นเรื่องการเรียนวิชาภาษาไทย โดยเฉพาะการปลูกฝังในเด็กนักเรียน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา รวมถึงส่งเสริมให้เด็กทุกชั้นเรียนสามารถเขียนเรื่องราวที่มีความยาวได้ เนื่องจากเด็กยุคใหม่ไม่สามารถเขียนอะไรที่ยาวๆ ได้ อาทิ เรียงความบรรยายหรือเรื่องราวต่างๆ

มกราคม	일월	อี-วอล
กุมภาพันธ์	이월	อี-วอล
มีนาคม	삼월	ซา-วอล
เมษายน	사월	ซา-วอล
พฤษภาคม	오월	โอ-วอล
มิถุนายน	유월	ยู-วอล
กรกฎาคม	칠월	ชี-วอล
สิงหาคม	팔월	พา-วอล
กันยายน	구월	กู-วอล
ตุลาคม	시월	ชี-วอล
พฤศจิกายน	십일월	ชี-บี-วอล
ธันวาคม	십이월	ชี-บี-วอล

การใช้ภาษาถิ่นเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่น่าเป็นห่วงมาก เพราะปัจจุบันเด็กไทย มักรู้สึกอายที่พูดภาษาถิ่นตัวเอง นอกจากนี้ ยังพบปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจผิดในการใช้ภาษาถิ่น โดยนำภาษากลางมาใช้สำเนียงท้องถิ่นจน

ทำให้ภาษามีการผิดเพี้ยน ซึ่งหากไม่เร่งแก้ไข ภาษาถิ่นดั้งเดิมที่มีอยู่ก็จะค่อยๆ สูญหายไปในที่สุด รวมทั้งปัญหาเด็กเมินภาษาไทยเพราะกระแสเกาหลีด้วยเช่นกัน

สรุปข่าวจาก หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันพุธที่ 21 กรกฎาคม 2553

6. นักเรียนสรุปสาระสำคัญจากข่าวที่กำหนดให้

.....

.....

.....

7. สาเหตุจากปัญหาจากข่าวนี้เกิดจากอะไร

.....

.....

.....

8. นักเรียนมีวิธีการใดที่จะทำให้เยาวชนไทยเห็นความสำคัญของภาษาไทย

.....

.....

.....

9. นักเรียนจะนำความรู้จากการเรียนภาษาไทยไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

10. ถ้านักเรียนนำวิธีการแก้ปัญหาไปใช้จริง จะเกิดผลดีต่อตนเองและประเทศชาติอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ข่าวที่ 3: มหันตภัย “น้ำป่า-น้ำท่วม” ถล่มโคราช

เหตุการณ์น้ำท่วมครั้งใหญ่ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ถือว่าเป็น
โศกนาฏกรรมร้ายแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ของดินแดนที่ราบสูงแห่งนี้เลย

ที่เดียว ย้อนกลับไปนับร้อยๆ ปี
แล้ว ที่ไม่เคยเกิดอุทกภัยที่สร้าง
ความเดือดร้อนเป็นวงกว้างแบบ
นี้มาก่อน คราบน้ำตาแห่งความ
สูญเสียและทรัพย์สิน บ้านเรือน
ข้าวของจมใต้บาดาล เจ้าของ
บ้านแทบเอาชีวิตไม่รอด เป็น
ภาพสะท้อนใจชาวไทยทั้ง
ประเทศ ต้นกำเนิด “น้ำท่วม”

ถล่มหลายคราวนี้ คงไม่ต้องไปโทษความโหดร้ายของธรรมชาติ แต่ทั้งหมด

เป็นผลลัพธ์อันเกิดจากการกระทำของมนุษย์ตาดำๆ ทั้งสิ้น ทั้งการบุกรุกตัดโค่นต้นไม้ บุกยึดครอบครองที่ดินด้วยน้ำมือนายทุน แต่ชาวบ้านบางส่วนที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ล้วนเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้เกิดน้ำท่วม สุดท้ายมนุษย์ต้องรับกรรม เมื่อถึงเวลาธรรมชาติ “เอาคืน” พินาศย่อยยับในช่วงวันที่ 14-18 ตุลาคม 2553 มีฝนตกหนักติดต่อกันหลายวัน หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องพยายามเตือนให้ประชาชนระมัดระวังน้ำป่าไหลหลาก และน้ำท่วมฉับพลันในที่สุด กระแสน้ำปริมาณมหาศาลจากป่าเขาใหญ่ไหลหลากทะลักลงมาทุกทิศทุกทางเข้าท่วมอำเภอต่างๆ ในจังหวัดนครราชสีมา มีระดับน้ำสูงมาก ในขณะนี้หลายจังหวัดก็กำลังประสบภาวะน้ำท่วมเหมือนกัน สร้างความทุกข์ระทมให้กับประชาชนทั่วหน้า มีผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ครั้งนี้หลายศพ ขณะนี้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต้องติดตามเฝ้าระวังสภาวะน้ำท่วมอย่างใกล้ชิด เนื่องจากจะมีพายุเม็กกี พัดเข้าประเทศฟิลิปปินส์ ก็จะส่งผลกระทบต่อจังหวัดต่างๆ ทางภาคอีสานภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคกลางของไทยด้วย น้ำป่าถล่มและน้ำท่วมครั้งนี้ได้รับความเสียหายอย่างหนัก พืชไร่ทั้งข้าวและ

มันสำปะหลังเสียหายนับพันไร่ รวมทั้งสัตว์เลี้ยง ทั้งเป็ด ไก่ หมู วัวและควาย ถูกน้ำพัดพาไปเป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นโรงพยาบาลมหาราช จังหวัดนครราชสีมา

เสียหายมากที่สุด ประเมินเบื้องต้นประมาณ 40 ล้านบาท แต่อย่างไรก็ตาม “ธารน้ำใจ” จากทั่วสารทิศก็หลั่งไหลเข้าไปช่วยเหลือซัพพอร์ตน้ำตาให้กับประชาชนผู้ได้รับความทุกข์ยาก คนไทยเราไม่ทิ้งกันอยู่แล้ว (สรุปข่าวจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ วันอังคารที่ 19 ตุลาคม 2553)

11. นักเรียนสรุปสาระสำคัญจากข่าวที่กำหนดให้

.....

.....

.....

12. ปัญหาน้ำท่วมจากข่าวที่กำหนดให้เกิดจากสาเหตุใด

.....

.....

.....

13. จากเหตุการณ์น้ำท่วมในครั้งนี้ นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาได้อย่างไร

.....

.....

.....

14. ถ้านักเรียนมีความรู้เรื่อง “น้ำป่าและน้ำท่วม” จะนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

15. นักเรียนนำวิธีการแก้ปัญหาใดไปใช้จริง จะเกิดผลดีที่สุด

.....

.....

.....

ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือนะคะ

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน

ข่าวที่ 1

ระดับความสามารถในการคิด สะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
ระดับที่ 1 รู้ข้อเท็จจริง ว่าคือ อะไร สรุปมโนทัศน์ของเรื่อง นั้นๆ ได้	4 = สามารถระบุ สาระสำคัญจากข่าวได้ ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน	เจ้าของข้อปบึงมอลลี่ในเมืองเสิน หยาง ประเทศจีน ได้เปิดกิจกรรม ห้องระบายความแค้น ให้บริการ แก่ลูกค้าผู้หญิงโดยเฉพาะ มาทูป ทำลาย เพื่อระบายความเครียด
คำถาม สรุปสาระสำคัญจาก ข่าวที่กำหนดให้	ตรงทุกประเด็น	จากสาเหตุต่างๆ ได้รู้สึกผ่อนคลาย ทางจิตใจ และกิจกรรมนี้สร้าง รายได้ให้ดีมาก
	3 = สามารถระบุ สาระสำคัญจากข่าวได้ ถูกต้อง ละเอียด ค่อนข้าง ครบถ้วน แต่ขาดไป 1 ประเด็น	เจ้าของข้อปบึงมอลลี่ในเมืองเสิน หยาง ประเทศจีน ได้เปิดห้อง ระบายความแค้น ให้บริการแก่ ลูกค้าผู้หญิงที่เกิดความเครียดมา ทูปทำลายสิ่งของ เพื่อระบาย ความเครียดจากสาเหตุต่างๆ
	2 = สามารถระบุ สาระสำคัญจากข่าวได้ไม่ ครบถ้วน ขาดไป 2 ประเด็น	ได้มีการเปิดบริการห้องระบาย ความแค้น เพื่อให้บริการแก่ลูกค้า ผู้หญิงมาทำลายข้าวของเพื่อ คลายเครียด
	1 = สามารถระบุ สาระสำคัญจากข่าวได้ บางส่วน เล็กน้อย ขาดไป 3 ประเด็น	มีห้องระบายความเครียดให้คนไป ระบายทูปทำลายสิ่งของ
	0 = ไม่สามารถระบุ สาระสำคัญจากข่าวได้	ไม่ตอบคำถาม

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ระดับความสามารถในการคิด สะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
ระดับที่ 2 รู้ว่าเรื่องที่น่าเสนอ เรื่องใดเป็นข้อเท็จจริง เรื่องใด เป็นเพียงความคิดเห็นชี้แนะ คำถาม สาเหตุของปัญหา จากข่าว เกิดจากอะไร	4 = สามารถอธิบายสาเหตุ ของปัญหาจากข่าวได้ ถูกต้อง ละเอียด ครบถ้วน ชัดเจน ตรงทุกประเด็น	ชาวแดนมังกรเกิดความเครียด เพราะสังคมในปัจจุบัน เปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะ เศรษฐกิจแบบก้าวกระโดด ทำให้ เกิดการแข่งขันในสังคมสูงมากขึ้น โดยเฉพาะผู้หญิง เมื่อความเครียด จากการใช้ชีวิตประจำวันหรือ ออกหัก และจากการแข่งขันการ ทำงานทำที่เพิ่มมากขึ้นทุกวัน
	3 = สามารถอธิบายสาเหตุ ของปัญหาจากข่าวได้ ถูกต้อง ละเอียด	ชาวแดนมังกรเกิดความเครียด เพราะสังคมเปลี่ยนแปลงไปตาม สภาวะเศรษฐกิจแบบก้าวกระโดด ทำให้เกิดการแข่งขันสูงในสังคม โดยเฉพาะผู้หญิงมีความเครียด จากการใช้ชีวิตประจำวัน หรือ ออกหัก
	2 = สามารถอธิบาย สาเหตุของปัญหา จากข่าวได้ ไม่ครบถ้วนทุก ประเด็น ขาดไป 2 ประเด็น	ชาวแดนมังกรเกิดความเครียด เพราะสังคมปัจจุบันเปลี่ยนแปลง ไปตามสภาวะเศรษฐกิจ ทำให้เกิด การแข่งขันสูง โดยเฉพาะผู้หญิงมี ความเครียดจากการใช้ ชีวิตประจำวัน

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ระดับความสามารถในการ คิดสะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
	1 =สามารถอธิบายสาเหตุของ ปัญหาจากข่าวได้บางส่วน เล็กน้อย ขาดไป 3 ประเด็น	ชาวแดนมังกรเกิดความเครียด เพราะสังคมปัจจุบันเปลี่ยนแปลง ตามสภาวะเศรษฐกิจ
	0 = ไม่สามารถระบุสาเหตุ ปัญหาจากข่าวได้	ไม่ตอบคำถาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ระดับความสามารถในการ คิดสะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
ระดับที่ 3 สรุปวิธีการ นำเสนอทางเลือกในการ แก้ไขสถานการณ์ปัญหา และกรองข้อเท็จจริงออกมา จากการนำเสนอให้ได้ คำถาม นักเรียนเลือก แนวทางในการแก้ปัญหา ด้วยวิธีใด	4 = สามารถเลือกวิธีการ แก้ปัญหาได้มากกว่า 1 อย่าง โดยอธิบาย ยกตัวอย่างให้เหตุผล ประกอบได้ครบถ้วน ละเอียด ชัดเจน	เช่น จะแก้ปัญหาโดยทำจิตใจให้ สบาย พักผ่อนให้ตนเองใจเย็นลง รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล พยายามหา กิจกรรมทำให้คลายเครียดโดย การนอน ฟังเพลง เล่นเกมส์ ดู หนัง หรือทำอะไรก็ได้ เพื่อให้ คลายเครียด ฯลฯ
	3 = สามารถเลือกวิธีการ แก้ปัญหาได้ 1 อย่าง โดย อธิบายยกตัวอย่างให้ เหตุผลประกอบได้ชัดเจน	เช่น จะแก้ปัญหาโดยวิธีการ ปรึกษากับคุณพ่อ คุณแม่ เล่าให้ ท่านฟังเพื่อระบายความเครียด เพราะคุณพ่อคุณแม่สามารถช่วย แก้ปัญหาให้ได้อย่างแน่นอน
	2 = สามารถเลือกวิธีการ แก้ปัญหาได้มากกว่า 1 อย่าง โดยไม่สามารถ อธิบายยกตัวอย่างประกอบ ได้	เช่น ทำจิตใจให้สบายปลอดโปร่ง เล่นกีฬา ฟังเพลง
	1 = สามารถเลือกวิธีการ แก้ปัญหาได้ 1 อย่าง โดยไม่ สามารถอธิบายยกตัวอย่าง ประกอบได้	เช่น การออกกำลังกาย ฟังเพลง ปลูกต้นไม้ ปรึกษาพ่อแม่ ปรึกษา แพทย์ ฯลฯ
	0 = ไม่สามารถระบุแนวทาง วิธีการแก้ปัญหาได้	ไม่ตอบคำถาม

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ระดับความสามารถในการ คิดสะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
ระดับที่ 4 สามารถระบุ เหตุผลมาสนับสนุนใน แนวทางแก้ปัญหา และนำ ข้อเท็จจริงไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ คำถาม สามารถนำวิธีการ แก้ปัญหาไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างไร	4 = สามารถระบุประโยชน์ที่ ได้จากการแก้ปัญหา แล้ว นำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้มากกว่า 1 อย่าง พร้อมยกตัวอย่าง และ อธิบายได้ชัดเจน	เช่น นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เวลามีเรื่องทุกซักรื้อน ทุกซัใจ เศร้า ก็สามารถแก้ปัญหาได้ โดยการ เล่าให้พ่อแม่ หรือเพื่อนสนิทฟัง เพื่อหาวิธีคลายเครียด หรือไปทำ กิจกรรมอย่างอื่น เช่น เล่นกีฬา ปลูกต้นไม้
	3 = สามารถระบุประโยชน์ที่ ได้จากการแก้ปัญหา แล้ว นำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างน้อย 1 อย่าง พร้อมยกตัวอย่าง และ อธิบายได้ชัดเจน	เช่น นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เวลามีเรื่องทุกซักรื้อน ทุกซัใจ เศร้า ก็สามารถแก้ปัญหาได้ ไม่เครียด โดยการเล่าให้พ่อแม่หรือเพื่อน สนิทฟัง
	2 = สามารถระบุประโยชน์ที่ได้ จากการแก้ปัญหา แล้วนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ อย่างน้อย 1 อย่าง พร้อม ยกตัวอย่าง และอธิบายได้ไม่ ชัดเจน	เช่น นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เวลามีเรื่อง ทุกซักรื้อน ทุกซัใจเราก็ สามารถแก้ปัญหาได้
	1 = สามารถระบุประโยชน์ที่ ได้จากการแก้ปัญหา แล้ว นำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ แต่อธิบาย ไม่ได้	เช่น นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เวลา มีเรื่องทุกซักรื้อน ทุกซัใจ

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ระดับความสามารถในการ คิดสะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
	0 = ไม่สามารถระบุประโยชน์ ที่ได้จากการแก้ปัญหา แล้ว นำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	ไม่ตอบคำถาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ระดับความสามารถในการ คิดสะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
ระดับที่ 5 สามารถประเมินถึง แนวทางที่เป็นไปได้ในการ นำไปใช้ให้เกิดผลดีที่สุด คำถาม ถ้านักเรียนนำวิธีการ แก้ปัญหาไปใช้จริง จะเกิด ผลดีอย่างไรบ้าง	4 = สามารถประเมินถึง แนวทางวิธีการแก้ปัญหา ถ้า หากนำไปใช้จริง แล้วจะเกิด ผลดีได้ครบถ้วนทั้ง 2 ส่วน และอธิบายได้ชัดเจน	ทำให้เกิดผลดีต่อตนเอง ไม่ เครียด รู้สึกสบายใจ มีความสุข สุขภาพแข็งแรง ปัญหาต่างๆ ก็ ลดลง และเกิดผลดีต่อ ประเทศชาติ คือ เมื่อคนใน ประเทศไม่มีความเครียด ทุกคนก็ มีความสุข มีความรักสามัคคี ต่อกัน และทำประโยชน์เพื่อ ส่วนรวม
	3 = สามารถประเมินถึง แนวทางวิธีการแก้ปัญหา ถ้า หากนำไปใช้จริง แล้วจะเกิด ผลดีได้ครบถ้วนทั้ง 2 ส่วน แต่ อธิบายได้ไม่ชัดเจน	ทำให้เกิดผลดีต่อตนเอง ไม่ เครียด และเกิดผลดีต่อ ประเทศชาติ คือ เมื่อคนใน ประเทศไม่มีความเครียด ก็จะมี แต่ความสุข
	2 = สามารถประเมินถึงแนวทาง วิธีการแก้ปัญหา ถ้าหาก นำไปใช้จริง แล้วจะเกิดผลดีได้ บางส่วน แต่อธิบายได้ไม่ชัดเจน	ทำให้เกิดผลดีต่อตนเอง มี ความเครียดน้อยลง ทำให้จิตใจ แจ่มใส อารมณ์ดี
	1 = สามารถประเมินถึง แนวทางวิธีการแก้ปัญหา ถ้า หากนำไปใช้จริง แล้วจะเกิด ผลดีได้ แต่อธิบายไม่ได้	ทำให้เกิดความเครียดน้อยลง

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ระดับความสามารถในการ คิดสะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
	0 = ไม่สามารถประเมินถึง แนวทางวิธีการแก้ปัญหา ถ้า หากนำไปใช้จริง แล้วจะเกิด ผลดีได้อย่างไร	ไม่ตอบคำถาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ข่าวที่ 2

ระดับความสามารถในการคิด สะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
ระดับที่ 1 รู้ข้อเท็จจริง ว่าคือ อะไร (สรุปมโนทัศน์ของเรื่อง นั้นๆ ได้) คำถาม สรุปสาระสำคัญจาก ข่าวที่กำหนดให้	4 = สามารถระบุ สาระสำคัญจากข่าวได้ ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน ตรงทุกประเด็น	หน่วยงานต่างได้รณรงค์เรื่องการ ใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง แต่ยังพบ ปัญหา เด็กและเยาวชนไทย ยัง ใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง และไม่ สามารถเขียนเรื่องยาวๆ ได้ ให้ ความสนใจภาษาไทยน้อยลง เพราะสนใจในกระแสของเกาหลี มากขึ้น และนิยมเรียนเสริมภาษา เกาหลีมากขึ้น จนละเลย ภาษาไทย ทั้งยังพบปัญหาการใช้ ภาษาถิ่นมากขึ้น เพราะเด็กไม่ กล้าพูดกัน ควรแก้โดยเร็ว
	3 = สามารถระบุ สาระสำคัญจากข่าวได้ ถูกต้อง ละเอียด ค่อนข้าง ครบถ้วน แต่ขาดไป 1 ประเด็น	พบปัญหาการใช้ภาษาไทยของ เด็กและเยาวชน ยังไม่ถูกต้อง เด็กเยาวชนให้ความสนใจ ภาษาไทยน้อยลง เพราะให้ความ สนใจในกระแสเกาหลีมากขึ้น นิยมเรียนภาษาเกาหลีเพิ่มขึ้น ทั้ง ยังพบปัญหาการใช้ภาษาถิ่นมาก ขึ้น เพราะเด็กไม่กล้าพูดกัน

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ระดับความสามารถในการ คิดสะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
	2 = สามารถระบุ สาระสำคัญจากข่าวได้ไม่ ครบถ้วน ขาดไป 2 ประเด็น	พบปัญหาการใช้ภาษาไทยของ เด็กและเยาวชน ยังไม่ถูกต้อง เด็ก เยาวชนให้ความสนใจภาษาไทย น้อยลง เพราะให้ความสนใจใน กระแสเกาหลีมากขึ้น
	1 = สามารถระบุ สาระสำคัญจากข่าวได้ บางส่วน เล็กน้อย ขาดไป 3 ประเด็น	พบปัญหาการใช้ภาษาไทยของ เด็กและเยาวชน ยังไม่ถูกต้อง เด็ก เยาวชนให้ความสนใจภาษาไทย น้อยลง
	0 = ไม่สามารถระบุ สาระสำคัญจากข่าวได้	ไม่ตอบคำถาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ระดับความสามารถในการคิด สะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
ระดับที่ 2 รู้ว่าเรื่องที่น่าเสนอ เรื่องใดเป็นข้อเท็จจริง เรื่องใด เป็นเพียงความคิดเห็นชี้แนะ คำถาม สาเหตุของปัญหาจาก ข่าว เกิดจากอะไร	4 = สามารถอธิบายสาเหตุ ของปัญหาจากข่าวได้ ถูกต้อง ละเอียด ครบถ้วน ชัดเจน ตรงทุกประเด็น	เด็กเยาวชนให้ความสนใจ ภาษาไทยน้อยลง เพราะใน ปัจจุบัน การเข้ามาของกระแส เพลงเพลง ภาพยนตร์ แฟชั่น เกาหลี ฯลฯ มีมากขึ้นจนพากัน เรียนเสริมภาษาเกาหลีมากขึ้น โดยไม่สนใจภาษาไทย ทั้งที่ยังใช้ ภาษาไทยไม่ถูกต้อง ไม่ว่าจะ ภาษาถิ่นก็ตาม
	3 = สามารถอธิบายสาเหตุ ของปัญหาจากข่าวได้ ถูกต้อง ละเอียด	เด็กเยาวชนให้ความสนใจ ภาษาไทยน้อยลง เพราะใน ปัจจุบัน การเข้ามาของกระแส เพลงเพลง ภาพยนตร์ แฟชั่น เกาหลี ฯลฯ มีมากขึ้นจนพากัน เรียนเสริมภาษาเกาหลีมากขึ้น
	2 = สามารถสามารถ อธิบายสาเหตุของปัญหา จากข่าวได้ ไม่ครบถ้วนทุก ประเด็น ขาดไป 2 ประเด็น	เด็กเยาวชนให้ความสนใจ ภาษาไทยน้อยลง เพราะใน ปัจจุบัน การเข้ามาของกระแส เพลงเพลง ภาพยนตร์ แฟชั่น เกาหลี มีมากขึ้น
	1 = สามารถอธิบายสาเหตุ ของปัญหาจากข่าวได้ บางส่วน เล็กน้อย ขาดไป 3 ประเด็น	เด็กเยาวชนให้ความสนใจ ภาษาไทยน้อยลง เพราะกระแส เกาหลี

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ระดับความสามารถในการ คิดสะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
	0 = ไม่สามารถระบุสาเหตุ ปัญหาจากข่าวได้	ไม่ตอบคำถาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ระดับความสามารถในการคิด สะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
ระดับที่ 3 สรุปวิธีการนำเสนอ ทางเลือกในการแก้ไข สถานการณ์ปัญหา และกรอง ข้อเท็จจริงออกมาจากการ นำเสนอให้ได้ คำถาม นักเรียนเลือกแนวทาง ในการแก้ปัญหาได้ด้วยวิธีใด	4 = สามารถเลือกวิธีการ แก้ปัญหาได้มากกว่า 1 อย่าง โดยอธิบาย ยกตัวอย่างให้เหตุผล ประกอบได้ครบถ้วน ละเอียด ชัดเจน	เช่น โรงเรียนจัดการเรียนการสอน เกี่ยวกับภาษาไทยให้มากขึ้น และ พยายามส่งเสริมการเรียน ภาษาไทยและการเขียน การใช้ ภาษาไทยให้ถูกต้อง โดยวิธีการ ต่างๆ เช่น จัดป้ายนิเทศ แจกแผ่น พับ มีรายการโทรทัศน์ถ่ายทอด รายการที่เน้นเกี่ยวกับการใช้ ภาษาไทยอย่างถูกต้องตามหลัก ภาษาไทยโดยเฉพาะและปลูกฝัง อนุรักษ์ตระหนักถึงความสำคัญ ของภาษาไทยให้มากขึ้น
	3 = สามารถเลือกวิธีการ แก้ปัญหาได้ 1 อย่าง โดย อธิบายยกตัวอย่างให้ เหตุผลประกอบได้ชัดเจน	เช่น จัดกิจกรรมรณรงค์การใช้ ภาษาไทยให้ถูกต้องโดยเน้นถึง ความสำคัญของภาษาไทยให้เด็ก เยาวชนได้ตระหนักและซาบซึ้งถึง ภาษาไทย และร่วมกันอนุรักษ์ ภาษาไทยด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ เด็กเยาวชนทุกคนได้รู้หลักการใช้ ภาษาไทย มีความเข้าใจใน ภาษาไทยให้ถูกต้องเป็นอย่างดี

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ระดับความสามารถในการคิด สะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
	2 = สามารถเลือกวิธีการ แก้ปัญหาได้มากกว่า 1 อย่าง โดยไม่สามารถอธิบาย ยกตัวอย่างประกอบได้	เช่น จัดกิจกรรมเกี่ยวกับ ภาษาไทย จัดนิทรรศการเกี่ยวกับ ภาษาไทย รณรงค์การใช้ ภาษาไทยให้ถูกต้อง
	1 = สามารถเลือกวิธีการ แก้ปัญหาได้ 1 อย่าง โดยไม่ สามารถอธิบายยกตัวอย่าง ประกอบได้	เช่น ส่งเสริมการเรียนภาษาไทย ให้มากขึ้น
	0 = ไม่สามารถระบุแนวทาง วิธีการแก้ปัญหาได้	ไม่ตอบคำถาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ระดับความสามารถในการคิด สะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
ระดับที่ 4 สามารถระบุเหตุผล มาสนับสนุนในแนวทาง แก้ปัญหา และนำข้อเท็จจริง ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ คำถาม สามารถนำวิธีการ แก้ปัญหาไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างไร	4 = สามารถระบุประโยชน์ที่ ได้จากการแก้ปัญหา แล้ว นำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้มากกว่า 1 อย่าง พร้อมยกตัวอย่าง และ อธิบายได้ชัดเจน	เช่น นำความรู้จากการเรียน ภาษาไทยไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน คือ สามารถพูด ได้อย่างถูกต้อง สื่อสารได้เข้าใจ ถูกต้องตามหลักการใช้ ภาษาไทยและเขียนเรื่องราว ต่างๆ ได้ถูกอักขรวิธีตามหลัก ภาษาไทยทำให้ภาษาไทยของ เราเป็นที่รู้จักต่อไปอยู่คู่ชาติไทย ตลอดไป และยังสามารถเชิญ ชวนให้ผู้อื่นได้เห็นความสำคัญ ของภาษาไทย รวมทั้งใช้ ภาษาไทยได้ถูกต้องเช่นกัน
	3 = สามารถระบุประโยชน์ที่ ได้จากการแก้ปัญหา แล้ว นำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างน้อย 1 อย่าง พร้อมยกตัวอย่าง และ อธิบายได้ชัดเจน	เช่น สามารถนำความรู้จาก การเรียนภาษาไทยไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน คือ นำไปใช้ในการพูดเพื่อ สื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง ชัดเจนและเข้าใจได้ตรงกัน และสามารถเขียนภาษาไทย ได้อย่างถูกต้องตามหลักการ ใช้ภาษาไทย ทำให้ภาษาไทย ของเราคงอยู่เป็นที่รู้จักของ ชาวต่างชาติตลอดไป

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ระดับความสามารถในการ คิดสะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
	2 = สามารถระบุประโยชน์ที่ได้ จากการแก้ปัญหา แล้วนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างน้อย 1 อย่าง และ ยกตัวอย่าง แต่อธิบายได้ไม่ ชัดเจน	เช่น สามารถนำความรู้จากการ เรียนภาษาไทยไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน คือ นำไปใช้ในการ พูดหรือการเขียนได้ถูกต้อง ตาม หลักภาษาไทย
	1 = สามารถระบุประโยชน์ที่ ได้จากการแก้ปัญหา แล้ว นำไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันได้ แต่อธิบาย ไม่ได้	เช่น สามารถนำความรู้จากการ เรียนภาษาไทยไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน คือ นำไปใช้ในการ พูดหรือการเขียนได้
	0 = ไม่สามารถระบุ ประโยชน์ที่ได้จากการ แก้ปัญหา แล้วนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้	ไม่ตอบคำถาม

ศูนย์วิจัยที่ปรึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ระดับความสามารถในการคิด สะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
ระดับที่ 5 สามารถประเมินถึง แนวทางที่เป็นไปได้ในการ นำไปใช้ให้เกิดผลดีที่สุด คำถาม ถ้านักเรียนนำวิธีการ แก้ปัญหาไปใช้จริง จะเกิด ผลดีอย่างไรบ้าง	4 = สามารถประเมินถึง แนวทางวิธีการแก้ปัญหา ถ้าหากนำไปใช้จริง แล้วจะ เกิดผลดีได้ครบถ้วนทั้ง 2 ส่วน และอธิบายได้ชัดเจน	เช่น ทำให้เกิดผลดีต่อตนเอง คือ สามารถนำความรู้ภาษาไทยไปใช้ ทั้งด้านการพูดได้เป็นอย่างดี สามารถสื่อสารได้เข้าใจ ชัดเจน ตรงกันและเขียนเรื่องราวต่างๆ ได้ ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย และเกิดผลดีต่อประเทศชาติ คือ คนในประเทศก็สามารถใช้ ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและ ช่วยกันอนุรักษ์ภาษาไทยตลอดไป
	3 = สามารถสามารถ ประเมินถึงแนวทางวิธีการ แก้ปัญหา ถ้าหากนำไปใช้ จริง แล้วจะเกิดผลดีได้ ครบถ้วนทั้ง 2 ส่วน แต่ อธิบายได้ไม่ชัดเจน	เช่น ทำให้เกิดผลดีต่อตนเอง คือ สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่าง ถูกต้อง และเกิดผลดีต่อ ประเทศชาติ คือ คนในประเทศมี ความรู้ในการใช้ภาษาไทยได้ ถูกต้องดีขึ้น
	2 = สามารถประเมินถึง แนวทางวิธีการแก้ปัญหา ถ้าหากนำไปใช้จริง แล้วจะ เกิดผลดีได้บางส่วน แต่ อธิบายได้ไม่ชัดเจน	เช่น ทำให้เกิดผลดีต่อตนเอง คือ สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่าง ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย มีความรู้ภาษาไทยมากขึ้น

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ระดับความสามารถในการคิด สะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
	1 = สามารถประเมินถึง แนวทางวิธีการแก้ปัญหา ถ้าหากนำไปใช้จริง แล้วจะ เกิดผลดีได้ แต่อธิบายไม่ได้	เช่น ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง มากขึ้น
	0 = ไม่สามารถประเมินถึง แนวทางวิธีการแก้ปัญหา ถ้าหากนำไปใช้จริง แล้วจะ เกิดผลดีได้อย่างไร	ไม่ตอบคำถาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ข่าวที่ 3

ระดับความสามารถในการคิด สะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
ระดับที่ 1 รู้ข้อเท็จจริง ว่าคือ อะไร (สรุปมโนทัศน์ของเรื่อง นั้นๆ ได้) คำถาม สรุปสาระสำคัญจาก ข่าวที่กำหนดให้	4 = สามารถระบุ สาระสำคัญจากข่าวได้ ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน ตรงทุกประเด็น	เกิดเหตุการณ์น้ำท่วมครั้งใหญ่ที่ จ. นครราชสีมา เนื่องจากมี น้ำป่าไหลหลากมาจำนวนมาก ซึ่งเกิดจากการกระทำของมนุษย์ ด้วยสาเหตุต่างๆ เช่น ตัดไม้ ทำลายป่า ทำให้ประชาชนได้รับ ความเดือดร้อน สูญเสีย บ้านเรือน ทรัพย์สินต่างๆ และมี ผู้คนล้มตายจำนวนหนึ่ง และมี การเตือนให้ระวังพายุเม็จาก ฟิลิปปินส์อีกรอบด้วย
	3 = สามารถระบุ สาระสำคัญจากข่าวได้ ถูกต้อง ละเอียด ค่อนข้าง ครบถ้วน แต่ขาดไป 1 ประเด็น	เกิดเหตุการณ์น้ำท่วมครั้งใหญ่ที่ จ. นครราชสีมา เนื่องจากมี น้ำป่าไหลหลากซึ่งเกิดจากการ กระทำของมนุษย์ด้วยสาเหตุ ต่างๆทำให้ประชาชนได้รับความ เดือดร้อน สูญเสียบ้านเรือน ทรัพย์สินต่างๆ
	2 = สามารถระบุ สาระสำคัญจากข่าวได้ไม่ ครบถ้วน ขาดไป 2 ประเด็น	เช่น เกิดเหตุการณ์น้ำท่วมครั้ง ใหญ่ที่ จ. นครราชสีมาทำให้ ประชาชนได้รับความเดือดร้อน สูญเสียบ้านเรือน ทรัพย์สิน ต่างๆ

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ระดับความสามารถในการคิด สะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
	1 = สามารถระบุ สาระสำคัญจากข่าวได้ บางส่วน เล็กน้อย ขาดไป 3 ประเด็น	เช่น เกิดเหตุการณ์น้ำท่วมครั้ง ใหญ่ที่ จ. นครราชสีมา หนัก มาก
	0 = ไม่สามารถระบุ สาระสำคัญจากข่าวได้	ไม่ตอบคำถาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ระดับความสามารถในการคิด สะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
ระดับที่ 2 รู้ว่าเรื่องที่นำเสนอ เรื่องใดเป็นข้อเท็จจริง เรื่องใด เป็นเพียงความคิดเห็นชี้แนะ คำถาม สาเหตุของปัญหาจาก ข่าว เกิดจากอะไร	4 = สามารถอธิบายสาเหตุ ของปัญหาจากข่าวได้ถูกต้อง ละเอียด ครบถ้วน ชัดเจน ตรงทุกประเด็น	เช่น เกิดจากการกระทำของ มนุษย์ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการ บุกรุกตัดโค่นต้นไม้ ทำลายป่า และไม่ได้ปลูกป่าทดแทน มีการ บุกยึดครอบครองที่ดินด้วย น้ำมีोनายทุนเพราะเห็นแต่ ประโยชน์ของตนเอง และมี ชาวบ้านบางส่วนที่มีส่วนร่วม ในการทำให้น้ำท่วมด้วยเพราะ รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ที่เป็นตัวการ สำคัญทำให้เกิดน้ำท่วมหนัก อีกทั้งมีน้ำป่าไหลหลากมา อย่างแรงและมีพายุเมก็จาก ฟิลิปปินส์ถล่มด้วย
	3 = สามารถอธิบายสาเหตุ ของปัญหาจากข่าวได้ถูกต้อง ละเอียด	เช่น เกิดจากการกระทำของ มนุษย์ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการบุก รุกตัดโค่นต้นไม้ ทำลายป่าเห็น แต่ประโยชน์ของตนเอง มีการบุก ยึดครอบครองที่ดินด้วยน้ำมีอ นายทุนและมีชาวบ้านบางส่วน รู้เท่าไม่ถึงการณ์ เป็นตัวการ สำคัญทำให้เกิดน้ำท่วมหนัก รวมทั้งมีน้ำป่าไหลหลากด้วย

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ระดับความสามารถในการคิด สะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
	2 = สามารถอธิบายสาเหตุของปัญหาจากข่าวได้ ไม่ครบถ้วนทุกประเด็น ขาดไป 2 ประเด็น	เช่น เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการบุกรุกตัดโค่นต้นไม้ ทำลายป่า มีการบุกยึดครอบครองที่ดิน ด้วยน้ำมีอนาถทุน
	1 = สามารถอธิบายสาเหตุของปัญหาจากข่าวได้ บางส่วน เล็กน้อย ขาดไป 3 ประเด็น	เช่น เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการบุกรุกตัดโค่นต้นไม้ ทำลายป่า
	0 = ไม่สามารถระบุสาเหตุปัญหาจากข่าวได้	ไม่ตอบคำถาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน (ต่อ)

ระดับความสามารถในการคิด สะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
ระดับที่ 3 สรุปวิธีการนำเสนอ ทางเลือกในการแก้ไข สถานการณ์ปัญหา และกรอง ข้อเท็จจริงออกมาจากการ นำเสนอให้ได้ คำถาม นักเรียนเลือกแนวทาง ในการแก้ปัญหาด้วยวิธีใด	4 = สามารถเลือกวิธีการ แก้ปัญหาได้มากกว่า 1 อย่าง โดยอธิบายยกตัวอย่าง ให้เหตุ ตัวอย่างให้เหตุผลประกอบ ได้ครบถ้วนละเอียด ชัดเจน	ช่วยบริจาคสิ่งของต่างๆ ที่มี ความจำเป็นให้กับผู้ประสบภัย น้ำท่วมในครั้งนี และจะเชิญ ชวนผู้คนต่างๆ มาร่วมกัน บริจาคให้มากขึ้น เพื่อส่งแรงใจ กำลังใจไปช่วยเหลือ เยียวยา ให้ผู้ประสบภัยได้มีกำลังใจ มากขึ้น ไม่ยอมแพ้ต่อชะตา กรรมและรณรงค์ให้ทุกคนไม่ ตัดไม้ทำลายป่า เพราะเป็น ตัวการสำคัญที่ทำให้เกิดน้ำ ท่วม
	3 = สามารถเลือกวิธีการ แก้ปัญหาได้ 1 อย่าง โดย อธิบายยกตัวอย่างให้เหตุผล ประกอบได้ชัดเจน	เช่น เชิญชวนให้ทุกคนช่วยกัน บริจาคสิ่งของ เครื่องใช้ อาทิ เสื้อผ้า เครื่องนอน อาหาร ยา รักษาโรค เพื่อเป็นเครื่อง เยียวากำลังใจให้กับ ผู้ประสบภัย ได้มีกำลังใจมาก ขึ้น และที่สำคัญคนไทยยังรัก กันช่วยเหลือกัน ไม่ทิ้งกัน

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ระดับความสามารถในการคิด สะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
	2 = สามารถเลือกวิธีการ แก้ปัญหาได้มากกว่า 1 อย่าง โดยไม่สามารถอธิบาย ยกตัวอย่างประกอบได้	เช่น เชิญชวนให้ทุกคนช่วยกัน บริจาคสิ่งของ เชิญชวนให้ ช่วยกันปลูกต้นไม้
	1 = สามารถเลือกวิธีการ แก้ปัญหาได้ 1 อย่าง โดยไม่ สามารถอธิบายยกตัวอย่าง ประกอบได้	เช่น ช่วยกันบริจาคทรัพย์สิน เครื่องใช้ อาหาร เสื้อผ้า ให้ ผู้ประสบภัย
	0 = ไม่สามารถระบุแนวทาง วิธีการแก้ปัญหาได้	ไม่ตอบคำถาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ระดับความสามารถในการคิด สะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
ระดับที่ 4 สามารถระบุเหตุผล มาสนับสนุนในแนวทาง แก้ปัญหา และนำข้อเท็จจริงไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ คำถาม สามารถนำความรู้เรื่อง น้ำป่า น้ำท่วม ไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันได้ อย่างไร	4 = สามารถระบุประโยชน์ ที่ได้จากการแก้ปัญหา แล้ว นำไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันได้มากกว่า 1 อย่าง พร้อมยกตัวอย่าง และอธิบายได้ชัดเจน	เช่น ไม่ตัดไม้ทำลายป่า รวมทั้ง ให้ความรู้กับทุกคนถึงผลเสีย ของการตัดไม้ทำลายป่า จะ เชิญชวนให้ทุกคนมาช่วยกัน ปลูกต้นไม้ เพราะต้นไม้จะช่วย ในการป้องกันน้ำท่วม น้ำป่า ไหลหลากได้มาก และรณรงค์ ให้ทุกคนช่วยกันอนุรักษ์ ธรรมชาติแล้วธรรมชาติจะไม่ ทำลายเรา
	3 = สามารถระบุประโยชน์ ที่ได้จากการแก้ปัญหา แล้ว นำไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันได้อย่างน้อย 1 อย่าง พร้อมยกตัวอย่าง และอธิบายได้ชัดเจน	เช่น จะช่วยกันปลูกต้นไม้ให้ มากๆ และช่วยดูแลต้นไม้ เพราะต้นไม้ช่วยรักษาดิน เป็น วิธีการป้องกันน้ำท่วม น้ำป่า ไหลหลากได้อย่างดีที่สุด เพราะต้นไม้จะช่วยชะลอน้ำที่ ไหลหลากได้เป็นอย่างดี
	2 = สามารถระบุประโยชน์ ที่ได้จากการแก้ปัญหา แล้ว นำไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันได้อย่างน้อย 1 อย่าง พร้อมยกตัวอย่าง และอธิบายได้ไม่ชัดเจน	เช่น จะช่วยกันปลูกต้นไม้และดูแล ต้นไม้ เพราะเป็นการป้องกัน น้ำท่วม รวมทั้งน้ำป่าไหลหลาก ได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ระดับความสามารถในการคิด สะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
	1 = สามารถระบุประโยชน์ที่ ได้จากการแก้ปัญหา แล้ว นำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ แต่อธิบาย ไม่ได้	เช่น ช่วยกันปลูกต้นไม้ ไม่ตัดไม้ ทำลายป่า
	0 = ไม่สามารถระบุประโยชน์ ที่ได้จากการแก้ปัญหา แล้ว นำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	ไม่ตอบคำถาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน(ต่อ)

ระดับความสามารถในการคิด สะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
ระดับที่ 5 สามารถประเมินถึง แนวทางที่เป็นไปได้ในการ นำไปใช้ให้เกิดผลดีที่สุด คำถาม ถ้านักเรียนนำวิธีการ แก้ปัญหาไปใช้จริง จะเกิดผลดี อย่างไรบ้าง	4 = สามารถประเมินถึงแนวทาง วิธีการแก้ปัญหา ถ้าหากนำไปใช้ จริง แล้วจะเกิดผลดีได้ 3 อย่าง ขึ้นไป แต่อธิบายไม่ได้ หรือ สามารถประเมินถึงแนวทาง วิธีการแก้ปัญหา ถ้าหากนำไปใช้ จริง แล้วจะเกิดผลดีได้ 1 อย่าง และอธิบายได้ชัดเจน	จะนำวิธีการปลูกต้นไม้ทดแทน ไปใช้จริงแล้ว น่าจะเกิดผลดี ที่สุด เพราะ ถ้าไม่ตัดไม้ทำลาย ป่า ก็ไม่ทำให้เกิดน้ำท่วม เพราะต้นไม้จะช่วยชะลอน้ำที่ ไหลหลากได้เป็นอย่างดี และ เป็นวิธีการป้องกันน้ำท่วม ได้ดี ที่สุด ดังนั้น ทุกคนควรจะมา ปลูกป่าทดแทน เพื่อป้องกันน้ำ ท่วม
	3 = สามารถประเมิน ถึงแนวทางวิธีการแก้ปัญหา ถ้าหากนำไปใช้จริง แล้วจะเกิด ผลดีได้ 2 อย่าง แต่อธิบายได้ พอสังเขป	รณรงค์การอนุรักษ์ธรรมชาติ ให้คงอยู่ไม่ทำลายธรรมชาติ จะทำให้ไม่เกิดน้ำท่วม และ ช่วยกันประหยัดพลังงานที่ทำ จากไม้ ไม่ใช่ของที่ทำจากไม้ ต่อไป เพราะจะทำให้เกิดการ ตัดไม้อีก
	2 = สามารถประเมินถึงแนวทาง วิธีการแก้ปัญหา ถ้าหากนำไปใช้ จริง แล้วจะเกิดผลดีได้มากกว่า 1 อย่าง แต่อธิบายไม่ได้	เช่น นำวิธีการปลูกต้นไม้ไปใช้ จริง จะเกิดผลดีที่สุด และให้ ทุกคนมีน้ำใจต่อกัน

ตารางที่ 15 ตัวอย่างคำตอบตามเกณฑ์การประเมินความสามารถในการคิดสะท้อน ของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ข่าวและเหตุการณ์สำคัญในชีวิตประจำวัน (ต่อ)

ระดับความสามารถในการคิด สะท้อน	เกณฑ์การประเมิน	ตัวอย่างคำตอบ
	1 = สามารถประเมินถึง แนวทางวิธีการแก้ปัญหา ถ้า หากนำไปใช้จริง แล้วจะเกิด ผลดีได้ 1 อย่าง แต่อธิบาย ไม่ได้	เช่น นำวิธีการปลูกต้นไม้ไปใช้ จริง
	0 = ไม่สามารถประเมินถึง แนวทางวิธีการแก้ปัญหา ถ้า หากนำไปใช้จริง แล้วจะเกิด ผลดีได้อย่างไร	ไม่ตอบคำถาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

หน่วย ช่าวและเหตุการณ์สำคัญ	เรื่อง เดือนวัยรุ่นฟังเพลงเสียงดัง ทำหูตึง สื่อสารเพี้ยน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ผู้สอน นางเยาวนารถ โพธิ์มี	เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

การฟังเพลงจากเครื่อง MP3, iPod หรือโทรศัพท์มือถือ ซึ่งเป็นเทคโนโลยีเพื่อความบันเทิงชนิดหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยมอย่างมากในกลุ่มเยาวชนยุคปัจจุบัน เยาวชนจึงควรมีพื้นฐานความรู้ในเรื่องผลของการฟังเพลงที่ดังเกินไป ติดต่อกันเป็นเวลานานจากเครื่อง MP3, iPod หรือโทรศัพท์มือถือ จะเกิดเป็นปัญหาสุขภาพได้ ดังนั้นเพื่อให้การใช้เทคโนโลยีชนิดนี้เกิดประโยชน์และบอกแนวทางการปฏิบัติในการใช้ MP3 IPOD โทรศัพท์ สื่อฟังเพลงต่างๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นักเรียนจึงต้องตระหนักรู้ถึงผลเสียของการใช้เทคโนโลยีที่ไม่ถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถสรุปสาระสำคัญของข่าวได้
2. นักเรียนบอกสาเหตุปัญหาจากข่าวได้
3. นักเรียนบอกแนวทางการปฏิบัติในการฟังเพลงจากเครื่อง MP3 IPOD โทรศัพท์ สื่อฟังเพลงต่างๆ ได้
4. นักเรียนสามารถนำแนวทางที่เหมาะสมไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. นักเรียนสามารถบอกถึงแนวทางที่เป็นไปได้ในการนำไปใช้ให้เกิดผลดีที่สุด

สาระการเรียนรู้ ช่าว : เดือนวัยรุ่นฟังเพลงเสียงดัง ทำหูตึง สื่อสารเพี้ยน

ขณะนี้เครื่องเล่นเพลงดิจิตอลพกพา อาทิ เครื่องเล่นเอ็มพี 3เอ็มพี 4 เครื่องเล่นไอพอด โทรศัพท์มือถือ กำลังเป็นที่นิยมของวัยรุ่นทั่วโลก เพราะมีความเป็นโลกส่วนตัว พกพาสะดวกและใช้หูฟังขนาดเล็ก ซึ่งในตอนนี้กำลังจะกลายเป็นปัญหาสุขภาพของผู้ฟังเครื่องดังกล่าว โดยพบว่าระบบการได้ยินของวัยรุ่นยุโรปมากกว่า 10 ล้านคน กำลังอยู่ในอันตรายจากการใส่หูฟังที่ดังเกินไป ติดต่อกันเป็นเวลานาน สำหรับวัยรุ่นไทยพบว่านิยมฟังเพลงจากเครื่องเล่นดังกล่าวเช่นกัน หากฟังดังเกินกว่า 80 เดซิเบล เป็นเวลานานจะเป็นอันตรายต่อเซลล์ประสาทรับสัญญาณในหู ทำให้เสื่อม

ลงไปเรื่อยๆ จนเกิดปัญหาหูตึง หูหนวก เมื่อเป็นแล้วไม่สามารถรักษาให้หายได้ หากไม่เร่งแก้ไข ตั้งแต่ตอนนี้ คาดว่าในอนาคตสมรรถนะการเรียนรู้และการทำงานของเยาวชนอาจมีปัญหา สื่อสารกันไม่รู้เรื่องหรือสื่อสารเพี้ยนไปส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ

มีรายงานผลการสำรวจวิจัยรุ่นไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพฯ พบว่าหูตึงสูงถึงร้อยละ 70 ส่วนการฟังที่เป็นอันตรายต่อหูมากที่สุดคือ การเสียบหูฟังตลอดเวลาไม่ว่าวันแม้เวลาหลับจะเป็นตัวเร่งทำให้หูตึงเร็วขึ้น เนื่องจากแก้วหูจะทำงานตลอดเวลา ส่วนของเด็กที่อายุต่ำกว่า 5 ขวบ หากฟังเพลงจากหูฟังและเปิดเครื่องดังเกินไป ทำให้พัฒนาการของสมองในด้านการเรียนรู้ของเด็กลดลงอีกด้วย มีผลไปถึงการพูดของเด็ก เรียนไม่รู้เรื่อง อาจต้องพึ่งเครื่องช่วยฟังเสียงตั้งแต่วัยเด็ก มาหาวิธีแก้ไขกันเถาะ

(สรุปข่าวจากหนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์ วันที่ 17 มกราคม 2553)

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นจับประเด็นปัญหา

1. ครูสนทนากับนักเรียนว่าเคยฟังเพลงจากเครื่อง MP3, IPOD หรือโทรศัพท์มือถือหรือไม่อย่างไร และขอตัวแทนนักเรียนทดลองฟังเสียงโดยเปิดระดับเสียงต่างๆ ให้นักเรียนฟัง
2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการฟังเพลงจากเครื่อง MP3, IPOD หรือโทรศัพท์มือถือ จากนั้นร่วมกันตั้งคำถามว่าในปัจจุบันนี้การที่เทคโนโลยีมีความทันสมัยมากขึ้นจะส่งผลกระทบต่ออะไรบ้าง
3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 4-5 คนโดยให้นักเรียนจับกลุ่มกันเองตามความสมัครใจ
4. ครูนำข่าวเด็กนิยมฟังเพลงจากเครื่อง MP3, IPOD หรือโทรศัพท์มือถือเสียงดังมากจนทำให้หูตึงมาให้นักเรียนอ่าน แล้วร่วมสนทนาทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นปัญหาของข่าวโดยเขียนลงแบบฝึกกิจกรรมที่ 1.1

ขั้นค้นคว้าข้อมูล

5. ครูแจกใบความรู้ ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดหูตึงประกอบการค้นคว้าให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ประเด็นปัญหาของข่าวที่กำหนดให้ และแสดงความคิดเห็นพร้อมทั้งอธิบายเหตุผลอย่างชัดเจน ระบุประเด็นปัญหานั้น อะไรที่เป็นปัญหา เกิดจากสาเหตุใดที่เป็นข้อเท็จจริง
6. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันอภิปราย คิดวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาในประเด็นคำถามต่อไป

6.1 เพราะสาเหตุใด เด็กนักเรียนจึงชอบฟังเพลงจากเครื่อง MP3, IPOD หรือ โทรศัพท์มือถือ

6.2 เพราะสาเหตุใด เด็กนักเรียนจึงให้ความสนใจต่อเครื่องเล่น MP3, IPod หรือ โทรศัพท์มือถือ มากขึ้น

6.3 เพราะสาเหตุใดบ้าง ที่ทำให้เกิดโรคหูตึง หูหนวกได้

ขั้นเพิ่มพูนปัญญา

7. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันนำประเด็นของข่าวมาแยกแยะวิเคราะห์ ตั้งคำถามว่า ทำอย่างไรจึงจะให้เด็กนักเรียนได้ตระหนักถึงวิธีการฟังเพลงจากเครื่องเล่น MP3, IPOD หรือ โทรศัพท์มือถือ ให้เหมาะสม โดยคำถามมีลักษณะ ดังนี้

7.1 วิธีการใดบ้างที่จะทำให้เด็กนักเรียนได้เข้าใจถึงผลของการฟังเพลงจากเครื่องเล่น MP3, IPOD หรือ โทรศัพท์มือถือที่เสียงดังเกินไป

7.2 นักเรียนสามารถบอกแนวทางการปฏิบัติในการฟังเพลงโดยใช้เครื่องเล่น MP3, IPOD หรือ โทรศัพท์มือถือได้

7.3 วิธีการใดบ้างที่จะเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ดีและเหมาะสมที่สุด

ขั้นสนทนาแลกเปลี่ยน

8. นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันและสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเอง ภายในกลุ่ม โดยนำแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่นักเรียนร่วมกันคิดมาช่วยกันระบุเหตุผลว่าเป็นแนวทางที่เหมาะสม มีความเป็นเหตุเป็นผล และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง

9. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตอบคำถามเกี่ยวกับข่าววัยรุ่นฟังเพลงเสียงดังทำให้หูตึงจนการสื่อสารผิดเพี้ยน ครูมีคำถาม 5 ข้อ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตอบว่าใช่หรือไม่ใช่ โดยครูแจกบัตรคำตอบที่มีคำว่า "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" ให้นักเรียนชูบัตรคำตอบดังกล่าว

⊙ เสียงที่ดังเกินกว่า 80 เดซิเบล ไม่เป็นอันตรายต่อหู สามารถรับฟังได้ (ไม่ใช่) การฟังเสียงที่ดังเกินกว่า 80 เดซิเบล จะทำให้เกิดปัญหาหูตึง หูหนวก

⊙ เครื่องเล่นดิจิตอลพกพากำลังเป็นที่นิยมของวัยรุ่น (ใช่) เพราะพกพาสะดวก มีความเป็นส่วนตัว

◎ การเลียนหูฟังตลอดเวลา ไม่เว้นแม้เวลาหลับ จะทำให้หูตึงเร็วขึ้น (ใช่) เนื่องจาก แก้วหูทำงานตลอดเวลา

◎ ปัญหาหูตึงที่เกิดจากการฟังเพลงที่ดังกว่า 80 เดซิเบล สามารถรักษาให้หายได้ (ไม่ใช่) ไม่สามารถรักษาได้

◎ เด็กอายุต่ำกว่า 5 ขวบ ถ้าฟังเพลงจากหูฟังดังเกินไป ทำให้สมองมีพัฒนาการ ด้านการเรียนรู้ดีขึ้น (ไม่ใช่) พัฒนาการของสมองในด้านการเรียนรู้ของเด็กจะลดลงด้วย

ชั้นพากเพียรสู่ข้อสรุป

10. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่มหน้าชั้นเรียน

11. นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปถึงแนวทางเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในการฟังเพลงจาก เครื่องเล่น MP3, IPOD หรือโทรศัพท์มือถือ ถ้านำแนวทางการแก้ปัญหาไปใช้ปฏิบัติ จะเกิดผล อย่างไรบ้าง ครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนรายละเอียดต่างๆ ที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ ให้เข้าใจครบถ้วน มากยิ่งขึ้นแล้วทำแบบฝึกกิจกรรมที่ 1.2

แหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้ ชาวเรื่อง : เตือนวัยรุ่นฟังเพลงเสียงดัง ทำหูตึง สื่อสารเพี้ยน
2. ใบความรู้เรื่อง สาเหตุที่ทำให้หูตึง หูหนวก
3. แบบฝึกกิจกรรมที่ 1.1 และแบบฝึกกิจกรรมที่ 1.2
4. บัตรคำถาม บัตรคำตอบ
5. ตัวอย่างเครื่องดีจิตอลพกพาที่สามารถฟังเพลงได้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. การสังเกตพฤติกรรม
 - ความสนใจในการเรียน
 - การทำงานกลุ่ม
 - การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
 - การตอบคำถาม
 - การนำเสนอผลงาน
2. การตรวจผลงาน
 - แบบฝึกกิจกรรม

ปัญหาและข้อเสนอนะ

บันทึกหลังสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบความรู้ข่าว

เรื่อง เดือนวัยรุ่นฟังเพลงเสียงดัง ทำหูตึง สื่อสารเพี้ยน

ขณะนี้เครื่องเล่นเพลงดิจิตอลพกพา อาทิ เครื่องเล่นเอ็มพี 3 เอ็มพี 4 เครื่องเล่นไอพอด โทรศัพท์มือถือ กำลังเป็นที่นิยมของวัยรุ่นทั่วโลก เพราะมีความเป็นโลกส่วนตัว พกพาสะดวกและใช้หูฟังขนาดเล็ก ซึ่งในตอนนี้กำลังจะกลายเป็นปัญหาสุขภาพของผู้ฟังเครื่องดังกล่าว โดยพบว่าระบบการได้ยินของวัยรุ่นยุโรปมากกว่า 10 ล้านคน กำลังอยู่ในอันตรายจากการใส่หูฟังที่ดังเกินไปติดต่อกันเป็นเวลานาน สำหรับวัยรุ่นไทยพบว่านิยมฟังเพลงจากเครื่องเล่นดังกล่าวเช่นกัน หากฟังดังเกินกว่า 80 เดซิเบล เป็นเวลานานจะเป็นอันตรายต่อเซลล์ประสาทรับสัญญาณในหู ทำให้เสื่อมลงไปเรื่อยๆ จนเกิดปัญหาหูตึง หูหนวก เมื่อเป็นแล้วไม่สามารถรักษาให้หายได้ หากไม่เร่งแก้ไขตั้งแต่ตอนนี้ คาดว่าในอนาคตสมรรถนะการเรียนรู้และการทำงานของเยาวชนอาจมีปัญหา สื่อสารกันไม่รู้เรื่องหรือสื่อสารเพี้ยนไปส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ

มีรายงานผลการสำรวจวัยรุ่นไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพฯ พบว่าหูตึงสูงถึงร้อยละ 70 ส่วนการฟังที่เป็นอันตรายต่อหูมากที่สุดคือ การเสียบหูฟังตลอดเวลาไม่เว้นแม้เวลาหลับจะเป็นตัวเร่งทำให้หูตึงเร็วขึ้น เนื่องจากแก้วหูจะทำงานตลอดเวลา ส่วนของเด็กที่อายุต่ำกว่า 5 ขวบ หากฟังเพลงจากหูฟังและเปิดเครื่องดังเกินไป ทำให้พัฒนาการของสมองในด้านการเรียนรู้ของเด็กลดลงอีกด้วย มีผลไปถึงการพูดของเด็ก เรียนไม่รู้เรื่อง อาจต้องพึ่งเครื่องช่วยฟังเสียงตั้งแต่วัยเด็ก มาหาวิธีแก้ไขกันเถาะ

(สรุปข่าวจากหนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์ วันที่ 17 มกราคม 2553)

ใบความรู้ข่าว เรื่อง สิ่งที่ทำให้หูตึง หูหนวก

1. **หูตึงในคนสูงอายุหรือหูคนแก่** เกิดเนื่องจากการเสื่อมสภาพของอวัยวะรับเสียงและประสาทหูไปตามอายุ มีอาการหูตึงทั้งสองข้างเท่าๆ กัน การรับฟังเสียงสูงจะเสียมากกว่า การรับฟังเสียงต่ำ โรคนี้ยังไม่มีทางรักษา ถ้าหูตึงเกิน 40 เดซิเบลจะเริ่มมีปัญหาในการพูดจากัน จึงควรใส่เครื่องช่วยฟัง
2. **หูตึงจากยา** ยาบางชนิดมีพิษต่อเซลล์ขนรับเสียงในอวัยวะรูปหอยโข่ง การได้รับยาจำนวนน้อย และในระยะเวลาสั้นไม่ทำให้หูตึง จะเกิดหูตึงเมื่อได้ยามากและในเวลานาน ในคนสูงอายุหรือผู้ป่วยโรคไต หากหูตึงแล้วไม่มีทางรักษาแต่ถ้าอยู่ในระยะหูตึงน้อย หากหยุดยา หูจะตึงอยู่ในระดับนั้นไม่เสียมากขึ้น การป้องกันไม่ให้หูตึงจึงสำคัญที่สุด โดยไม่ใช้ยาประเภทนี้ หรือใช้ยาด้วยความระมัดระวัง และตรวจสอบการได้ยินระหว่างการให้ยาด้วย
3. **หูตึงจากเสียง** เสียงที่ดังมากเกินไปและดังอยู่เป็นเวลานานจะทำลายเซลล์ขนในอวัยวะรูปหอยโข่ง ทำให้หูตึง หูตึงประเภทนี้มีลักษณะพิเศษคือ เป็นหูตึง ณ ความถี่สูงที่ 4,000 เฮิรตซ์ ถ้าได้รับเสียงดังต่อไปเนิ่นนานเป็นปี เช่น เสียงในโรงงาน เสียงเรือหางยาว เสียงสามล้อเครื่อง และเสียงยิงปืน จะทำให้หูตึงเพิ่มมากขึ้น ณ ความถี่ต่างๆ เช่น หูตึงที่ความถี่ 3,000 2,000 หรือ 6,000 เฮิรตซ์ เป็นต้น อาการร่วมที่พบบ่อย คือ ลมออกหู หูตึงจากเสียงเป็นโรคที่รักษาไม่หายและพิการตลอดชีวิต การป้องกันจึงดีที่สุด โดยใส่เครื่องป้องกันเสียงครอบหูไว้ถ้าจะต้องทำงานในที่ที่มีเสียงดังมาก
4. **โรคเมนิเออร์ (meniere's disease)**
5. **หูชั้นในอักเสบ** เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย หรือไวรัส มีการทำลายเซลล์ขนในอวัยวะรูปหอยโข่งอย่าง มากมาย เป็นผลให้หูหนวก ไม่มีทางรักษา
6. **เนื้องอกประสาทหู**
7. **อุบัติเหตุต่อหูชั้นใน** เกิดจากการถูกตี รถชน หรือถูกยิง ทำให้กะโหลกศีรษะแตก ซึ่งถ้าแตกร้าย ไปถึงหูชั้นใน จะทำลายหูชั้นในทำให้หูหนวกและเวียนศีรษะได้
8. **หูหนวกจากกรรมพันธุ์** ถ่ายทอดมาทางสายเลือด ทำให้เด็กเกิดมาหูหนวก บางครอบครัวที่มีพ่อแม่หูหนวก บุตรทุกๆ คนอาจหูหนวกทั้งหมดก็ได้

(สรุปข่าวจากเว็บไซต์ ศูนย์สุขภาพโรงพยาบาลพหลพลพยุหเสนา <http://health.phahol.go.th>)

แบบฝึกกิจกรรมที่ 1.1

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกกลุ่ม

- 1.....เลขที่..... 2.....เลขที่.....
 3.....เลขที่..... 4.....เลขที่.....
 5.....เลขที่..... 6.....เลขที่.....

ข่าว เดือนวัยรุ่นฟังเพลงเสียงดังทำหูตึง สื่อสารเพื่อน

ให้นักเรียนช่วยกันระดมความคิดเห็นแล้วตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

1. ชั้นจับประเด็น

.....

2. ชั้นค้นคว้าข้อมูล

.....

3. ชั้นเพิ่มพูนปัญญา

.....

4. ชั้นสนทนาแลกเปลี่ยน

.....

5. ชั้นพากเพียรสู่ข้อสรุป

.....

แบบฝึกกิจกรรมที่ 1.2

ชื่อ.....กลุ่มที่.....

นักเรียนตอบปัญหาต่อไปนี้ให้ถูกต้อง ชัดเจน

1. นักเรียนสรุปสาระสำคัญจากข่าวที่กำหนดให้

.....

.....

.....

.....

2. สาเหตุของปัญหาจากข่าวนี้เกิดจากอะไร

.....

.....

.....

3. นักเรียนมีวิธีการใดที่จะฟังเพลงจากเครื่องเล่นเพลงดิจิตอลพกพาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

.....

.....

.....

4. ถ้านักเรียนจะนำแนวทางปฏิบัติในการฟังเพลงจากเครื่องดิจิตอลพกพามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

5. ถ้านักเรียนนำวิธีการฟังเพลงจากเครื่องเล่นดิจิตอลพกพาให้ถูกต้องเหมาะสมจะเกิดผลดีต่อนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

หน่วย ช่าวและเหตุการณ์สำคัญ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง ปัญหาโรคอ้วน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม

ผู้สอน นางเขาวนารด โพธิ์มี

เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

ปัญหาโรคอ้วน เป็นภัยอันตรายที่ผู้คนจะต้องตระหนัก เพราะเป็นปัญหาที่บั่นทอนทั้งสุขภาพร่างกายและจิตใจเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเด็กไทยในปัจจุบันนี้บริโภคอาหารประเภทที่อุดมไปด้วยแป้งและไขมันมากเกินไป ก็จะส่งผลทำให้เป็นโรคอ้วน ประกอบกับไม่ค่อยออกกำลังกาย จึงทำให้ร่างกายเริ่มสะสมของเสียออกมาในรูปแบบของไขมัน ดังนั้น ควรเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกต้องตามหลักโภชนาการ จึงจะเป็นประโยชน์ต่อร่างกาย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกประเด็นปัญหาจากข่าวได้
2. นักเรียนสามารถบอกสาเหตุของโรคอ้วนได้
3. นักเรียนบอกแนวทางไม่ให้เกิดโรคอ้วนได้
4. นักเรียนสามารถเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ และนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้
5. นักเรียนสามารถบอกแนวทางการแก้ปัญหาโรคอ้วนที่เป็นไปได้ แล้วนำไปใช้ให้เกิดผล ดีที่สุดได้

สาระการเรียนรู้ ช่าว : ปัญหาโรคอ้วน

ปัญหาใกล้ตัวที่น่าเป็นห่วงในขณะนี้คือ ปัญหาโรคอ้วน เพราะโรคอ้วนเป็นภัยอันตรายที่บั่นทอนทั้งสุขภาพจิต และการใช้ชีวิตประจำวันอย่างที่เราไม่คาดคิดมาก่อน

เด็กไทยวันนี้มักจะบริโภคอาหารประเภทฟาสต์ฟู้ด หรือประเภทแฮมเบอร์เกอร์ ไก่ทอด โรตีสี่ ซึ่งอุดมไปด้วยแป้งและน้ำตาล ทั้งนี้จากการสำรวจการบริโภคขนมกรุบกรอบของเด็กและเยาวชนไทย เมื่อปี พ.ศ.2549 ของกรมอนามัย พบว่า เด็กและเยาวชนใช้เงินซื้อขนมกรุบกรอบโดยเฉลี่ย 26 บาทต่อคนต่อวัน คิดโดยรวมก็คือใช้เงินซื้อขนมคนละ 9,800 บาทต่อปี ซึ่งถือว่าเยอะมากสำหรับเยาวชน ในเวลานี้ประเทศไทยมีอาหารมากมายล้นเหลือ แต่ที่มีปริมาณมากก็จะเป็น

อาหารที่เต็มไปด้วยไขมันและแป้ง แม้แต่ข้าวแกงที่ขายกันก็เต็มไปด้วยกะทิหรือผัดผักที่มากไปด้วยน้ำมัน ดังนั้น ปัญหาเด็กอ้วนเป็นเรื่องที่น่าตกใจสำหรับประเทศไทย เพราะในกลุ่มประเทศเอเชียและแปซิฟิก ไทยเป็นอันดับสองรองจากออสเตรเลีย ส่งผลให้เด็กไทยอ้วนขึ้นมาก

เนื่องจากโรคอ้วนนั้น บันทอนทั้งสภาวะทางจิตใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความมั่นใจ ล้วนแต่นำมาสู่ปัญหามากมาย ทั้งโรคเบาหวาน โรคหัวใจ หรือโรคหลอดเลือดตีบ อयरอช้ารับมาหาทางแก้ไขกันเถอะ

(สรุปข่าวจากหนังสือพิมพ์ มติชน ฉบับวันอาทิตย์ที่ 29 สิงหาคม 2553)

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นจับประเด็นปัญหา

1. ครูให้นักเรียนดูโฆษณาเกี่ยวกับอาหารชนิดต่างๆ แล้วสนทนาเกี่ยวกับรายการอาหารแต่ละชนิด
2. แจกกระดาษรูปหัวใจให้นักเรียนคนละ 1 ดวง โดยให้นักเรียนเขียนรายชื่ออาหารที่นักเรียนชอบหรืออยากรับประทานมากที่สุดมาคนละ 2 ชนิด
3. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับรายการอาหารที่นักเรียนชอบมากที่สุดจากนั้นจึงร่วมกันตั้งคำถามว่า อาหารชนิดใดควรรับประทานบ้าง และอาหารชนิดใดไม่ควรรับประทาน เพราะอะไร
4. นักเรียนอภิปรายถึงความสำคัญของการเลือกรับประทานอาหาร โดยคำนึงถึงคุณค่าที่ร่างกายจะได้รับ ถูกต้องตามหลักโภชนาการอย่างเพียงพอ
5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 4-5 คน
6. ครูนำข่าวปัญหาโรคอ้วนมาให้ให้นักเรียนอ่าน แล้วร่วมสนทนาทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นปัญหาของข่าว โดยเขียนลงในแบบฝึกกิจกรรมที่ 2.1

ชั้นค้นคว้าข้อมูล

7. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันค้นคว้าข้อมูล โดยครูผู้สอนได้จัดเตรียมข้อมูลโรคอ้วนเพิ่มเติมให้ด้วย โดยให้นักเรียนหาข้อมูลเกี่ยวกับโรคอ้วนมาก่อนแล้ว และให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ประเด็นปัญหาของข่าวว่าสาเหตุที่แท้จริง เกิดจากอะไร
8. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันรวบรวมข้อมูล เพื่ออภิปรายคิดหาคำตอบในประเด็นคำถามต่อไปนี้
 - 8.1 เพราะเหตุใดนักเรียนจึงชอบรับประทานอาหารประเภทฟาสต์ฟู้ดมากขึ้น
 - 8.2 เพราะเหตุใด อาหารประเภทฟาสต์ฟู้ด จึงเป็นที่นิยมของคนยุคปัจจุบัน

8.3 เพราะเหตุใด จึงทำให้คนในปัจจุบันเป็นโรคอ้วนมากขึ้น

ขั้นเพิ่มพูนปัญญา

9. ครูแสดงแผนภูมิเกี่ยวกับรายการอาหารชนิดต่างๆ ดังนี้

ไก่ทอด	มันฝรั่งทอด	ก๋วยเตี๋ยวต้มยำ	พิซซ่า
ข้าวผัดอเมริกัน	แฮมเบอร์เกอร์	แซนวิช	ไส้กรอก
ข้าวยำ	ข้าวและน้ำพริกปลาหู	โรตีสี	ขนมจีนน้ำยา
ขนมกรอบ	ลูกชิ้นปิ้ง	สลัดปลาทูน่า	ขนมปังไส้กรอก

10. ให้นักเรียนดูแผนภูมิรายการอาหาร แล้วช่วยกันพิจารณาว่า รายการอาหารชนิดใดที่ควรรับประทาน ถ้านักเรียนกลุ่มใดเลือกได้ถูกต้องทั้งหมดเป็นฝ่ายชนะ

11. แจกบัตรกระดาษคำตอบให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเลือกเขียนรายการอาหารให้ถูกต้อง

12. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตั้งประเด็นคำถามว่าทำอย่างไรจึงหาแนวทางแก้ไขปัญหาโรคอ้วนได้ โดยคำถามมีลักษณะดังต่อไปนี้

12.1 มีวิธีการใดบ้างที่จะทำให้เด็กและเยาวชนไทยเลือกรับประทานอาหารที่ดี มีประโยชน์มากยิ่งขึ้น

12.2 มีวิธีการใดบ้างที่จะทำให้เด็กและเยาวชนไทย ตระหนักถึงโรคอ้วนเป็นโรคที่อันตรายต่อร่างกายอย่างรุนแรง

ขั้นสนทนาแลกเปลี่ยน

13. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดรายการอาหารที่รับประทานแล้ว ไม่ทำให้เกิดโรคอ้วนมา 1 วัน ให้ครบทั้ง 3 มื้อ ในใบรายการอาหาร

14. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายถึงแนวทางการแก้ไขปัญหารโรคอ้วนกันภายในกลุ่ม โดยนักเรียนช่วยกันคิดว่า แนวทางดังกล่าวมีความเหมาะสมและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง

ขั้นพากเพียรสู่ข้อสรุป

15. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่มหน้าชั้นเรียน

16. นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปถึงแนวทางการแก้ปัญหาเกี่ยวกับโรคอ้วน โดยคำนึงถึงแนวทางในการแก้ปัญหา ถ้านำไปใช้ เกิดผลอย่างไรบ้าง ครูได้อภิปรายเพิ่มเติมในส่วนต่างๆ ที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ แล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกกิจกรรมที่ 2.2

แหล่งการเรียนรู้

1. ชุดโฆษณาเกี่ยวกับรายการอาหารชนิดต่างๆ
2. กระจาดรูปหัวใจ
3. ใบความรู้ข่าวเรื่อง ปัญหาโรคอ้วน
4. ใบความรู้ เพิ่มเติมเกี่ยวกับโรคอ้วน
5. แผนภูมิรายการอาหาร
6. บัตรกระจาดคำตอบ
7. ใบรายการอาหาร
8. แบบฝึกกิจกรรมที่ 2.1 และแบบฝึกกิจกรรมที่ 2.2

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. การสังเกตพฤติกรรม
 - ความสนใจในการเรียน
 - การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
 - การทำงานกลุ่ม
 - การตอบคำถาม
 - การนำเสนอผลงาน
2. การตรวจผลงาน
 - แบบฝึกกิจกรรม

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

.....

.....

บันทึกหลังสอน

.....

.....

ใบความรู้ข่าว เรื่อง ปัญหาโรคอ้วน

ปัญหาใกล้ตัวที่น่าเป็นห่วงในขณะนี้คือ ปัญหาโรคอ้วน เพราะโรคอ้วนเป็นภัยอันตรายที่บั่นทอนทั้งสุขภาพจิต และการใช้ชีวิตประจำวันอย่างที่เราไม่เคยคิดมาก่อน

เด็กไทยวันนี้มักจะบริโภคอาหารประเภทฟาสต์ฟู้ด หรือประเภทแฮมเบอร์เกอร์ ไก่ทอด โรตีสี่ ซึ่งอุดมไปด้วยแป้งและน้ำตาล ทั้งนี้จากการสำรวจการบริโภคขนมกรุบกรอบของเด็กและเยาวชนไทย เมื่อปี พ.ศ.2549 ของกรมอนามัย พบว่า เด็กและเยาวชนใช้เงินซื้อขนมกรุบกรอบโดยเฉลี่ย 26 บาทต่อคนต่อวัน คิดโดยรวมก็คือใช้เงินซื้อขนมคนละ 9,800 บาทต่อปี ซึ่งถือว่าเยอะมากสำหรับเยาวชน ในเวลานี้ประเทศไทยมีอาหารมากมายล้นเหลือ แต่ที่มีปริมาณมากก็จะเป็นอาหารที่เต็มไปด้วยไขมันและแป้ง แม้แต่ข้าวแกงที่ขายกันก็เต็มไปด้วยกะทิหรือผัดผักที่มากไปด้วยน้ำมัน ดังนั้น ปัญหาเด็กอ้วนเป็นเรื่องที่น่าตกใจสำหรับประเทศไทย เพราะในกลุ่มประเทศเอเชียและแปซิฟิก ไทยเป็นอันดับสองรองจากออสเตรเลีย ส่งผลให้เด็กไทยอ้วนขึ้นมาก

เนื่องจากโรคอ้วนนั้น บั่นทอนทั้งสภาวะทางจิตใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความมั่นใจ ล้วนแต่นำมาสู่ปัญหามากมาย ทั้งโรคเบาหวาน โรคหัวใจ หรือโรคหลอดเลือดตีบ ยารักษาโรคมาหาทางแก้ไขกันเถอะ

(สรุปข่าวจากหนังสือพิมพ์ มติชน ฉบับวันอาทิตย์ที่ 29 สิงหาคม 2553)

ข้อมูลโรคอ้วนเพิ่มเติม

ขนมกรุบกรอบ-นมเปรี้ยว-น้ำตาลม ตัวการปัญหาโรคอ้วนในเด็ก

งานวิจัยพบพฤติกรรมการบริโภคอาหารว่างและขนมของเด็กวัยเรียน เสี่ยงการเกิดโรคอ้วน แนะนำผู้ปกครองปรับความเข้าใจใหม่ เลี่ยงขนมกรุบกรอบ น้ำตาล นมรสหวานและนมเปรี้ยว

การบริโภคอาหารมื้อหลักของคนเราจำเป็นต้องบริโภคให้ครบทั้ง 3 มื้อ และสมดุลกันระหว่างอาหารทั้ง 5 หมู่ โดยเฉพาะวัยเด็กที่ต้องการพลังงานและสารอาหาร ในการเจริญเติบโต อาหารว่างและขนมจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญ เป็นส่วนเสริมให้เด็ก ได้รับสารอาหารที่มีคุณค่าที่จำเป็นต่อร่างกาย อย่างไรก็ตามปัจจุบันอาหารว่างและขนมส่วนใหญ่มีแป้ง น้ำตาล และไขมันเป็นส่วนประกอบหลัก ซึ่งให้เพียงพลังงาน แต่มีสารอาหารอื่นที่จำเป็นค่อนข้างน้อย จึงอาจส่งผลต่อภาวะโภชนาการและการเจริญเติบโตของเด็กได้

พญ.อารยา ตั้งวิฑูรย์ ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ จึงได้จัดทำโครงการวิจัยเรื่อง“พฤติกรรมการบริโภคอาหารว่างและขนมของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในอำเภอหาดใหญ่: ความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการ”โดยได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนาสุขภาพภาคใต้ (วพส.)

“ความจริงเด็กควรได้รับพลังงานจากอาหารว่างไม่เกินร้อยละ 20 ของพลังงานที่ต้องการในแต่ละวัน แต่ในความเป็นจริงเด็กมีโอกาสเลือกทานขนมได้หลากหลาย ซึ่งขนมปัจจุบันนี้ส่วนมากมีแป้ง น้ำตาลและไขมันมาก ให้พลังงานสูง แต่สารอาหารที่จำเป็นมีน้อยมาก เราจึงตั้งสมมติฐานว่าการบริโภคขนมเหล่านี้ น่าจะมีความสัมพันธ์กับภาวะอ้วน ผอม หรือเตี้ยของเด็ก ๆ บ้าง” แพทย์หญิงอารยาอธิบาย

การวิจัยในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน ทั้งในเขตและนอกเขตเทศบาล พบโรคอ้วนในเด็กเพิ่มมากขึ้นเมื่อเทียบกับการศึกษาที่ผ่าน ๆ มา โดยเด็กนักเรียนนิยมบริโภคอาหารว่างและขนมที่มีแป้ง น้ำตาล และไขมันเป็นส่วนประกอบหลักในปริมาณมาก และพบว่า การได้รับพลังงานจากนมเปรี้ยว

มากกว่า 1 กล่องต่อวัน (ขนาดบรรจุ 180 มิลลิลิตรต่อกล่อง) และการกินข้าวมากกว่า 6 ทัพพีต่อวันเป็นปัจจัยเสี่ยงในการเกิดโรคอ้วนของเด็กวัยเรียนด้วย แต่ขณะเดียวกันกลับพบว่าเด็กอ้วนบริโภคนมจืดชนิดไขมันต่ำมากกว่าเด็กไม่อ้วน และบริโภคน้ำหวาน น้ำผลไม้ ขนมกรุบกรอบที่มีโปรตีนสูงน้อยกว่าเด็กไม่อ้วน ซึ่งอาจเป็นผลมาจากเด็กหรือผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาหารที่เป็นสาเหตุของโรคอ้วนพอสมควร

“จากการศึกษาพบว่ากลุ่มเป้าหมายการวิจัยคือเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมทางโภชนาการที่น่าเป็นห่วง คือ นิยมบริโภคขนมขบเคี้ยวที่มีแป้งและไขมันปริมาณมาก โดยบริโภคเฉลี่ยวันละ 3-4 ครั้ง ส่วนเครื่องดื่มที่นิยมบริโภคมากที่สุด คือ น้ำอัดลม

โดยเฉลี่ยเด็กได้รับพลังงานจากขนมและอาหารว่างประมาณ 495 กิโลแคลอรีหรือเทียบเท่าร้อยละ 30 ของพลังงานที่ต้องการต่อวัน ซึ่งมากกว่าปริมาณมาตรฐานที่ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทยกำหนดไว้ ซึ่งจะส่งผลให้ร่างกายเปลี่ยนแปลงพลังงานส่วนเกินนี้เป็นไขมันได้”

ดังนั้นการมีภาวะโภชนาการที่ดีและถูกต้อง นอกจากผู้ปกครองจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ดีแล้ว กุมารแพทย์หรือนักโภชนาการเองก็จะต้องมีการรณรงค์ให้ความรู้และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเลือกชนิดและปริมาณอาหารว่างและขนมอย่างถูกต้อง นอกจากนี้ก็ควรเน้นเรื่องอาหารหลักที่รับประทาน การปรับกิจวัตรประจำวัน และการออกกำลังกายให้เหมาะสมควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้เด็กมีภาวะโภชนาการที่ดี หลีกเลี่ยงโรคอ้วนหรือภาวะผอมซึ่งส่งผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการต่อไปนั่นเอง

สนใจข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อได้ ที่ฝ่ายสื่อสารสาธารณะและขับเคลื่อน สถาบันวิจัยและพัฒนาสุขภาพภาคใต้ (วพส.) <http://www.rdh.psu.ac.th> โทร. 074-455-150 หรืออีเมล southern.rdh@gmail.com

แม่วอนช่วยลูกชายวัย13หนักเกือบ 300 โล

ข้อมูลจาก <http://www.thairath.co.th/content/region/143382>

มารดา วอนช่วยลูกชาย วัย 13 ขวบ มีน้ำหนักตัว เกือบ 300 กิโลกรัมพบมีอาการปอดติดเชื้อด้วย เผย มีอาชีพค้าขายไม่มีปัญญาหาเงินรักษาลูก...

วันที่ 22 ม.ค. 54 ผู้สื่อข่าวได้รับแจ้งว่าที่รพ.ลำลูกกา อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี มีเด็กชายวัย 13 ปี นอนป่วยด้วยโรคปอดติดเชื้อและที่หน้าเป็นห้วงคือเด็กคนดังกล่าวมีน้ำหนักตัวเกือบ 300 กิโลกรัมซึ่งทางครอบครัวนั้น มีความกังวลและเป็นห่วงในเรื่องของความอ้วน เพราะการรักษาจะต้องใช้เงินเป็นจำนวนมาก ทางครอบครัวฐานะทางการเงินนั้นไม่ดีเท่าที่ควรและไม่สามารถที่จะหาเงินมารักษาได้

ต่อมาทางผู้สื่อข่าวได้เดินทางไปตรวจสอบยังรพ.ลำลูกกา ตามที่ได้รับแจ้ง โดยได้เข้าที่ตึกผู้ป่วยชาย ห้องผู้ป่วยใน เตียง 1 พบด.ช.ฐิติพงศ์ หรือ น้องบอล อูชชิน อายุ 13 ปี เรียนอยู่ชั้น ป.6 โรงเรียนวัดแจ้งลำหิน นอนอยู่บนเตียงผู้ป่วย โดยมีพยาบาลกำลังดูแลอยู่อย่างใกล้ชิดส่วนที่จุมูกมีออกซิเจนช่วยหายใจ สอบถามพยาบาลที่ดูแลน้องบอลได้ความว่าน้องบอลเป็นบุตรชายของ นางศรียรรณ อูชชิน อายุ 52 บ้านเลขที่ 69/248 หมู่ 11 ต.ลาดสวาย อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี มีอาชีพเป็นแม่ค้าขายของโดยน้องบอลได้เข้ามารักษาตัวเมื่อวันที่ 21 ม.ค. 54 ด้วยอาการปอดติดเชื้อ ซึ่งทางนพ.นราพงศ์ ธีรวัชรวิภาส ผอ.รพ.ลำลูกกา เปิดเผยว่า ก่อนที่จะมารับการรักษาตัวที่นี้น้องบอลรักษาตัวอยู่ที่ รพ.ศิริราช แต่เนื่องจากปอดมีอาการติดเชื้อทาง รพ.ศิริราชจึงได้ส่งตัวมารักษาอาการปอดติดเชื้อดังกล่าวให้หายเสียก่อนแล้วในส่วนโรคอ้วนนั้นทาง รพ.ลำลูกกาไม่สามารถรักษาได้คงจะเป็นผู้ปกครองที่ต้องดำเนินหรือหาโรงพยาบาลที่มีเครื่องมือและแพทย์ที่มีชำนาญเกี่ยวกับโรค

ด้านนางศรียรรณ มารดาของน้องบอลกล่าวว่าทั้งน้ำตา ว่า แต่ก่อนน้องบอลจะมีน้ำหนักตัว แค่ประมาณ 100 กิโลกรัมเศษเพิ่งจะมาอ้วนมากขึ้นเป็นอีกเท่าตัวเมื่อปีที่แล้ว ซึ่งสาเหตุที่อ้วนมากตนยอมรับว่าน้องบอลกินเก่ง น้ำหนักจึงได้ขึ้นอย่างรวดเร็วเกินกว่าปกติ จนเมื่อเร็วๆนี้ ได้นำตัวเพื่อไปทำการรักษาโรคอ้วนที่ รพ.ศิริราชและในช่วง

อยู่ในขั้นตอนการรักษา น้องบอลมีอาการปอดติดเชื้อ ทาง รพ.ศิริราชจึงได้ส่งตัวมา รักษาตัวตามสิทธิ์ที่ รพ.ลำลูกกา และถ้าอาการปอดติดเชื้อหายเป็นปกติแล้ว การที่จะ นำเด็กไปรักษาโรคอ้วนนั้นตนยังคิดอยู่ว่าคงจะมีค่าใช้จ่ายที่สูงมากซึ่งตนมีอาชีพเป็น เพียงแม่ค้าขายของตลาดนัด คงจะไม่มีปัญญาหาเงินมารักษาลูกได้แต่เมื่อเห็นลูกแล้ว ก็สงสาร เพราะต่อไปน้ำหนักตัว คงจะเพิ่มขึ้นไปมากกว่านี้จึงอยากจะขอฝากถึง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือ องค์กรต่างๆ ที่มีจิตเมตตาผ่านทางสื่อเพื่อขอความช่วยเหลือ มาให้กับลูกของตน

ด้าน ผอ.รพ.ลำลูกกา กล่าวเพิ่มเติมว่าสำหรับด.ช.ฐิติพงศ์ ทางโรงพยาบาล จะดูแลให้เป็นอย่างดีในเรื่องของอาการปอดติดเชื้อและต่อไปเมื่ออาการทางปอดหายดี แล้ว ทางญาติต้องการจะนำตัวไปรักษาต่อ ทางรพ.ยินดีจะอำนวยความสะดวกให้ อย่างเต็มที่

สาเหตุจากโรคอ้วน

ข้อมูลจาก

http://www.siamhealth.net/public_html/Disease/endocrine/obesity/cause.htm

คนเรารับประทานอาหารเข้าไปไม่ว่าจะเป็นประเภทแป้งหรือโปรตีนหากพลังงานที่ได้รับเกินความต้องการ ร่างกายก็จะสะสมอาหารส่วนเกินเหล่านั้นในรูปไขมัน สะสมมากขึ้นจนกลายเป็นโรคอ้วน ดังนั้นคนที่อ้วนเกิดจากรับอาหารที่มีพลังงานมากกว่าพลังงานที่เราใช้ไป สาเหตุจริงๆยังไม่ทราบแน่ชัด โรคอ้วนมักจะมีสาเหตุต่างๆดังนี้

- การรับประทานอาหาร หากรับประทานอาหารที่ให้พลังงานสูงเป็นประจำจะให้น้ำหนักเกินโดยเฉพาะอาหารที่มีไขมัน และแป้งสูงซึ่งมักจะพบในอาหารจานด่วน
- ประเภทของอาหาร โดยเฉพาะผู้ที่ชอบรับประทานอาหารที่มีน้ำตาล ไม่ว่าจะเป็นกลูโคส sugars, fructose, น้ำหวาน เครื่องดื่ม ไวน์ เบียร์อาหารเหล่านี้จะดูดซึมอย่างรวดเร็ว และทำให้ร่างกายหลังอินซูลินเป็นปริมาณมากซึ่งเชื่อว่าจะเป็นสาเหตุของโรคอ้วน
- ภาวะที่ร่างกายเผาผลาญพลังงานน้อย ผู้ชายจะมีกล้ามเนื้อมากกว่าผู้หญิง กล้ามเนื้อจะเผาพลังงานได้มากดังนั้นผู้หญิงจึงอ้วนง่ายกว่าผู้ชายและลดน้ำหนักยาก
- โรคต่อมไร้ท่อเช่นต่อมธัยรอยด์ทำงานน้อยจะมีน้ำหนักเกินเนื่องจากร่างกายเผาผลาญอาหารน้อยลง โรค cushing ร่างกายสร้างฮอร์โมน cortisol มากทำให้ร่างกายมีการสะสมไขมันฮอร์โมนนี้อาจจะมาจากร่างกายสร้างเอง หรือจากลูกกลอน ยาแก้หอบ ยาชุดหรือร่างกายสร้างขึ้นเนื่องจากเนื้องอกต่อมหมวกไต

- จากยา ยาบางชนิดทำให้ความอยากอาหารเพิ่ม เช่นยาคุมกำเนิด ยาแก้โรคซึมเศร้า tricyclic antidepressant, phenothiazine ยาลดความดัน beta-block ยารักษาเบาหวาน ยาคุมกำเนิด ยา steroid
- กรรมพันธุ์ จะพบว่าบางครอบครัวจะอ้วนทั้งหมดซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากพันธุกรรม เช่นคนที่เป็นโรคขาด leptin ซึ่งเป็นฮอร์โมนที่ส่งไปยังสมองทำให้เรารับอาหารน้อยลงแต่อีกส่วนหนึ่งอาจจะเกิดจากวัฒนธรรมการรับประทานอาหารและความเป็นอยู่
- วัฒนธรรมการดำรงชีวิตและอาหารซึ่งเห็นได้ว่าบางชาติจะมีน้ำหนักเกินเนื่องจากอาหารของชาตินั้นนิยมอาหารมันๆ
- ความผิดปกติทางจิตใจทำให้รับประทานอาหารมาก เช่นบางคนเศร้า เครียด แล้วรับประทานอาหารเก่ง
- การดำเนินชีวิตอย่างสบาย มีเครื่องอำนวยความสะดวกมากมาย และขาดการออกกำลังกายมีรถยนต์ มีเครื่องทุ่นแรง มีทีวีรายการดีๆให้ดู มีสื่อโฆษณาถึงน้ำหวาน น้ำอัดลมเหล่านี้เป็นปัจจัยเสี่ยงโรคอ้วนตั้งแต่ในวัยเด็ก
- การดื่มสุรา
- การสูบบุหรี่
- **โรคอ้วนในวัยรุ่น**ชีวิตที่มีความสบาย ขาดการออกกำลังกายรับประทานอาหารไม่จำกัดเวลา ไม่จำกัดประเภทและไม่จำกัดปริมาณเหล่านี้ทำให้เกิดโรคอ้วนเมื่ออ้วนก็ทำให้ออกกำลังกายได้ไม่เต็มที่พบว่าวัยรุ่นหรือเด็กที่มีน้ำหนักเกินมักจะเกิดโรคอ้วนเมื่อเป็นผู้ใหญ่น้ำหนักของผู้ชายจะเพิ่มจนคงที่เมื่ออายุประมาณ 50 ปี ส่วนผู้หญิงน้ำหนักจะเพิ่มจนอายุประมาณ 70 ปี
- **โรคอ้วนในเด็ก**เซลล์ไขมันในร่างกายจะมีช่วงที่เจริญเติบโตอยู่สองช่วงคือวัยเด็กและวัยรุ่นกรรมพันธุ์เป็นตัวกำหนดให้แต่ละคนมีเซลล์ไขมันไม่เท่ากัน คนอ้วนจะมีเซลล์ไขมันมากการอ้วนในเด็กจะมีปริมาณเซลล์ไขมันมากทำให้น้ำหนักยากसानโรคอ้วนในผู้ใหญ่เกิดจากเซลล์ไขมันมีขนาดใหญ่

แบบฝึกกิจกรรมที่ 2.1

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกกลุ่ม

- 1.....เลขที่..... 2.เลขที่.....
 3.....เลขที่..... 4.เลขที่.....
 5.....เลขที่..... 6.เลขที่.....

ข่าว โรคอ้วน

ให้นักเรียนช่วยกันระดมความคิดเห็นแล้วตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

1. ชั้นจับประเด็น

.....

2. ชั้นค้นคว้าข้อมูล

.....

3. ชั้นเพิ่มพูนปัญญา

.....

4. ชั้นสนทนาแลกเปลี่ยน

.....

5. ชั้นพากเพียรสู่ข้อสรุป

.....

แบบฝึกกิจกรรมที่ 2.2

ชื่อ.....เลขที่.....

นักเรียนตอบปัญหาต่อไปนี้ให้ถูกต้อง ชัดเจน

1. นักเรียนสรุปสาระสำคัญจากข่าวที่กำหนดให้

.....

.....

.....

2. ปัญหาโรคฉี่หนูจากข่าวที่กำหนดให้เกิดจากสาเหตุใด

.....

.....

3. นักเรียนมีวิธีการใดบ้างที่จะป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาโรคฉี่หนู

.....

.....

.....

4. ถ้านักเรียนมีความรู้เรื่องโรคฉี่หนู จะนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

5. ถ้านักเรียนนำวิธีการแก้ปัญหาระบาดของโรคฉี่หนูไปใช้จริง จะเกิดผลดีอย่างไร

.....

.....

.....

นักเรียนเขียนรายการที่ชอบ มา 2 ชนิด

The form consists of four heart-shaped boxes arranged in a 2x2 grid. Each box contains the text 'รายการอาหารที่' (Food list) and 'ชอบ' (like) followed by two dotted lines for writing. A faint watermark of a Thai university emblem and the text 'ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย' (Faculty of Education, Chulalongkorn University) is visible in the background.

รายการอาหารที่ ชอบ	รายการอาหารที่ ชอบ
รายการอาหารที่ ชอบ	รายการอาหารที่ ชอบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

หน่วย ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ

เรื่อง ยิงคู่อริ แต่เด็ก ป.3 ถูกลูกหลง
เสียชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม

ผู้สอน นางเยาวนารถ โพธิ์มี

เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

การทะเลาะวิวาทเป็นการกระทำที่ส่งผลถึงตนเองและผู้อื่น อาจได้รับความเดือดร้อนตามมาได้ อย่างเช่นการใช้อาวุธปืนยิงกัน เพื่อที่ต้องการแก้แค้นคู่อริ แต่ผลที่ตามมา ทำให้คนอื่นได้รับความเดือดร้อนถึงขั้นเสียชีวิต ดังนั้นนักเรียนควรรู้ใช้สติและเหตุผลในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ไม่ควรใช้อารมณ์เป็นเครื่องตัดสินปัญหา

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถสรุปสาระสำคัญจากข่าวได้
2. นักเรียนบอกสาเหตุของข่าวได้
3. นักเรียนบอกแนวทางในการไม่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทได้
4. นักเรียนสาเหตุนำแนวทางที่ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. นักเรียนสามารถบอกผลดีในการปฏิบัติตนให้ถูกต้องได้

สาระการเรียนรู้ ข่าว :จับนักเรียนช่างกลก่อเหตุยิงคู่อริ แต่เด็ก ป.3 ถูกลูกหลงเสียชีวิต

นักเรียนช่างกลโรงเรียนเทคโนโลยี บางกะปิ ได้ไปก่อเหตุยิงคู่อรินักเรียนช่างอุตสาหกรรมกรุงเทพฯ บนรถเมล์สาย 113 เป็นเหตุให้เด็กชายจุดพร ผลภกา อายุ 9 ขวบ นักเรียนชั้น ป.3 โรงเรียนวัดบำเพ็ญเหนือ ถูกลูกหลงเสียชีวิต โดยถูกยิงด้วยกระสุนปืนลูกซองเข้าที่ศีรษะและช่องอก ซึ่งกระสุนเข้าไปทำลายสมองทำให้เสียชีวิต ส่วนนักเรียนช่างกลที่เป็นมือยิงบอกผู้สื่อข่าวว่าตนก่อเหตุของตัวเองพร้อมกล่าวขอโทษพ่อแม่เด็กที่เสียชีวิต ระบุเหตุที่ทำเพราะต้องการแก้แค้นคู่อริจึงไปซื้อปืนมาจากย่านหนองจอกในราคา 2,500 บาท และไม่ได้ตั้งใจทำร้ายน้อง แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ต้องหาไม่มีความผิด 3 ข้อหาคือ ร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ร่วมกันมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และข้อหาพกพาอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไปในที่สาธารณะโดยไม่มีเหตุอันควร ส่วนแม่ของเด็กที่เสียชีวิตได้กล่าวว่า ไม่อยากให้คนร้ายไปทำแบบนี้กับคนอื่นอีก หลังจากนั้นได้นำศพไปบำเพ็ญกุศลที่วัดบำเพ็ญเหนือ ซึ่งบรรยากาศเป็นไปด้วยความโศกเศร้า ทั้งแม่ของเด็กและพี่ชายต่างร้องไห้ตลอดเวลา (สรุปข่าวจากหนังสือพิมพ์ คมชัดลึก ฉบับวันที่ 2 กันยายน 2553)

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นจับประเด็นปัญหา

1. ครูตีความภาพเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนบนกระดาน แล้วสนทนาเกี่ยวกับภาพ
2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับภาพพฤติกรรมของนักเรียน โดยตั้งประเด็นคำถามว่าการกระทำของนักเรียนในภาพเป็นการกระทำที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม เพราะเหตุใด
3. นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 4-5 คน
4. ครูนำข่าวเรื่อง “นักเรียนช่างกลก่อเหตุยิงคู่อริ แต่เด็ก ป.3 ถูกลูกหลงเสียชีวิต” มาให้นักเรียนอ่านแล้วร่วมกันสนทนาทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นปัญหาของข่าวโดยเขียนลงในแบบฝึกกิจกรรมที่ 6.1

ขั้นค้นคว้าข้อมูล

5. นักเรียนศึกษาข่าวเกี่ยวกับเด็กช่างกลทุกที่ต่างก่อเหตุทะเลาะวิวาทกัน โดยจากหลายข่าว เพื่อให้ นักเรียนวิเคราะห์หาสาเหตุที่เกิดขึ้น
6. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวางแผนระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นปัญหาข่าว และร่วมกันวิเคราะห์ถึงปัญหาของข่าวว่าเกิดจากสาเหตุใด
7. นักเรียนทุกกลุ่มช่วยกันรวบรวมข้อมูลเพื่อร่วมกันอภิปรายคิดหาคำตอบจากประเด็นคำถามต่อไปนี้

7.1 เพราะเหตุใดนักเรียนช่างกลคนนี้จึงซุ่มยิงคู่อริ

7.2 เพราะเหตุใดนักเรียนช่างกลจึงชอบก่อเหตุทะเลาะวิวาทอยู่เสมอ

ขั้นเพิ่มพูนปัญญา

8. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายประเด็นของข่าวมาแยกแยะวิเคราะห์ที่ตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหานักเรียนช่างกลก่อเหตุทะเลาะวิวาทกัน โดยมีคำถามดังนี้
 - 8.1 วิธีการใดบ้างที่จะทำให้ นักเรียนช่างกลได้ตระหนักถึงผลการกระทำดังกล่าว
 - 8.2 วิธีการใดบ้างที่จะทำให้ นักเรียนช่างกลไม่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทกันอีก
 - 8.3 วิธีการใดบ้างที่จะทำให้ นักเรียนช่างกลมีความรักสามัคคีต่อกัน
 - 8.4 ถ้านักเรียนเป็นนักเรียนช่างกลจะทำเช่นนี้หรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใด

ขั้นสนทนาแลกเปลี่ยน

9. นักเรียนแต่ละกลุ่มสนทนาแลกเปลี่ยนและอภิปรายร่วมกันถึงแนวทางการแก้ไขปัญหว่าเป็นแนวทางที่มีความเหมาะสม และการปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้เพียงใด

10. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมนำเสนอแนวทางแก้ไขในรูปแบบการแสดงบทบาทสมมติ

ชั้นพากเพียรสู่ข้อสรุป

11. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่มหน้าชั้นเรียน
12. นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปถึงแนวทางการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียนข้างกล หรือด้านนักเรียนข้างกลมีความสามัคคีกันจะเกิดผลอย่างไรบ้าง ครูอภิปรายเพิ่มเติมให้นักเรียนมีความเข้าใจมากขึ้น แล้วทำแบบฝึกกิจกรรมที่ 3.1 และ แบบฝึกกิจกรรมที่ 3.2

แหล่งการเรียนรู้

1. รูปภาพพฤติกรรมนักเรียน
2. ใบความรู้ข่าวเรื่อง นักเรียนข้างกลก่อเหตุยิงคู่อริ แต่เด็ก ป.3 ถูกลูกหลงเสียชีวิต
3. ข้อมูลข่าวนักเรียนข้างกลทะเลาะกันจากหลายๆ แห่ง
4. แบบฝึกกิจกรรมที่ 3.1 และ 3.2

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. การสังเกตพฤติกรรม
 - ความสนใจในการเรียน
 - การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
 - การทำงานกลุ่ม
 - การตอบคำถาม
 - การนำเสนอผลงาน
2. การตรวจผลงาน
 - แบบฝึกกิจกรรม

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

.....

.....

บันทึกหลังสอน

.....

.....

ใบความรู้ข่าว

เรื่อง จับนักเรียนช่างกลก่อเหตุยิงคู่อริ แต่เด็ก ป.3 ถูกลูกหลงเสียชีวิต

นักเรียนช่างกลโรงเรียนเทคโนโลยี บางกะปิ ได้ไปก่อเหตุยิงคู่อริ นักเรียนช่างอุตสาหกรรมกรุงเทพฯ บนรถเมล์สาย 113 เป็นเหตุให้เด็กชายจตุพร ผลพกา อายุ 9 ขวบ นักเรียนชั้น ป.3 โรงเรียนวัดบำเพ็ญเหนือ ถูกลูกหลงเสียชีวิต โดยถูกยิงด้วยกระสุนปืนลูกซองเข้าที่ศีรษะและช่องอก ซึ่งกระสุนเข้าไปทำลายสมองทำให้เสียชีวิต ส่วนนักเรียนช่างกลที่เป็นมือยิงบอกรู้สึกผิดต่อการกระทำของตนเอง พร้อมกล่าวขอโทษพ่อแม่เด็กที่เสียชีวิต ระบุเหตุที่ทำเพราะต้องการแก้แค้นคู่อริจึงไปซื้อปืนมาจากย่านหนองจอกในราคา 2,500 บาท และไม่ได้ตั้งใจทำร้ายน้อง แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ต้องหามีความผิด 3 ข้อหาคือ ร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ร่วมกันมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และข้อหาพกพาอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไปในที่สาธารณะโดยไม่มีเหตุอันควร ส่วนแม่ของเด็กที่เสียชีวิตได้กล่าวว่า ไม่อยากให้คนร้ายไปทำแบบนี้กับคนอื่นอีก หลังจากนั้นได้นำศพไปบำเพ็ญกุศลที่วัดบำเพ็ญเหนือ ซึ่งบรรยากาศเป็นไปด้วยความโศกเศร้า ทั้งแม่ของเด็กและพี่ชายต่างร้องไห้ตลอดเวลา

(สรุปข่าวจากหนังสือพิมพ์ คมชัดลึก ฉบับวันที่ 2 กันยายน 2553)

แบบฝึกกิจกรรมที่ 3.1

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกกลุ่ม

- 1.....เลขที่..... 2.เลขที่.....
 3.....เลขที่..... 4.เลขที่.....
 5.....เลขที่..... 6.เลขที่.....

**ข่าว จับนักเรียนช่างกลก่อเหตุยิงคู่อริ แต่เด็ก ป.3 ถูกลูกหลงเสียชีวิต
 ให้นักเรียนช่วยกันระดมความคิดเห็นแล้วตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้อง**

1. ชั้นจับประเด็น

.....

2. ชั้นค้นคว้าข้อมูล

.....

3. ชั้นเพิ่มพูนปัญญา

.....

4. ชั้นสนทนาแลกเปลี่ยน

.....

5. ชั้นพากเพียรสู่ข้อสรุป

.....

แบบฝึกกิจกรรมที่ 3.2

ชื่อ.....กลุ่มที่.....

๑. สาระสำคัญจากข่าว

.....
.....

๒. สาเหตุใดที่ทำให้เด็ก ๒.๓ เสียชีวิต

.....
.....
.....

๓. ถ้านักเรียนเป็นนักเรียนช่างกลจะทำเช่นนี้หรือไม่
เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

๕. นักเรียนคิดว่าถ้าเด็กช่างกลมีความรักและ
สามัคคีต่อกันจะเกิดผลดีอย่างไร

.....
.....
.....

๔. การปฏิบัติตนให้ถูกต้อง
เหมาะสมไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน
สามารถนำมาประยุกต์ใช้ใน
ชีวิตประจำวัน ได้หรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....
.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

หน่วย ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ

เรื่อง เศรษฐกิจแม่ แม่บ้านพลิก

ตำราผู้ของแพง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา

ศาสนาและวัฒนธรรม

ผู้สอน นางเยาวนารถ โพธิ์มี

เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

สภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันนี้กำลังประสบปัญหาอย่างหนัก ทำให้ประชาชนได้รับผลกระทบกันมาก เพราะเนื่องมาจาก สินค้าส่วนใหญ่มีราคาค่อนข้างสูง จึงทำให้ประชาชนมีการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตมากขึ้น ดังนั้น ทุกคนต้องจัดการกับรายรับรายจ่ายอย่างฉลาดและคุ้มค่า เพื่อให้รายรับและรายจ่ายของแต่ละคนมีความสมดุล จึงควรให้นักเรียนได้เข้าใจและตระหนักถึงสภาพเศรษฐกิจ และดำรงชีวิตอย่างประหยัดพอเพียง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถสรุปสาระสำคัญจากข่าวได้
2. นักเรียนสามารถบอกสาเหตุที่สินค้าราคาแพงขึ้นได้
3. นักเรียนสามารถบอกแนวทางในการเลือกซื้อของได้
4. นักเรียนสามารถนำแนวทางการเลือกซื้อของอย่างฉลาด ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. นักเรียนสามารถบอกถึงผลดีต่อตนเองถ้ารู้จักปฏิบัติตนเลือกซื้อของเป็นในสภาพเศรษฐกิจไม่ดีได้

สาระการเรียนรู้ ข่าว : เศรษฐกิจแม่ แม่บ้านพลิกตำราผู้ของแพง

ในยุคเศรษฐกิจฝืดเคืองแบบนี้ ไหนจะไข่แพง น้ำมันเดี่ยวขึ้น เดี่ยวลง อะไรก็ดูตืดๆ ชัดๆ แม้กระทั่งการจับจ่ายใช้สอยของเหล่าแม่บ้าน ก็ต้องกระเบียดกระเสียดเงินทองใช้จ่ายอย่างประหยัด วิธีการประหยัดของเหล่าแม่บ้านวิธีหนึ่งคือ การไปเดินงานแฟร์ต่างๆ ที่นำสินค้ามาลดกระหน่ำ อย่างในงานแฟร์ของเครือสหพัฒน์ที่ผ่านมาตลอดช่วงเวลากิจการจตุจักรคลาคล่ำไปด้วยผู้คนส่วนใหญ่ 90 เปอร์เซนต์ เป็นแม่บ้านที่จูงมือพ้อบ้านและลูกๆ มาซื้อของถูก โดยทั่วไปตั้งใจมาซื้อของอุปโภคบริโภคโดยตรง เช่น มาฆ่า สับ ยาสีฟัน น้ำยาปรับผ้านุ่ม ไม่นั่งซื้อของฟุ่มเฟือย แม้ราคาสินค้าถูกกว่าราคาปกติแค่ไม่กี่บาท แต่ก็ถือว่าคุ้ม เพราะมีของแถมให้ด้วย ขณะนี้ราคาสินค้า

บางอย่างราคาค่อนข้างสูง อาทิ ของรับประทานประเภทแปรรูป ดังนั้น การเตรียมตัวรับมือต่อสถานการณ์แบบนี้ก็ต้องจำกัดเงินใช้แต่ละวัน

มีแม่บ้านคนหนึ่ง ได้กล่าวว่าปัญหาเศรษฐกิจแย่มากไม่ได้กระทบแค่พ่อแม่เท่านั้น แต่ลามไปถึงลูกด้วย เพราะเดิมเงินค่าขนมลูกปกติจะขึ้นให้ปีละ 10 บาท เมื่อก่อนลูกอยู่ ป.2 ได้ 30 บาท พออยู่ ป.3 ก็ยังได้เท่าเดิม สงสารลูกแต่ไม่มีทางเลือก และที่สำคัญ ค่าครองชีพสูงมากขึ้นอย่างน่าใจหาย ปัญหาปากท้องเป็นเรื่องใหญ่ที่ปล่อยไว้ไม่ได้ ก็ต้องฝากไปถึงรัฐบาลให้เข้ามาช่วยแก้ปัญหาปากท้อง ไม่เช่นนั้นประชาชนต้องได้รับความเดือดร้อนไปเรื่อยๆ คุณภาพชีวิตก็อาจจะแย่งลง มาหาทางแก้กันเถอะ

(สรุปข่าวจากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันพุธที่ 7 กรกฎาคม 2553)

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นจับประเด็นปัญหา

1. ครูสนทนากับนักเรียนว่าในแต่ละวัน นักเรียนซื้อสินค้าอะไรบ้าง และทำไมซื้อสินค้านั้นๆ เพราะเหตุใด
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 4-5 คนโดยให้นักเรียนจับกลุ่มกันเองตามความสมัครใจ
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันพิจารณาสินค้าจากใบโฆษณาสินค้าของห้างสรรพสินค้าต่างๆ ว่า สินค้าชนิดเดียวกันแต่ละยี่ห้อหรือราคาแตกต่างกันอย่างไร
4. นักเรียนอภิปรายถึงความสำคัญถึงการเลือกซื้อสินค้า ว่าใช้เกณฑ์ใดในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้า แล้วเชื่อมโยงกับการบริโภคอย่างฉลาดและคุ้มค่า เพื่อให้รายรับและรายจ่ายของครอบครัวสมดุลและมีเงินออมเพื่อใช้จ่ายจำเป็น
5. ครูนำข่าวเรื่อง เศรษฐกิจแย่ แม่บ้านพลิกตำราสู้ของแพง มาให้นักเรียนอ่าน แล้วร่วมสนทนาทำความเข้าใจ เกี่ยวกับประเด็นปัญหาของข่าว

ขั้นค้นคว้าข้อมูล

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันค้นคว้าข้อมูลโดยครูผู้สอนได้จัดเตรียมหาข้อมูลความรู้เพิ่มเติมและให้นักเรียนหาข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจในสภาวะปัจจุบันมาก่อนแล้ว และให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ประเด็นปัญหาของข่าวว่า สาเหตุที่แท้จริงหรือข้อเท็จจริงเกิดจากอะไร
7. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยรวบรวมข้อมูล เพื่ออภิปราย คิดหาคำตอบในประเด็นคำถามต่อไปนี้
 - 7.1 สินค้าประเภทใดบ้างที่ขึ้นราคา
 - 7.2 เพราะเหตุใด สินค้าในปัจจุบันจึงมีราคาแพงขึ้น

7.3 เพราะเหตุใด สินค้าที่ลดราคาจึงได้รับความสนใจมาก

ขั้นเพิ่มพูนปัญญา

8. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวกับสภาวะทางเศรษฐกิจที่ไม่ดีจากข่าว โดยคำถามมีลักษณะ ดังนี้

8.1 ในสภาวะเศรษฐกิจไม่ดี นักเรียนควรจะทำปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง

8.2 ในสภาวะเศรษฐกิจไม่ดี ราคาของแพงขึ้น นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือครอบครัวอย่างไร

8.3 ในสภาวะเศรษฐกิจแบบนี้ นักเรียนมีวิธีการหรือแนวทางในการเลือกซื้อของอย่างไร

ขั้นสนทนาแลกเปลี่ยน

9. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตอย่างไรในยุคเศรษฐกิจที่ไม่ดี โดยนักเรียนช่วยกันคิดว่าแนวทางดังกล่าวมีความเหมาะสมและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

ขั้นพากเพียรสู้อสรูป

10. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่มหน้าชั้นเรียน

11. นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปถึงแนวทางการเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในสภาวะเศรษฐกิจที่ไม่ดี โดยคำนึงถึงแนวทางที่เหมาะสม ถ้านำไปใช้จะเกิดผลอย่างไรบ้าง ครูอภิปรายเพิ่มเติม แล้วให้ทำแบบฝึกกิจกรรมที่ 6.2

แหล่งการเรียนรู้

1. โบราณสถานสินค้า
2. โบราณวัตถุ เรื่อง เศรษฐกิจแม่บ้านพลัดตำราสู้ของแพง
3. โบราณวัตถุข้อมูลเพิ่มเติม
4. แบบฝึกกิจกรรมที่ 6.1 และ 6.2

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. การสังเกตพฤติกรรม
 - ความสนใจในการเรียน
 - การทำงานกลุ่ม

- การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
 - การตอบคำถาม
 - การนำเสนอผลงาน
2. การตรวจผลงาน
- แบบฝึกกิจกรรม

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

บันทึกหลังสอน

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบความรู้ข่าว

เรื่อง เศรษฐกิจแม่ แม่บ้านพลิกตำราสู้ของแพง

ในยุคเศรษฐกิจฝืดเคืองแบบนี้ ไหนจะไข่แพง น้ำมันเดี่ยวยิ่งขึ้น เดี่ยวลง อะไรก็ดูตืดๆ ชัดๆ แม้กระทั่งการจับจ่ายใช้สอยของเหล่าแม่บ้าน ก็ต้องกระเป๋ยดกระเสียรเงินทองใช้จ่ายอย่างประหยัด วิธีการประหยัดของเหล่าแม่บ้านวิธีหนึ่งคือ การไปเดินงานแฟร์ต่างๆ ที่นำสินค้ามาลดกระหน่ำ อย่างในงานแฟร์ของเครือสหพัฒน์ ที่ผ่านมตลอดช่วงเวลากการจัดงานคลาดล้าไปด้วยผู้คนส่วนใหญ่ 90 เปอร์เซ็นต์ เป็นแม่บ้านที่จูงมือพ่อบ้านและลูกๆ มาซื้อของถูก โดยทั่วไปตั้งใจมาซื้อของอุปโภคบริโภคโดยตรง เช่น มาม่า สบู่ ยาสีฟัน น้ำยาปรับผ้านุ่ม ไม่นั่นซื้อของฟุ่มเฟือย แม้ราคาสินค้าถูกกว่าราคาปกติแค่ไม่กี่บาท แต่ก็ถือว่าคุ้ม เพราะมีของแถมให้ด้วย ขณะนี้ราคาสินค้าบางอย่างราคาค่อนข้างสูง อาทิ ของรับประทานประเภทแปรรูป ดังนั้น การเตรียมตัวรับมือต่อสถานการณ์แบบนี้ก็ต้องจำกัดเงินใช้แต่ละวัน

มีแม่บ้านคนหนึ่ง ได้กล่าวว่าปัญหาเศรษฐกิจแม่ไม่ได้กระทบแค่พ่อแม่เท่านั้น แต่ลามไปถึงลูกด้วย เพราะเด็มเงินค่าขนมลูกปกติจะขึ้นให้ปีละ 10 บาท เมื่อก่อนลูกอยู่ ป.2 ได้ 30 บาท พออยู่ ป.3 ก็ยังได้เท่าเดิม สงสารลูกแต่ไม่มีทางเลือก และที่สำคัญ ค่าครองชีพสูงมากขึ้นอย่างน่าใจหาย ปัญหาปากท้องเป็นเรื่องใหญ่ที่ปล่อยไว้ไม่ได้ ก็ต้องฝากไปถึงรัฐบาลให้เข้ามาช่วยแก้ปัญหาปากท้อง ไม่เช่นนั้นประชาชนต้องได้รับความเดือดร้อนไปเรื่อยๆ คุณภาพชีวิตก็อาจจะแยกลง มาหาทางแก้กันเถอะ

(สรุปข่าวจากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน วันพุธที่ 7 กรกฎาคม 2553)

แบบฝึกกิจกรรมที่ 6.1

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกกลุ่ม

- 1.....เลขที่..... 2.เลขที่.....
 3.....เลขที่..... 4.เลขที่.....
 5.....เลขที่..... 6.เลขที่.....

ข่าว เศรษฐกิจแย่ แม่บ้านพลิกตำราสุขภาพของแพง

ให้นักเรียนช่วยกันระดมความคิดเห็นแล้วตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

1. ขั้นจับประเด็น

.....

2. ขั้นค้นคว้าข้อมูล

.....

3. ขั้นเพิ่มพูนปัญญา

.....

4. ขั้นสนทนาแลกเปลี่ยน

.....

5. ขั้นพากเพียรสู่ข้อสรุป

.....

แบบฝึกกิจกรรมที่ 6.2

ชื่อ.....กลุ่มที่.....

๑. สาระสำคัญจากข่าวที่กำหนดให้

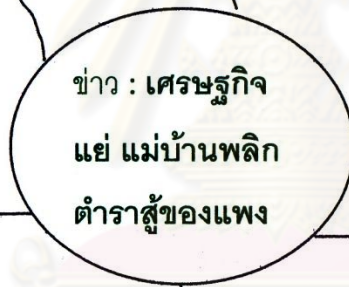
.....
.....

๒. เพราะเหตุใด สินค้าในปัจจุบัน จึงมีราคาแพงขึ้น

.....
.....
.....

๓. ในสภาวะเศรษฐกิจไม่ดี ราคาของแพงขึ้น นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือครอบครัวได้อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

๕. ถ้านักเรียน รู้จักปฏิบัติตนในสภาวะเศรษฐกิจที่ไม่ดี จะเกิดผลดีต่อตนเองและครอบครัวอย่างไร

.....
.....
.....

๔. ถ้านักเรียนมีความรู้เรื่อง การเลือกซื้อสินค้าอย่างฉลาดและคุ้มค่า จะนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

.....
.....
.....

ศูนย์วิจัยที่รักฟ้ากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

หน่วย ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง มหันตภัย “ลักพาตัวเด็ก”
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม

ผู้สอน นางเยาวนารถ โพธิ์มี

เวลา 2 คาบ

สาระสำคัญ

ปัญหาการลักพาตัวเด็กหรือปัญหาเด็กหาย ยังคงพบเห็นในสังคมปัจจุบันนี้ ดังนั้น เพื่อหาทางป้องกัน ควรจะให้ทุกฝ่ายร่วมมือร่วมแรงกันเฝ้าระวังและช่วยกันแก้ปัญหาอย่างจริงจังก็อาจจะทำให้ปัญหาเด็กหายหรือพาตัวเด็กลดลง และให้เด็กได้ตระหนักถึงการป้องกันตนเองจากมหันตภัยเหล่านี้ด้วย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกสาระสำคัญจากข่าวได้
2. นักเรียนสามารถบอกสาเหตุของการลักพาตัวเด็กได้
3. นักเรียนบอกวิธีการหรือแนวทางในการป้องกันตนเองให้รอดพ้นจากมหันตภัยได้
4. นักเรียนสามารถนำเสนอแนวทางที่เหมาะสมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. นักเรียนสามารถบอกถึงแนวทางที่เป็นไปได้ในการนำไปใช้ปฏิบัติให้เกิดผลดีที่สุดได้

สาระการเรียนรู้ ข่าว :มหันตภัย “ลักพาตัวเด็ก”

ปัญหาการลักพาตัวเด็ก ที่ยังคงมีให้เห็นต่อเนื่องในสังคมไทย ทั้งที่เป็นข่าวบ้าง ไม่เป็นข่าวบ้าง เพราะแทบทุกวันจะมีผู้ปกครองเข้าแจ้งความว่าลูกหายตัวไป และส่วนใหญ่เชื่อว่าถูกลักพาตัว ล่าสุด นางปานทิพย์ อิศรางกูล เข้าแจ้งความทั้งน้ำตากับตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม ช่วยตามหาลูกชายและลูกสาว คือ เด็กชายเอกภาพ วัย 6 ขวบ กับเด็กหญิงธงทอง วัย 5 ขวบ ที่หายตัวไปจากท้องสนามหลวง โดยกังวลว่าน่าจะถูกคนร้ายลักพาตัวไป สุดท้ายตำรวจตามแกะรอยและจับกุมตัวนางซ็อน สีส่อง ขณะพาสองพี่น้องเดินเร่ร่อนอยู่ในหมู่บ้านนาโป่ง หมู่ 7 ต.ปะยาง อ.วังสามหมอ จ.อุดรธานี จากสถิติของศูนย์ข้อมูลคนหาย มูลนิธิกระจกเงา พบว่า วัยเด็กที่สูญหาย อายุ 11-15 ปี และสถานที่เสี่ยงภัยต่อการถูกลักพาตัว คือห้างสรรพสินค้า ตามด้วยสวนสาธารณะ และสนามเด็กเล่นใกล้บ้าน แม้ว่าในปัจจุบันนี้จำนวนเด็กหายมีแนวโน้มลดลง ก็ยังน่าเป็นห่วง

ทั้งนี้ พบว่าเด็กส่วนใหญ่ถูกลักพาตัวไปแสวงหาผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน อาทิ การค้ามนุษย์ ขายเป็นลูกบุญธรรมของชาวต่างชาติ หรือถูกนำเข้าสู่ขบวนการค้ามนุษย์ในรูปแบบขอทาน นำไปแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศ นำไปใช้แรงงาน ไม่ว่าจะเป็นการให้เดินขายดอกไม้หรือขายสินค้าต่างๆ ตามที่สาธารณะ รวมถึงการทำงานในโรงงานเถื่อน กลุ่มเป้าหมายทั้งหมดคือเด็กที่มีอายุ 5-12 ปี เพราะเด็กกลุ่มนี้ยังไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ และถูกชักจูงได้ง่ายกว่าเด็กโตกว่า เป้าหมายมักจะเป็นเด็กเพศชายมากกว่าเพศหญิง เนื่องจากมักไม่มีอาการร้องไห้ฟูมฟาย และถูกล่อลวงด้วยของเล่นได้ง่ายกว่า ส่วนกลุ่มบุคคลที่อาจเป็นผู้กระทำผิดในข้อหาลักพาตัวเด็กแยกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบุคคลใกล้ชิด ทั้งพี่เลี้ยงเด็กที่ทางครอบครัวเป็นผู้จ้างให้ดูแลลูกหลานในช่วงที่ผู้ปกครองออกทำงานนอกบ้าน และกลุ่มบุคคลแปลกหน้าอาจจะเข้ามาตีสนิทเด็กโดยการชักชวนให้ไปเที่ยวหรือล่อลวงว่าจะซื้อขนมให้ ให้เงินไปเล่นเกม จากความใจดีแบบนี้จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่เด็กๆ จะหลงเชื่อจนยอมตามบุคคลแปลกหน้าไป แม้ทำที่สุด เชื่อว่าปัญหาเด็กหายหรือการลักพาตัวเด็ก คงไม่มีวันหมดสิ้นไปจากสังคมได้ แต่เชื่อว่าถ้าทุกฝ่ายเฝ้าระวังแก้ปัญหาอย่างจริงจัง และเจ้าหน้าที่ก็ทำงานอย่างเกาะติดจริงจัง แค่นี้ น้ำตาแห่งความโศกเศร้า เสียใจ ของคนเป็นพ่อเป็นแม่ คงไหลอาบแก้มน้อยลงไม่มากก็น้อย

(สรุปข่าวจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ วันจันทร์ที่ 16 พฤศจิกายน 2552)

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นจับประเด็นปัญหา

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติตน เมื่อคุณพ่อคุณแม่พาไปเที่ยวห้างสรรพสินค้า หรือสถานที่อื่นๆ
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 4-5 คนโดยให้นักเรียนจับกลุ่มกันเองตามความสมัครใจ
3. ครูนำข่าวเรื่องมหันตภัย “ลักพาตัวเด็ก” มาให้นักเรียนอ่าน แล้วร่วมสนทนาทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นปัญหาของข่าว ในแบบฝึกกิจกรรมที่ 9.1

ขั้นค้นคว้าข้อมูล

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวางแผนระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นปัญหาของข่าว และช่วยกันวิเคราะห์ปัญหาของข่าว เกิดจากสาเหตุใดที่เป็นข้อเท็จจริง
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการลักพาตัวเด็ก เพื่ออภิปรายหาคำตอบ จากประเด็นคำถามต่อไปนี้

5.1 เพราะเหตุใด ปัญหาการลักพาตัวเด็กส่วนใหญ่ มักจะเป็นห้างสรรพสินค้า สวนสาธารณะ หรือสนามเด็กเล่น

5.2 เพราะเหตุใด ปัญหาการลักพาตัวเด็กส่วนใหญ่มักเป็นเด็กผู้ชาย

ขั้นเพิ่มพูนปัญญา

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันนำประเด็นของข่าวมาแยกแยะวิเคราะห์ ครูกระตุ้นโดยการตั้งคำถามมีลักษณะ ดังนี้

6.1 วิธีการใดบ้างที่จะทำให้ปัญหาการลักพาตัวเด็กมีแนวโน้มลดลง

6.2 วิธีการใดบ้างที่จะทำให้เด็กได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการป้องกันตนเองจาก มหันตภัย การลักพาตัวเด็ก

6.3 วิธีการใดบ้าง ที่เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาได้ดีและเหมาะสม

ขั้นสนทนาแลกเปลี่ยน

7. นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ของตนเองภายในกลุ่มโดยนำแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่นักเรียนร่วมกันคิด มาแสดงเป็นบทบาทสมมติ และระบุเหตุผลว่าเป็นแนวทางที่เหมาะสม มีความเป็นเหตุเป็นผล และนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

8. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่มหน้าชั้นเรียน

ขั้นพากเพียรสู่ข้อสรุป

9. นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปถึงแนวทางการป้องกันตนเองจากมหันตภัยการลักพาตัวเด็ก ถ้านำแนวทางการแก้ปัญหาไปใช้ปฏิบัติ จะเกิดผลอย่างไรบ้างบ้าง ครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนรายละเอียดต่างๆ ที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ ให้เข้าใจครบถ้วนมากยิ่งขึ้นแล้วทำใบความรู้ที่ 9.2

แหล่งการเรียนรู้

6. ใบความรู้ข่าว เรื่อง มหันตภัย “ลักพาตัวเด็ก”

7. ใบความรู้เรื่อง เด็กหาย

8. แบบฝึกกิจกรรมที่ 9.1 และแบบฝึกกิจกรรมที่ 9.2

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. การสังเกตพฤติกรรม

- ความสนใจในการเรียน
- การทำงานกลุ่ม

- การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
 - การตอบคำถาม
 - การนำเสนอผลงาน
2. การตรวจผลงาน
- แบบฝึกกิจกรรม

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

บันทึกหลังสอน

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบความรู้ข่าว เรื่อง มหันตภัย “ลักพาตัวเด็ก”

การลักพาตัวเด็ก ที่ยังคงมีให้เห็นต่อเนื่องในสังคมไทย ทั้งที่เป็นชาวบ้าง ไม่เป็นชาวบ้าง เพราะแทบทุกวันจะมีผู้ปกครองเข้าแจ้งความว่าลูกหายตัวไป และส่วนใหญ่เชื่อว่าถูกลักพาตัว ล่าสุด นางปานทิพย์ อิศรางกูล เข้าแจ้งความตั้งน้ำตา กับ ตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม ช่วยตามหาลูกชายและลูกสาว คือ เด็กชายเอกภาพ วัย 6 ขวบ กับเด็กหญิงธงทอง วัย 5 ขวบ ที่หายตัวไปจากห้อง สนามหลวง โดยกังวลว่าน่าจะถูกรักพาตัวไป สุดท้ายตำรวจตามแกะรอย และจับกุมตัวนางช้อน สีส่อง ขณะพาสองพี่น้องเดินเร็วหนีอยู่ใน จ.อุตรธานี จาก สถิติของศูนย์ข้อมูลคนหาย พบว่า วัยเด็กที่สูญหาย อายุ 11-15 ปี และสถานที่เสี่ยง ภัยต่อการถูกลักพาตัว คือห้างสรรพสินค้า ตามด้วยสวนสาธารณะ และสนามเด็ก เล่นใกล้บ้าน

เด็กส่วนใหญ่ถูกลักพาตัวไปแสวงหาผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน อาทิ การค้า มนุษย์ ขายเป็นลูกบุญธรรมของชาวต่างชาติ หรือถูกนำเข้าสู่วงจรการค้ามนุษย์ใน รูปแบบขอทาน นำไปแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศ นำไปใช้แรงงาน ไม่ว่าจะเป็นการให้เดินขายดอกไม้หรือขายสินค้าต่างๆ ตามที่สาธารณะ รวมถึงการทำงานใน โรงงานเถื่อน กลุ่มเป้าหมายทั้งหมดคือเด็กที่มีอายุ 5-12 ปี เพราะเด็กกลุ่มนี้ยังไม่ สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ และถูกชักจูงได้ง่ายกว่าเด็กโตกว่า เป้าหมายมักจะเป็น เด็กเพศชายมากกว่าเพศหญิง เนื่องจากมักไม่มีอาการร้องไห้ฟูมฟาย และถูกล่อลวง ด้วยของเล่นได้ง่ายกว่า ส่วนกลุ่มบุคคลที่อาจเป็นผู้กระทำผิดในข้อหาลักพาตัวเด็ก แยกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบุคคลใกล้ชิด ทั้งพี่เลี้ยงเด็กที่ทางครอบครัวเป็นผู้จ้างให้ ดูแลลูกหลานในช่วงที่ผู้ปกครองออกทำงานนอกบ้าน และกลุ่มบุคคลแปลกหน้า อาจจะใช้มาตีสนิทเด็กโดยการชักชวนให้ไปเที่ยวหรือล่อลวงว่าจะซื้อขนมให้ ให้เงิน ไปเล่นเกม

(สรุปข่าวจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ วันจันทร์ที่ 16 พฤศจิกายน 2552)

ภาพประกอบข่าว

SiamZa.Com

จุฬาลงกรณ์

วิทยาลัย

แบบฝึกกิจกรรมที่ 9.1

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกกลุ่ม

- 1.....เลขที่..... 2.เลขที่.....
 3.....เลขที่..... 4.เลขที่.....
 5.....เลขที่..... 6.เลขที่.....

ข่าว

ให้นักเรียนช่วยกันระดมความคิดเห็นแล้วตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้อง1. ขั้นจับประเด็น

.....

2. ขั้นค้นคว้าข้อมูล

.....

3. ขั้นเพิ่มพูนปัญญา

.....

4. ขั้นสนทนาแลกเปลี่ยน

.....

5. ขั้นพากเพียรสู่ข้อสรุป

.....

แบบฝึกกิจกรรมที่ 9.2

ชื่อ.....กลุ่มที่.....

มหันตภัย “ลักพาตัวเด็ก”

	<p>1. สาเหตุสำคัญของข่าว คือ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
--	---

2. การลักพาตัวเด็ก เกิดจากสาเหตุใดบ้าง	3. นักเรียนมีวิธีใดบ้างที่จะป้องกันตนเอง ให้ปลอดภัยจากการถูกลักพาตัว
.....
.....
.....
4. ถ้านักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ จะนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่อย่างไร	5. ถ้านักเรียนรู้จักดูแลตนเองให้ปลอดภัย จะเกิดผลดีต่อตนเองอย่างไร
.....
.....
.....

ภาคผนวก จ

คะแนนและข้อมูลทางสถิติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การหาคะแนน (\bar{X}) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} = ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ = ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
 n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

(อ้างถึงใน ล้วน สายยศ, 2540)

2. การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation(S.D.)) ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 N = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 X = คะแนนของนักเรียน
 $\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum X^2$ = ผลรวมกำลังสองของคะแนน

(อ้างถึงใน ล้วน สายยศ, 2540)

3. การหาค่าความยาก (Level of difficulty) ของแบบทดสอบใช้สูตร

$$D = \frac{(S_H + S_L) - (N_T)(X_{Min})}{N(X_{Max} - X_{Min})}$$

เมื่อ	S_H	=	ผลรวมของคะแนนกลุ่มสูง
	S_L	=	ผลรวมของคะแนนกลุ่มต่ำ
	X_{Max}	=	คะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้
	X_{Min}	=	คะแนนต่ำสุดที่เป็นไปได้
	N	=	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

(อ้างถึงใน ล้วน สายยศ, 2540)

4. การหาค่าอำนาจจำแนก (Power of discrimination) ของแบบทดสอบใช้สูตร

$$P = \frac{(S_H + S_L)}{N_H(X_{Max} - X_{Min})}$$

เมื่อ	S_H	=	ผลรวมของคะแนนกลุ่มสูง
	S_L	=	ผลรวมของคะแนนกลุ่มต่ำ
	X_{Max}	=	คะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้
	X_{Min}	=	คะแนนต่ำสุดที่เป็นไปได้
	N_H	=	จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูง

(อ้างถึงใน ล้วน สายยศ, 2540)

5. คำนวณหาความเชื่อมั่น (Coefficient Alpha) ของแบบทดสอบทั้งฉบับ ใช้สูตร

$$\text{Coefficient Alpha} = \left(\frac{n}{n-1} \right) \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

n = จำนวนข้อของแบบทดสอบนั้น

$\sum S_i^2$ = ความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ

S_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

(อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540)

6. สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม โดยการทดสอบค่าที (t-test dependent) ใช้สูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{(N-1)}}} \quad \text{เมื่อ } df = N - 1$$

เมื่อ $\sum D$ = ผลรวมของผลต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

$\sum D^2$ = ผลรวมของกำลังสองของผลต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

N = จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

(อ้างถึงใน ล้วน สายยศ, 2540)

ตารางที่ 16 คะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนของนักเรียนก่อนทดลองและหลังทดลอง

นักเรียนคนที่	คะแนน	
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง
1	32	46
2	19	40
3	32	45
4	25	44
5	24	39
6	17	30
7	37	45
8	18	31
9	36	48
10	33	43
11	23	39
12	28	39
13	48	54
14	16	28
15	40	43
16	23	33
17	26	39
18	38	49
19	24	35
20	19	30
21	42	52
22	29	38
23	53	58
24	34	38

ตารางที่ 16 คะแนนความสามารถในการคิดสะท้อนของนักเรียนก่อนทดลองและหลังทดลอง (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนน	
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง
25	30	42
26	30	39
27	41	55
28	43	50
29	23	35
30	27	37
31	20	35
32	19	30
33	28	41
34	33	38
35	47	52
36	31	43
37	20	35
38	20	32
N = 38	$\bar{X} = 29.68$ S.D. = 9.46	$\bar{X} = 40.79$ S.D. = 7.63

ตาราง 17 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการคิดสะท้อน
ก่อนทดลองและหลังทดลอง

ความสามารถในการคิด สะท้อน		\bar{X}	S.D.	t	Sig.
ระดับที่ 1	ก่อน	7.21	2.28	10.25	0.00
	หลัง	9.87	1.61		
ระดับที่ 2	ก่อน	6.24	2.22	14.16	0.00
	หลัง	9.34	1.62		
ระดับที่ 3	ก่อน	6.26	2.25	12.02	0.00
	หลัง	9.16	1.65		
ระดับที่ 4	ก่อน	4.95	1.77	6.59	0.00
	หลัง	6.24	1.88		
ระดับที่ 5	ก่อน	5.03	1.92	4.71	0.00
	หลัง	6.18	2.15		
รวม	ก่อน	29.68	9.46	17.54	0.00
	หลัง	40.79	7.63		

** $p < .01$ ($.01t_{37} = 2.431$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 คะแนนแบบฝึกความสามารถในการคิดสะท้อนของนักเรียน

เลขที่	บฝ. 1 (20)	บฝ.2 (20)	บฝ.3 (20)	บฝ.4 (20)	บฝ.5 (20)	บฝ.6 (20)	บฝ.7 (20)	บฝ.8 (20)	บฝ.9 (20)	บฝ. 10 (20)
1	11	13	12	13	12	14	11	15	16	16
2	7	8	10	11	10	12	10	12	13	14
3	13	13	12	14	13	14	12	16	16	16
4	11	13	12	13	12	14	11	15	15	15
5	10	12	13	13	11	13	10	14	13	14
6	3	5	6	6	5	10	6	11	11	10
7	12	13	12	13	12	14	12	15	16	16
8	5	6	6	7	6	9	7	10	11	12
9	13	14	13	14	13	14	14	16	16	17
10	11	12	13	13	12	13	12	15	16	15
11	11	13	13	14	12	13	12	14	15	14
12	10	11	10	12	10	12	11	13	14	13
13	14	15	14	15	13	15	15	17	17	16
14	4	6	5	6	5	6	6	11	12	11
15	12	13	13	14	13	15	16	16	17	16
16	7	9	8	10	11	12	10	13	14	14
17	7	9	10	11	12	13	11	14	15	15
18	12	14	13	14	13	15	14	16	17	18
19	6	9	8	10	11	12	10	12	13	13
20	5	9	10	11	12	12	11	12	13	13
21	13	14	14	15	14	14	15	16	16	18
22	10	12	12	13	12	13	12	14	15	14
23	16	18	16	17	16	18	18	19	20	20
24	10	13	12	13	12	14	11	15	15	14

ตารางที่ 18 คะแนนแบบฝึกความสามารถในการคิดสะท้อนของนักเรียน (ต่อ)

เลขที่	บฝ. 1 (20)	บฝ.2 (20)	บฝ.3 (20)	บฝ.4 (20)	บฝ.5 (20)	บฝ.6 (20)	บฝ.7 (20)	บฝ.8 (20)	บฝ.9 (20)	บฝ. 10 (20)
25	11	12	13	13	12	14	10	15	15	15
26	9	12	13	12	13	13	11	11	14	15
27	14	15	13	14	13	15	13	17	18	20
28	14	14	12	14	13	15	14	18	18	17
29	6	8	9	10	9	11	10	13	14	13
30	7	9	10	11	10	12	11	14	14	14
31	7	13	12	13	12	13	12	14	14	13
32	3	6	5	8	7	10	6	11	12	12
33	11	12	13	13	12	13	11	14	15	16
34	12	14	13	14	13	15	13	15	14	15
35	14	15	14	15	14	16	15	17	18	19
36	10	12	11	13	13	14	12	14	15	16
37	7	9	10	11	12	14	12	14	15	14
38	5	8	8	9	9	11	7	12	13	12

จากการทำแบบฝึกหัดกิจกรรมการคิดสะท้อน จะพบว่านักเรียนยังทำแบบฝึกหัดไม่ได้ในช่วงแรก แต่เมื่อเริ่มฝึกได้ระยะหนึ่ง นักเรียนเริ่มมีพัฒนาการด้านการคิดสะท้อนเพิ่มขึ้น แต่ก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยข่าว เพราะข่าวบางข่าว ถ้านักเรียนไม่สนใจ ก็ทำให้นักเรียนทำแบบฝึกไม่ได้ ถ้าหากข่าวไหนนักเรียนสนใจ ก็จะคิดสะท้อนได้มาก แต่ก็มีนักเรียนบางส่วนที่มีความตั้งใจในการเรียน ก็ตั้งใจทำทุกแบบฝึกกิจกรรม มีการคิดสะท้อนได้ดีในทุกข่าว

จำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ระดับความสามารถในการคิดสะท้อนโดยคิดเป็นร้อยละ

ตารางที่ 19 ร้อยละของจำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ระดับความสามารถในการคิดสะท้อนก่อนทำการทดลอง

การทดสอบ	คะแนน (คะแนนเต็มข้อละ 12 คะแนน)	
	\bar{X} ผู้ผ่านเกณฑ์ (N = 38)	\bar{X} ร้อยละผู้ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 50
ระดับที่ 1	30	78.95
ระดับที่ 2	20	52.63
ระดับที่ 3	19	50
ระดับที่ 4	13	34.21
ระดับที่ 5	10	26.32

จากตารางที่ 12 แสดงจำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ระดับความสามารถในการคิดสะท้อนก่อนทำการทดลองเปรียบเทียบเป็นร้อยละ จะเห็นได้ว่า มีจำนวนนักเรียนที่ทำแบบทดสอบผ่านเกณฑ์ระดับที่ 1 จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 78.95 ระดับที่ 2 จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 52.63 ระดับที่ 3 จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ระดับที่ 4 จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 34.21 และระดับที่ 5 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 26.32 ซึ่งจะสังเกตเห็นว่าจำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ในระดับที่ 1 – 5 จะลดลงเรื่อยๆ ตามลำดับ

ตารางที่ 20 ร้อยละของจำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ระดับความสามารถในการคิดสะท้อนหลังทำการทดลอง

การทดสอบ	คะแนน (คะแนนเต็มข้อละ 12 คะแนน)	
	\bar{X} ผู้ผ่านเกณฑ์ (N = 38)	\bar{X} ร้อยละผู้ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 50
ระดับที่ 1	38	100
ระดับที่ 2	38	100
ระดับที่ 3	38	100
ระดับที่ 4	25	65.79
ระดับที่ 5	19	50.00

จากตารางที่ 13 แสดงจำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ระดับความสามารถในการคิดสะท้อนหลังทำการทดลองเปรียบเทียบเป็นร้อยละ จะเห็นได้ว่า มีจำนวนนักเรียนที่ทำแบบทดสอบผ่านเกณฑ์ระดับที่ 1 จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ระดับที่ 2 จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ระดับที่ 3 จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ระดับที่ 4 จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 65.79 และระดับที่ 5 จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 จำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ระดับความสามารถในการคิดสะท้อนก่อนและหลังทำการทดลอง
เปรียบเทียบเป็นร้อยละ

การทดสอบ	\bar{X} ร้อยละผู้ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 50 ก่อนทดลอง	\bar{X} ร้อยละผู้ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 50 หลังทดลอง	เปลี่ยนแปลง ร้อยละ
ระดับที่ 1	78.95	100	21.05
ระดับที่ 2	52.63	100	47.37
ระดับที่ 3	50	100	50
ระดับที่ 4	34.21	65.79	31.58
ระดับที่ 5	26.32	50.00	23.68

จากตารางที่ 12 แสดงจำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ระดับความสามารถในการคิดสะท้อนก่อนและหลังทำการทดลองเปรียบเทียบเป็นร้อยละ จะเห็นได้ว่า มีจำนวนนักเรียนที่ทำแบบทดสอบผ่านเกณฑ์ ระดับที่ 1 ก่อนทำการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 78.95 หลังทำการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 100 เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.05 ระดับที่ 2 ก่อนทำการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 52.63 หลังทำการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 100 เพิ่มขึ้นร้อยละ 47.37 ระดับที่ 3 ก่อนทำการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 50 หลังทำการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 100 เพิ่มขึ้นร้อยละ 50.00 ระดับที่ 4 ก่อนทำการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 34.21 หลังทำการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 65.79 เพิ่มขึ้น 31.58 และระดับที่ 5 ก่อนทำการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 26.32 หลังทำการทดลอง คิดเป็นร้อยละ 50.00 เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.68 ซึ่งจะสังเกตเห็นว่า ในระดับที่ 4 – 5 จะมีจำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ไม่ครบทุกคน แต่ก็มีจำนวนผู้ผ่านเกณฑ์เพิ่มขึ้นจากก่อนทำการทดลอง แสดงให้เห็นถึงนักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นหลังทำการทดลอง

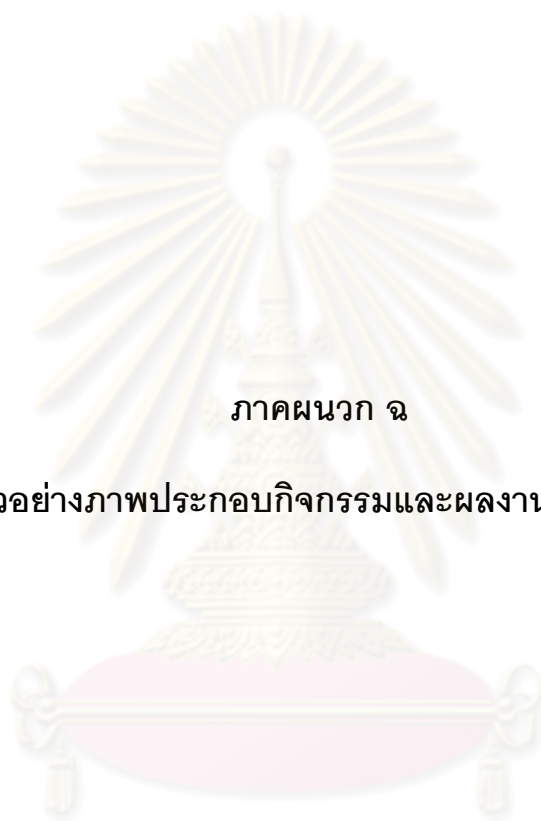
แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมส่งเสริมการคิดดังกล่าว สามารถที่จะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดสะท้อนได้ อย่างไรก็ตามยังมีนักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเกิดความสามารถในการคิดสะท้อนถึงระดับ 4 และระดับ 5 ได้ อันอาจเนื่องมาจากระดับสติปัญญา อายุ หรือได้รับปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ จึงทำให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดสะท้อนได้สูงกว่าผู้อื่น และสำหรับ

นักเรียนที่เกิดความสามารถในการคิดสะท้อนถึงระดับ 3 แต่ไม่ถึงระดับ 4 และระดับ 5 นั้น ผู้วิจัยเห็นว่า หากได้รับการส่งเสริมในระยะเวลาที่นานขึ้น หรือเมื่อนักเรียนมีอายุมากขึ้น มีวุฒิภาวะ และประสบการณ์ชีวิตมากขึ้น นักเรียนก็อาจจะมีการพัฒนาระดับความสามารถในการคิดสะท้อนที่สูงขึ้นได้

(สำหรับเกณฑ์การผ่านหรือไม่ผ่าน ในการทำแบบวัดความสามารถในการคิดสะท้อนนั้น ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การประเมินผลของแบบทดสอบผ่านหรือไม่ผ่าน ตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552:14) โดยกำหนดเกณฑ์การตัดสิน“ผ่าน”ที่ร้อยละ 50 ขึ้นไป)

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ฉ

ตัวอย่างภาพประกอบกิจกรรมและผลงานนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 5 แสดงกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนโปรแกรมส่งเสริมทักษะการคิด

ภาพที่ 6 แสดงตัวอย่างการทำแบบฝึกหัดของนักเรียน

แบบฝึกกิจกรรมที่ ๒

ชื่อ.....เลขที่ ๒๓๓.....

นักเรียนตอบปัญหาต่อไปนี้ให้ถูกต้อง ชัดเจน

๑. นักเรียนสรุปสาระสำคัญจากข่าวที่กำหนดให้

..... วิตามินซีช่วยลดความเสี่ยงจากโรคหัวใจและหลอดเลือดได้
และไขมัน เช่น อาหารที่มีไขมันอิ่มตัว มีผลทำให้ จันทรคติและภาวะหัวใจ
และโรคต่างๆ เช่น โรคอ้วน เบาหวาน หัวใจ หลอดเลือดอุดตัน ดังนั้นควรใส่ใจใยอาหาร.....

4

๒. ปัญหาโรคอ้วนจากข่าวที่กำหนดให้เกิดจากสาเหตุใด

..... เกิดจากภาวะน้ำตาลในเลือดสูงเกินไป นานแล้ว เกิด ไทฟอยด์ ไวรัส
- (ไวรัส, ไข้หวัด, โยคีชี) และ การกินอาหารที่ไม่สะอาด ไม่สะอาด
.....

4

๓. นักเรียนมีวิธีการใดบ้างที่จะป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาโรคอ้วน

..... ๑. ใส่ใจในการเลือกบริโภคอาหารที่มีไขมัน โดยเลี่ยงเนื้อสัตว์
ไขมัน และ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ๒. ออกกำลังกายเมื่อ
ให้ร่างกายแข็งแรง ๓. พักผ่อนเพียงพอ คือ

4

๔. ถ้านักเรียนมีความรู้เรื่องโรคอ้วน จะนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
อย่างไร

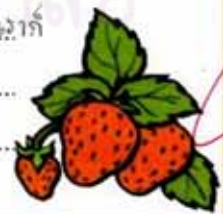
..... ควรบริโภคไขมันแต่พอดีและลดไขมันอิ่มตัว ไม่กิน
อาหารที่ไม่มีประโยชน์ แต่ที่ก่อให้เกิดโรคอ้วน , หรือ ออกกำลังกาย
เสมอ

4

๕. ถ้านักเรียนนำวิธีการแก้ปัญหารโรคอ้วนไปใช้จริง จะเกิดผลดีอย่างไร

..... จะเกิดผลดีต่อตัวเราเองเพราะร่างกาย จะแข็งแรง และ
มีอารมณ์ดีทั้งกายและใจ ไม่อ้วนแล้วมีความสุข.....

2

18/20

แบบฝึกกิจกรรมที่ ๘

ชื่อ.....กลุ่มที่.....

กระตุ้นเด็กกินอาหารเช้าส่งผลเรียนดี

๑. สาเหตุสำคัญของข่าว คือ ..เด็กครึ่งหนึ่ง..
 ...จะลดผลสัมฤทธิ์ของการเช้า ทำให้สัมผล.
 ...ต่อการเรียนหนังสือของพวก เพราะความแรงของ
 ...จะ ช่วยคงผล ในเด็กลดการเรียนหนังสือได้

<p>๒. เพราะสาเหตุใดอาหารเช้าจึงเป็นมื้อที่สำคัญที่สุด</p>	<p>๓. นักเรียนมีวิธีการใดบ้างที่จะทำ ให้เด็กและเยาวชนไทยเห็น ความสำคัญของอาหารเช้า</p>	<p>๔. ให้นักเรียนเขียนเมนู อาหารเช้าที่ดีมีประโยชน์มา ๑ เมนู</p>
<p>เนื่องด้วยอาหารเช้ามีความสำคัญ ระดับที่ขาดไม่ได้ต่อสุขภาพ ทำให้มีพลังสมองที่แข็งแรง จึงจะพร้อมรับและ ท้าทายความ สู้เช้า</p>	<p>ควรทำให้เด็กเห็นคุณค่าของอาหารเช้า ฝึกกินอาหารเช้าให้สม่ำเสมอ เช้าก็กินน้ำผลไม้</p>	<p>สวัสดีจุกุ๋นหัวถึงหน้า</p>

๕. ถ้านักเรียนเลือกรับประทาน อาหารตามเมนูในข้อ ๔ จะเกิดผลดี ต่อนักเรียนอย่างไร

มีสติปัญญาแรงกล้าเรียนไม่เหนื่อย
 ได้วิชาดีใจได้เกรดดี และมีความสุข
 เรียนเก่ง และเรียนได้มีใจรัก
 ภาพมองดูเด็กที่อดอาหารเช้า
 หนึ่งวันแล้วอดกินอาหารเช้า

18/20

★★★★★

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางเยาวนารถ โพธิ์มี เกิดเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2513 ที่อำเภอย่านตาขาวจังหวัดตรัง สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา จากวิทยาลัยครูสวนดุสิต ในปีการศึกษา 2534 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อปีการศึกษา 2551 ปัจจุบันรับราชการตำแหน่งอาจารย์สอนในระดับประถมศึกษาของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย